

AARHUS
KOMMUNE

Forslag til

ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT

Tillæg nr. 105 til Kommuneplan 2017.

TEMAPLAN OM ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT ER VEDTAGET AF AARHUS BYRÅD

den xx.xx.xxxx

Temaplan om Et grønnere Aarhus med mere blåt er et tillæg til kommuneplan 2017 og bliver indarbejdet i Aarhus Kommunes digitale kommuneplan umiddelbart efter byrådets vedtagelse af planen.

Den digitale kommuneplan finder du på følgende link: aarhus.dk/kommuneplan

Kommuneplanens hovedstruktur

Med byrådets vedtagelse af planen sker følgende ændringer i hovedstrukturen:

- Det indledende afsnit 'Den store fortælling om udviklingen af Aarhus' er udbygget, så samspillet mellem byernes udvikling og landskaberne og de grønne rum står tydeligere frem. Den nye tekst kan ses i denne plan s. XX.
- Under kapitlet 'Bykvalitet og liveability' tilføjes et nyt afsnit 'Den blå-grønne hovedstruktur', som indeholder de to nye udpegninger 'Blå-grønt netværk' og 'Blå-grønne udviklingsområder'. Derudover revideres afsnittet 'De bynære landskaber og skovene', idet nuværende udpegning af 'De bynære landskaber' udgår, og det resterende afsnit 'Skovene' placeres i kapitlet 'Gearet til storby' under 'Naturen'. Afsnittet 'En grønnere by med mere blåt' er også blevet revideret og har fået tilføjet udpegninger af friluftsområder, eksisterende og potentielle. Og sidst men ikke mindst er afsnittet 'Fælles om pladsen' blevet revideret, herunder blandt andet med et hovedstrukturkort med udpegninger af zoner for reviderede opholdsareal-krav, samt krav om Grøn Norm.
- I kapitlet 'Gearet til storby' under emnet 'Vandet' er afsnittet 'Regnvandet' blevet udbygget med et hovedstrukturkort med udpegninger af og retningslinjer for arealer berørt af 'Oversvømmelse fra ekstremregn' og 'Strømningsvejenes udbredelse'. Samtidig er tilføjet et nyt afsnit 'Vandløb og Søer', der beskæftiger sig med udpegninger og retningslinjer for 'Oversvømmelse fra vandløb og søer'. Friholdelseszoner om målsatte vandløb, 'Rørlagte målsatte vandløb' og 'Blå strøg'. Udpegningerne vedrørende oversvømmelse fra henholdsvis ekstremregn samt vandløb og søer, er elementer som tidligere har indgået i afsnittet 'Klimatilpasning'. Afsnittet 'Klimatilpasning' er ikke redigeret med denne temaplan ud over fjernelse af de bemeldte temaer og behandler fortsat temaet 'Oversvømmelse fra Stormflod', indtil dette revideres i forbindelse med en kommende temaplan.

Kontaktperson:

Nina Ullvit, projektleder
Bystrategi, Arealudvikling og Almene Boliger
Teknik og Miljø
Telefon: 41854019

Forfatter og udgiver:

Aarhus Kommune
Dato: September 2021

Kommuneplanens rammer

Med byrådets vedtagelse af temaplanen sker følgende ændringer i rammerne: Kommuneplanrammer for bynære landskaber (LA) annulleres og områderne vil ikke længere være rammebelagte.

- Større rammeområder for ny byudvikling og byomdannelse får tilføjet bemærkning i 'Supplerende bestemmelser' om, at minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til opholdsarealerne.
- For rammeområder berørt af oversvømmelse tilføjes supplerende tekst under 'Miljø' vedr. oversvømmelsesrisiko og fremgangsmåden vedr. etablering af afværgeforanstaltninger ved fremtidig byudvikling.

Redegørelser

Nærmere beskrivelse af de konkrete ændringer kan findes i redegørelsesteksterne, der følger hvert enkelt afsnit i hovedstrukturen, som ændres med denne plan. I redegørelserne beskrives forudsætninger og ændringer. Redegørelsen indsættes i den digitale kommuneplan i tilknytning til de kapitler, der revideres i forbindelse med denne temaplan.

Indhold

DET OVERORDNEDE FORMÅL MED ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT	7
Introduktion til temaplanen	7
Virkemidler for Et grønnere Aarhus med mere blåt	7
ÆNDRINGER TIL KOMMUNEPLAN 2017'S HOVEDSTRUKTUR, RETNINGSLINJER OG REDEGØRELSE	13
DEN STORE FORTÆLLING OM UDVIKLINGEN AF AARHUS	15
BLÅ-GRØN HOVEDSTRUKTUR	21
Retningslinjer	21
Redegørelse	22
ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT	33
Retningslinjer	37
Redegørelse	39
FÆLLES OM PLADSEN	51
Retningslinjer	53
Redegørelse – Fælles om pladsen	57
REGNVANDET	63
Retningslinjer	67
Redegørelse	69
VANDLØB OG SØER	75
Retningslinjer	76
Redegørelse	77
SKOVENE	83
Retningslinjer	83
RAMMEÆNDRINGER	85
1. Krav om nye parker tilføjet i kommuneplanrammer	85
2. Aflysning af kommuneplanrammer for Bynære landskaber	96
3. Planlægning for forebyggelse af oversvømmelse	99
VI HØRER GERNE DIN MENING	100
Deltag i debatten	100
Den videre proces	100
Offentlige møder	100

Det overordnede formål med Et grønnere Aarhus med mere blå

INTRODUKTION TIL TEMAPLANEN

Temaplanen Et grønnere Aarhus med mere blå er et kommuneplantillæg til Kommuneplan 2017 og udgør en del af den igangværende kommuneplanrevision med henblik på Kommuneplan 2021. Udgangspunktet for denne temaplan er målsætninger om at øge bykvaliteten ved at gøre byen mere grøn samt at sikre en robust og bæredygtig by, der samtænker plads til vandet i de grønne områder og i byrummene.

I forhold til det grønne udpeges fysiske strukturer for grønne områder og forbindelser, der opsættes mål for andel og kvaliteten af grønt i forbindelse med fremtidig planlægning og byggeri og der stilles krav om nye grønne områder i forbindelse med byudvikling af større arealer. I forhold til vandet og sikringen af en robust og bæredygtig by skabes plads til vandet ved at sikre, at ny byudvikling, lokalplanlægning og nyt byggeri i højere grad sker under hensyntagen til strømningsveje og oversvømmelse fra regn og vandløb. Samtidig tænkes det grønne og det blå sammen, så håndteringen af de stigende vandmængder samtidig bidrager til fastholdelse og udvikling af grønne og rekreative områder.

Med temaplanen udpeges også en blå-grøn hovedstruktur, hvis realisering bidrager til at skabe et sammenhængende netværk med en positiv udvikling i de grønne, rekreative områder i byen, i landskaberne nær byen og i det åbne land og hvor vi samtidig håndterer de stigende regnmængder.

Den blå-grønne hovedstruktur skal ses i sammenhæng med byudviklingsstrategien, der prioriterer udviklingen i fortætningsakser samt i center- og stationsnære områder samtidig med etablering af nye tætte bysamfund. Den blå-grønne hovedstruktur spejler byudviklingsstrategien og de forventede fremtidige byvækstområder således at beskyttelsen og udviklingen af den blå-grønne hovedstruktur sikrer, at der samtidig med at byerne vokser vil være lettere adgang til sammenhængen-

de blå-grønne områder til gavn for mennesker, flora og fauna.

De ovenstående elementer udmøntes i temaplanen via en række forskellige udpegninger og retningslinjer, der går på tværs af flere dele af kommuneplanens hovedstruktur. De konkrete virkemidler og ændringer i forhold til den eksisterende kommuneplan gennemgås kort nedenfor, mens de konkrete forslag til udpegninger og retningslinjer fremgår af de efterfølgende afsnit i temaplanen, der indeholder de relevante kapitler i kommuneplanens hovedstruktur med retningslinjer og tilhørende redegørelsestekster.

VIRKEMIDLER FOR ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅ

Temaplanen *Et grønnere Aarhus med mere blå* blev sat i gang med følgende tosidede formål, udfoldet i diverse underpunkter:

At skabe mere bykvalitet ved at gøre byen mere grøn

- Udlægning af fysiske strukturer for eksisterende og nye grønne områder og vigtige grønne forbindelser
- Mål for andelen og kvaliteten af grønt
- Sikre aarhusianernes nærhed og tilgængelighed til grønne områder – i byområderne og de omgivende landskaber

At sikre en robust og bæredygtig by som samtænker plads til vandet i de grønne områder og i byrummene

- At de våde arealer giver liv og merværdi til byen
- Indtænke vandets strømningsveje i de grønne strukturer, så der sikres tilstrækkelig plads til overfladevand
- At identificere områder i de bynære landskaber og i det åbne land, som kan bruges til at forsinke

overfladevand, så det ikke gør skade i lavtliggende byområder

- Som byen vokser skal aarhusianere sikres nem adgang til naturen via blågrønne og rekreative forbindelser mellem den tætte by og naturen
- Indtænke grønne områder der kan sikre dannelsen af grundvand

Formålet med helhedsplanen går i høj grad på tværs af de traditionelle, planlovsbestemte interesseområder ved sit fokus på helhedssyn, kvalitet og merværdi. Dette afspejler sig også i, at formålet bliver forfulgt ved, at der for hvert enkelt delformål justeres på flere retningslinjer og udpegninger på tværs af kommuneplanens emnekatalog.

I det følgende bliver kort gennemgået, hvilke virkemidler der er anvendt for at forfølge de enkelte delformål. Flere af virkemidlerne fremmer flere formål og optræder derfor også flere gange.

Andelen af grønt

Med 'grønt' menes primært grønne arealer. Temaplanen har fokus på de grønne arealer, som anvendes til rekreation og som udendørs opholdsrum, for eksempel byparker, opholdsarealer til boliger og områder i det åbne land med mulighed for friluftsoplevelser. Samtidig er der arbejdet for at sikre mængden af beplantning, når der skal udvikles 'grønne arealer'.

For at sikre andelen af grønt fastsættes følgende mål og retningslinjer:

- Planen præciserer, at minimum 5 % af større byudviklings- og byomdannelsesområder skal anvendes til byparker, hvilket tidligere har været en retningslinje, der ikke har været kvantificeret. Retningslinjen vil gælde for fremtidige udlæg og endnu uudnyttede rammeområder til større byudvikling/byomdannelse.
- Det har tidligere været muligt delvist at bebygge parkerne uden for ringvejen, men da der i disse områder også vil komme en befolkningstilvækst, inden for det eksisterende byområder, vil disse parker skulle friholdes for at sikre plads til rekreation og til vandhåndtering også på langt sigt. Derfor præciserer planen, at eksisterende parker/friluftsområder uanset placering skal fastholdes til rekreative formål – helt i tråd med målet i *Et grønnere Aarhus – Aarhus Kommunes politik for naturen og det grønne* om, at offentlige grønne områder skal bevares. Dog vil der fortsat være mulighed for at inddrage dele af de grønne områder i forbindelse med indsatser for udsatte boligområder.
- Der er fastsat en Grøn Norm, som metode til bl.a. at sikre mængden af begrønning ved lokalplanpligtigt erhvervs- og boligbyggeri. Normen fremmer bl.a. beplantninger frem for belægninger.
- Den oplevede andel af grønt øges ved at flere får adgang til at opleve og bruge byens grønne opholdsrum. Derfor lægger planen større vægt på, at der skal skabes fælles opholdsarealer til boliger og erhverv – herunder med offentlig adgang, hvor beboere og nærområde kan mødes og dele det grønne. De private opholdsarealer er også

fortsat sikret, men vil udgøre en mindre andel.

- Samtidig øges den oplevede andel af grønt ved fortsat at give incitament til at etablere grønne, rekreative kantzoner mellem bygninger og fortove.
- Byintegrerbart erhverv i den tættere by inden for ringvejene har ofte mange ansatte og besøgende som nyder godt af og slider på de grønne byrum. Derfor skal denne type erhverv også i højere grad bidrage til de grønne byrum.
- I visse områder er vurderet, at der er potentiale og behov for en større andel af grønt. Dette er sket med udgangspunkt i henholdsvis en nærhedsanalyse med kortlægning af afstanden fra byområder til byparker med udgangspunkt i nærhedsprincippet beskrevet under punktet Nærhed og tilgængelighed nedenfor) og friluftsområder, en analyse af oplevelsesværdier/potentialer i det åbne land sammenholdt med den nuværende og kommende byudvikling i områderne. På den baggrund er der udpeget Grønne interesseområder, som er større byområder med stor afstand til byparker og friluftsområder, hvor det skal vægtes at skabe lommeparker mv. ved byforandringer. Derudover er der udpeget Potentielle friluftsområder. Disse er placeret i det åbne land og vil ved en udmøntning kunne understøtte planlagt byudvikling og supplere lokalsamfund, der har få grønne oplevelsesområder.

Temaplanen foretager ikke ændringer i regulering af eksisterende og planlagte arealer til sport- og idrætsanlæg samt kolonihaver. Temaplanen har heller ikke særskilt fokus på regulering af naturbeskyttelse, naturskabelse og landskaber, da disse interesser varetages i sideløbende, særskilte temarevisioner, men interesserne indgår som underliggende hensyn i arbejdet med at skabe et grønnere Aarhus. Der er heller ikke foretaget ændringer i reguleringen af skovrejsningsområder.

Bykvalitet og kvaliteten af grønt

I politikken *Et grønnere Aarhus* har byrådet sat mål om, at alle nye byudviklingsområder skal bidrage til et grønnere Aarhus med mere kvalitet og variation, gode vækstbetingelser for træer og plads til vandet. For at sik-

re dette og generelt sikre rekreativ og biologisk merværdi af nødvendige anlæg, fastsættes blandt andet følgende mål og retningslinjer, men øget bykvalitet er et gennemgribende tema bag alle retningslinjeændringerne:

- For at sikre bedre kvalitet af begrønningen på byudviklingsprojekternes ubebyggede arealer, er der fastsat en Grøn Norm, som ud over at sikre mængden af beplantning ved lokalplanpligtigt erhvervs- og boligbyggeri også er en metode til at sikre større variation i valg af planter og tilplantninger med vægt på bevaring af eksisterende beplantning. De grønne elementer i byen skal bidrage til et blidere mikroklima. De skal tage toppen af sommervarmen og vinterkulden, give blødere akustik og være med til at mildne oplevelsen af trafikstøj. Som en afledt effekt vil mere og mere varieret beplantning også bidrage til at forbedre biodiversiteten.
- Det er nemmere at sikre gode vækstforhold for beplantning og naturlig adgang til det grønne, lys og luft mellem bygninger, når en andel af opholdet sker på terræn; derfor præciserer planen, at en fast andel af opholdsarealet til etageboliger skal være på terræn.
- Anlæg til regnvandshåndtering er i udgangspunktet tekniske anlæg, men vil med en bearbejdning kunne give bykvalitet og merværdi ved at blive indpasset som naturlige elementer i landskabet og her kunne tilføre rekreative kvaliteter og være levested for dyr og planter. Derfor er det præciseret, at anlæggene skal udformes, så de bidrager til den rekreative, biologiske og æstetiske værdi i områderne.
- Planen fastlægger friholdelseszoner omkring målsatte vandløb, som reserverer plads til natur, rekreation, klimatilpasning og understøtter landskabets struktur/fortælling. Inden for zonerne skal vi udgå at planlægge for nyt byggeri.

Nærhed og tilgængelighed – sundhedsfremme

Der er en tæt sammenhæng mellem, hvor langt der er fra bolig til grønt område, og hvor ofte man kommer ud i naturen, hvilket igen smitter af på både det mentale og fysiske helbred. Den korte afstand gør det lettere

at vælge den aktive livsstil. Derfor har byrådet i politikkens 'Et grønnere Aarhus' fastsat et nærhedsprincip med konkret mål om, at aarhusianerne skal have et offentligt tilgængeligt grønt område tæt på, hvor de bor, nærmere bestemt 300 meter til en bypark eller grønt område på minimum 0,5 hektar eller maksimalt 500 meter til ét på minimum 5 hektar. Hvilket følges op af mål om, at grønne aktiviteter og friluftsmuligheder skal være placeret spredt i kommunen og at endnu flere aarhusianere skal have mulighed for et aktivt liv i det grønne.

Temaplanen udmønter dette med følgende retningslinjer og arealudpegninger:

- I takt med byens udvikling af større byudviklings- og byomdannelsesområder skal der sikres nye parker. Det giver ikke blot nærhed til parken for de tilflyttende, men kan også bidrage til øget nærhed for naboområderne, da det som regel er landbrugsarealer eller erhvervsområder uden rekreativt grønt, der konverteres til byområde med

bypark.

- Med udgangspunkt i nærhedsprincippet fra politikkens 'Et grønnere Aarhus' er der udpeget nye 'Potentielle friluftsområder' i det åbne land, som ved realisering vil kunne forbedre adgangen til grønne oplevelser for de nærliggende byområder og for de byområder, som er under planlægning. Fokus har blandt andet været at sikre, at områderne ligger bedre spredt i kommunen som supplement til de eksisterende friluftsområder.
- Med en udpegning af friluftsområder bliver det præciseret, hvor der er og fremadrettet prioriteres rekreative anvendelser/friluftsoplevelser, som ikke er deciderede sportsanlæg. Friluftsområderne erstatter i samspil med udpegninger i landskabstemaplanen de tidligere udpegninger af bynære landskaber.
- I den eksisterende by er der med udgangspunkt i nærhedsprincippet udpeget Grønne interesse-

områder, hvor større byområder ikke har adgang til byparker mv. større end 0,5 ha. I de grønne interesseområder er det derfor vigtigt, at byforandringer bidrager til at skabe lommeparker og grønne rum. Det vil formentlig ikke være muligt at skabe samlede områder på mere end 0,5 ha, men også de mindre lommer med offentlig adgang vil kunne gøre en positiv forskel.

- Ved bolig- og erhvervsområder skal en given andel af opholdsarealerne etableres med offentlig adgang, hvor beboere og nærområde kan mødes. Det vil betyde, at der kommer flere små lommeparker og bedre adgang til grønne rum spredt i byen.
- De blå-grønne forbindelser er udpeget for at angive, hvor den nødvendige vandhåndtering sammen med mere grønt kan bidrage til at skabe visuelle og fysiske grønne forbindelser på tværs af byens områder og ud i friluftsområderne og det åbne land. Forbindelserne er udpeget i et fintmasket net i hele kommunen. De vil med tiden kunne danne grundlag for stier og grønne ruter i byen og udvide det oplevede grønne Aarhus, man kan bevæge sig i, ved at det fælles grønne ikke kun primært er oaser/klatter i byen. Forbindelserne ligger som regel i kanten af, eller på tværs af vækstakser, og kan derfor bidrage med at lede de nuværende og kommende aarhusianere fra den tætte by til park og friluftsområder i oplevelsesrige forløb.
- Oplevelsesrige og grønne, forbindelsesmuligheder vil generelt kunne give anledning til mere aktiv livsstil. De blå-grønne forbindelser kan bidrage til interessante, korte gåture i loops frem for lange ruter ud og hjem.

Forebyggelse af oversvømmelser – robusthed

Planen styrker processen for en situationsbestemt og risikobaseret tilgang i den konkrete planlægning. Når der screenes for fremtidig byudvikling eller større anlægsarbejder, vil det være på baggrund af oversvømmelseskort, som er baseret på en lang fremskrivning og på et udledningsscenario, der vurderes egnet til byudvikling med lang tidshorizont. Der vil i de efterfølgende

planprocesser ske en konkretisering af risiko og afværgeforanstaltninger på stadigt mere detaljeret niveau. Planen formaliserer, hvordan der skal tages stilling til vandhåndtering og sikres tid og plads til vandet på et tidligere tidspunkt i planprocessen, end det hidtil har været praksis. Dette muliggør, at der i højere grad kan anvendes helhedsløsninger, og giver samtidig en større investeringssikkerhed ved byudvikling. Det bliver derfor også muligt at inddrage delvist oversvømmelsestruede arealer til byudvikling, når blot områderne disponeres, så skader fra oversvømmelser af byggeri, infrastruktur og hotspots minimeres. Dette vil også muliggøre, at kommende byudvikling bidrager til at afværge oversvømmelser i eksisterende by.

Derudover fastsætter planen retningslinjer og udpegninger, der på forskellig vis bidrager til at forebygge oversvømmelser:

- Vandets strømningsveje og deres udbredelse bliver synliggjort i kortmaterialet, hvilket giver bedre grundlag for landskabsbaseret planlægning, hvor der ikke bygges i strømningsvejene, som i stedet anvendes til vandhåndtering.
- Ofte er der bedre tid og plads til vandet andre steder end dér, hvor de reelle oversvømmelser sker. Og ofte vil en ekstern håndtering af vandet kunne bidrage til at skabe rekreative værdier, hvis det sker i en samlet planlægning. Derfor udpeger planen Blå strøg i det åbne land, som er mulige løsningsområder for oversvømmelsesproblematikker i lavereliggende byområder og derfor forbeholdt klimatilpasning i synergi med eksempelvis friluftsinteresser. På lignende vis og i mindre skala anviser udpegningen af de blå-grønne forbindelser sammenhænge i vandstrømning og plads til vand og grønt, hvilket også fremmer sammenhængende løsninger for vandhåndtering. Ud over at kunne bidrage til den rekreative, biologiske og æstetiske værdi, vil det ofte give bedre og billigere løsninger.
- Vandløbene spiller en fremtrædende rolle som strømningsveje og kilder til oversvømmelse. Planen fastlægger friholdelseszoner ved målsatte

vandløb, som blandt andet har til formål at reservere plads til klimatilpasning. Ligeledes lægger planen op til genåbning af rørlagte vandløb, hvilket vil give bedre plads til vandet.

Bæredygtig byudvikling

Temaplanen er en langsigtet plan for at sikre grønne områder og plads til vandet på tværs af by og land, hvor alle lokalsamfund er tænkt med. Der er set på tværs af anvendelses- og beskyttelsesinteresser, hvor synergimulighederne har været i fokus, hvilket betyder, at vi kan mere på mindre plads.

Den landskabsbaserede planlægning betyder, at man i mindre grad bygger sig til problemer og de naturbaserede løsninger giver merværdi på en lang række grønne dagsordener samtidig med, de ofte er billigere.

Som eksempel på det tværgående sigte for en mere bæredygtig byudvikling er de potentielle friluftsområder udpeget også med baggrund i ønsket om at beskytte grundvandet, at skabe plads til overfladevand og til at udtage kulstofrige lavbundsjord (CO₂-lagre) fra inten-

siv dyrkning, hvilket vil mindske CO₂-udledning – udover at kunne understøtte eksisterende og kommende byområder med rekreative tilbud.

Når løsningerne på den måde understøtter hinanden, vil der også være øget incitament til at realisere planlægningen. Eksempelvis vil nødvendigheden af regnvandshåndtering kunne bidrage til realiseringen af friluftsområder og blå-grønne forbindelser. Der er nemlig givet mulighed for, at bygherrer mod sædvane kan håndtere regnvandet uden for egen grund (og dermed forbedre sin business case), hvis det sker i friluftsområder, blå-grønne forbindelser eller nye byparker, og det samtidig løfter den rekreative, æstetiske og biologiske værdi af disse arealer.

Ændringer til Kommuneplan 2017's hovedstruktur, retningslinjer og redegørelser

Her på siden orienteres kort om de helt overordnede ændringer i kommuneplanens kapitelopbygning i hovedstrukturen. Alle de efterfølgende afsnit udgør de nye hovedstrukturafsnit og retningslinjer samt redegørelsestekster, som er samlet efter emne.

De overordnede ændringer i kommuneplanens kapitelopbygning:

BYKVALITET OG LIVEABILITY

Et nyt afsnit 'Blå-grøn hovedstruktur' indsættes først blandt de samlede temaer under kapitlet Bykvalitet og Liveability.

Derudover opdateres afsnittene 'Et grønnere Aarhus med mere blå' samt 'Fælles om pladsen'.

Afsnittet 'De bynære landskaber og skovene' udgår, da udpegningen 'De bynære landskaber' annulleres. Det resterende emne om skovene er flyttet til et nyt afsnit i underkapitlet Naturen.

GEARET TIL STORBY – VANDET

Under underkapitlet 'Vandet' udgår delelementer af afsnittet 'Klimatilpasning', idet emnet vedrørende forebyggelse af oversvømmelse fra ekstremregn behandles i et udbygget afsnit om 'Regnvandet', og emnet fore-

byggelse af oversvømmelse fra vandløb og søer behandles i et nyt afsnit 'Vandløb og søer'.

Som følge af denne rokade slettes retningslinjerne 134-138 fra afsnittet 'Klimatilpasning', og for de resterende retningslinjer (130-133, fremover benævnt KLT.1-4) under dette afsnit tilføjes i parentes, at retningslinjen udelukkende gælder for arealer udpeget til oversvømmelse ved stormflod – med mindre det allerede fremgår eksplicit af retningslinjen.

Afsnittet 'Klimatilpasning' og emnet forebyggelse af oversvømmelse ved stormflod og erosion vil blive revideret ved kommende temaplan.

GEARET TIL STORBY – NATUREN

Teknisk ændring af opbygningen af hovedstrukturafsnittene, da udpegning af 'De bynære landskaber' annulleres. Det resterende afsnit om skovene er flyttet som emne til kapitlet Naturen.

Hovedstrukturafsnittet vedr. Skovene er opdateret med nyeste tal og eksempler på skovrejsning. Men derudover har temaet ikke været til revision. Udpegninger, retningslinjer og redegørelse er således uændret fra Kommuneplan 2017.

Den store fortælling om udviklingen af Aarhus

■ resumé af Kommuneplanen

Aarhus gennemgår i disse år en markant udvikling, som især kommer til udtryk i form af nybyggeri, vækst i antallet af indbyggere og vækst i beskæftigelsen. Vi høster international anerkendelse for vores museer, prestigebyggerier, restauranter og generelt dejlige by. Den tætte by tiltrækker arbejdspladser og nye aarhusianere med sine korte afstande til alt fra kvalificeret arbejdskraft, rigt kulturliv og skøn natur. Det står stadigt tydeligere frem, at Aarhus er og kan noget særligt, som by i Danmark og i Europa.

Aarhus Kommune har i dag mere end 350.000 indbyggere og vokser i øjeblikket med ca. 4.000 nye indbyggere årligt. Målet er, at vi kan tilbyde gode boliger i et rimeligt prisleje til de 375.000 indbyggere, vi forventer at blive i 2030 - og 450.000 indbyggere i 2050. Der er ca. 190.000 arbejdspladser i Aarhus Kommune, og ambitionen er, at der skal skabes 2.000 nye arbejdspladser årligt, så der i 2050 vil være 250.000 arbejdspladser.

Samtidig er Aarhus centrum i Business Region Aarhus. Et samarbejde mellem 12 kommuner med 960.000 indbyggere i 2016 stigende til mere end 1,1 mio. i 2050. Business Region Aarhus skal fortsat udvikle sin nationale og internationale gennemslagskraft og konkurrenceevne. Det forudsætter en samlet erhvervs- og byudvikling.

Bystrukturen i Aarhus Kommune har igennem flere generationer af kommuneplaner været baseret på fingerplanprincippet herunder en række fritliggende bysamfund i forlængelse af byakserne. Byen har primært udviklet sig i og omkring Aarhus by eller i tilknytning til byerne langs akserne. Byen er vokset indefra og ud. Der har været fokus på, at byudviklingen sker i respekt for landskabskilerne mellem byudviklingsakserne og mellem de enkelte fritliggende bysamfund. På den måde er det blevet sikret, at grænserne mellem by og land fortsat er klare, og aarhusianernes nærhed til de grønne og rekreative områder bevares. Der er dog en forholdsvis

lav udnyttelsesgrad på byens bebyggede arealer.

Byudviklingen er siden vedtagelsen af Kommuneplan 2009 baseret på en tostrengt strategi i form af løbende omdannelse og fortætning af den eksisterende by på den ene side og tæt byvækst på bar mark i større byvækstområder på den anden side. Sidstnævnte vil primært ske i form nye, tætte, hele byer i første omgang ved Lisbjerg og Nye.

I den gældende kommuneplan er det vægtet højt, at byen fremadrettet udvikler sig bæredygtigt ved at lade byens vækst ske inden for den eksisterende byzone. Det skal ske som et Fingerplanprincip version 2.0, hvor byen igen vokser inde fra Midtbyen og ud, kombineret med vækst omkring akserne, samt fortætning og øget mangfoldighed i de fritliggende bysamfund. Det skal i denne omgang ske ved at lægge yderligere lag oven på den eksisterende by og ved at kitte byens områder bedre sammen med ny bebyggelse ind i mellem det eksisterende. Der skal hele tiden være øje for at fylde nye funktioner, boformer og anvendelser ind, som kan supplere de eksisterende og give en mere blandet by. Dette vil ske i samspil med forbedrede forhold for den kollektive trafik og cyklisme, som også spiller en vigtig rolle i at skabe større forbundethed på tværs land- og byområder.

Samtidig vil der med Fingerplanprincip 2.0 komme øget fokus på at sikre landskabskilerne som et sammenhængende netværk af grønne områder, søer og natur. Nærhed og plads - til flora fauna og friluftsoplevelser - er en meget væsentlig del af den langsigtede, bæredygtige udvikling af Aarhus. Mere om det senere.

Vi er fælles om pladsen, og vi bliver flere, der skal deles om den. Hvert et areal skal udnyttes maksimalt, hvad enten det er til bebyggelse, ophold, parkering eller indretning af en lille park, et legeareal eller bare en grill-

plads. Byen skal også vokse under jorden i form af parkeringspladser, større forsyningsledninger, håndtering af spildevand og andre tekniske bygværker, som ikke nødvendigvis behøver plads over jorden.

De prioriterede vækstakser omfatter Videnaksen, De bynære havnearealer, Åby, Skanderborgvej og letbanens 2. etape. Byrådet har prioriteret områderne ud fra en vurdering af deres potentiale for at skabe bæredygtig økonomisk vækst, herunder hensyn til en god kollektiv trafik betjening og god fysisk infrastruktur, mulighed for positivt samspil med eksisterende og kommende funktioner, samt en generel vurdering af, hvor der er investeringsinteresse og potentiale for at skabe en mere attraktiv by. Vi ser allerede store byudviklingsprojekter ved Godsbanen, Ceres, Det Nye Brokvarter ved Åby, Nordhavnen og Sydhavnen og andre store udviklingsprojekter er i gang over alt i kommunen. Projekter, som bryder med de gamle rammer og bidrager til den alsidige by.

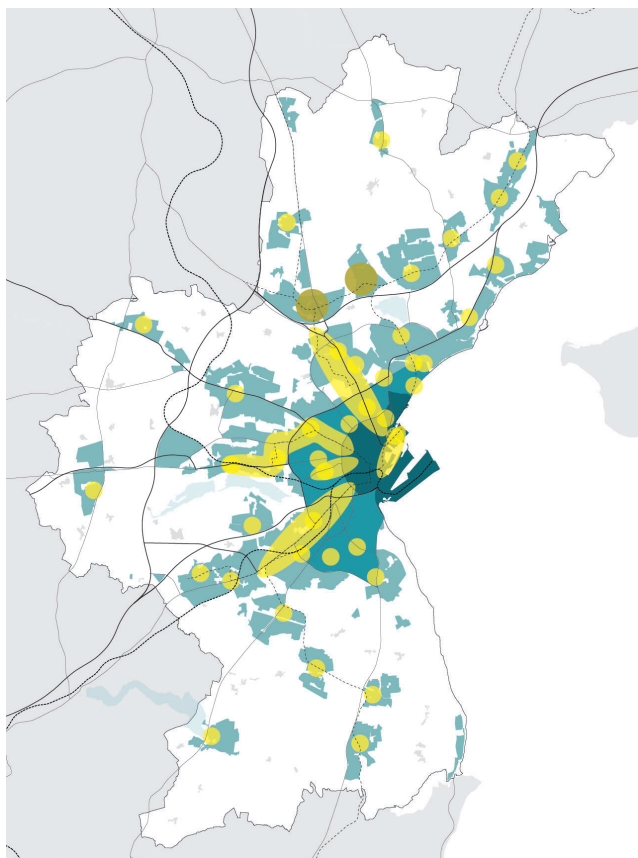
Aarhus' udvikling handler om en omstilling af hele byen: Midtbyen som hovedcenter med karrékvartaler og områder med uddannelses- og forskningsinstitutioner. De gamle forstæder uden for Ringgaden, som er vokset sammen med den øvrige by, og de nye forstæder, der er opstået omkring tidligere landsbyer. Byrådet vil i særlig grad fokusere væksten langs prioriterede vækstakser, områderne inden for Ringvejen og i forstadscentrene og stationsområder både i den sammenhængende by og i de fritliggende bysamfund. Den tætte by vil dermed brede sig ud fra Midtbyen, akserne og centrene og give større nærhed mellem funktionerne i nye områder af byen.

Der skal også bygges indefra og ud i forbindelse med de eksisterende centerområder i forstæderne og i de fritliggende bysamfund for at gøre livet rigere i byens mange nære centerområder. Fremtidige butikker, institutioner og servicefunktioner skal i størst muligt omfang placeres i eller tæt på centrene, så de medvirker til at skabe mere og bedre byliv. De ca. 2.000 nye boliger, som skal bygges hvert år, skal bruges til at sætte gang i

flyttekæder og udvikle mere blandede naboskaber. Alle aarhusianere skal have mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance. I dele af kommunen vil der blive stillet krav om op til 25 % almene boliger. Der vil også blive stillet krav om familieegnede boliger i dele af byen inden for Ringvejen, hvor der er stor overvægt af små boliger, ligesom der skal sikres ældreegnede boliger, hvor de mangler i det mangfoldige boligudbud.

Også i erhvervsudviklingen ses der mulighed for at prioritere inden for de eksisterende, planlagte erhvervsarealer. Vi arbejder løbende på at skabe en øget differentiering af erhvervsområderne med udgangspunkt i virksomhedernes behov og områdernes potentialer. Udviklingen af erhvervsarealerne sker under hensyn til både erhvervsinteresser og miljømæssige forhold som støj, lugt og grundvandsinteresserne.

Den vækst, byen oplever, skal bruges til at give Aarhus større bykvalitet og liveability for alle. Med det mener vi, at Aarhus skal udvikles som et attraktivt sted at bo, arbejde og besøge. Bykvalitet handler primært om kvaliteten i Aarhus' fysiske udtryk – kvaliteten i torve, pladser og bygninger. I det hele taget er det visuelle miljø en stor ressource og et særligt varemærke ved Aarhus. Liveability er primært rettet mod de oplevelser vi som aarhusianere og besøgende har i Aarhus – er her trygt, har vi råd til at bo her, føler jeg mig velkommen, er der plads til jeg kan udfolde mig, deltage i fællesskaber og meget andet. Det er meget forskelligt for den enkelte, hvad der opfattes som attraktivt – nærheden til vandet, det gode sammenhold, lækre fritidsfaciliteter og så videre. Vi opfatter liveability som et rummeligt begreb for en attraktiv by. Kommuneplanen behandler de parametre, som vi mener er en del af en attraktiv by – men afvejningen af parametrene er i høj grad kontekstafhængig.

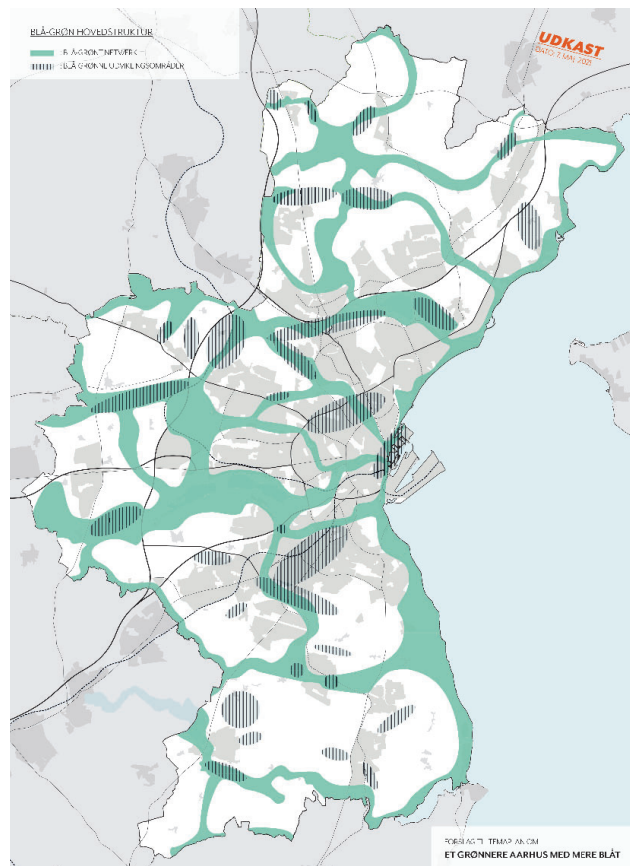

BYVÆKSTEN PRIORITERES LANGS VÆKSTAKSER, VED CENTER- OG STATIONSOMRÅDER, SAMT I DE NYE BYER VED LISBJERG OG NYE

– se også kortet Byvækst i prioriterede akser og områder

Når vi prioriterer at bygge tættere i udvalgte akser og områder, hvor tætheden kan bidrage til et rigere byliv, vil øvrige dele af byen kunne bevare en lavere tæthed. Variationen af byområder betyder, at der er mange muligheder, når man skal vælge, hvor man vil bo eller arbejde. Kommuneplanen er fortsat baseret på grundtanken om kvaliteten i forskelligheden, som grundlag for en gunstig udvikling. Eksempelvis landsbyerne i det åbne land med de særlige kvaliteter det lille, lokale bysamfund kan byde på.

I Fingerplanprincip 2.0 vil landskaberne, naturområderne, vandet og skovene få en langt mere bærende rolle i den langsigtede byudvikling. De øgede nedbørsmængder, højere temperaturer og plante- og dyrearter, der uddør også i Danmark, viser, at naturen har brug for mere plads. Både i sin egen ret, men også fordi naturen kan være en del af løsningen på klimaproblemerne. Og samtidig er adgang til naturen afgørende for, at Aarhus er et attraktivt sted at bo.

BLÅ-GRØNT NETVÆRK SKAL SIKRES OG UDBYGGES, OG I UDVIKLINGSOMRÅDER PRIORITERES PROJEKTER MED SYNERGIER PÅ TVÆRS NATUR, KLIMATILPASNING, FRILUFTSLIV MV.

– se også kortet Blå-Grøn Hovedstruktur

Landskabet er i høj grad nøglen til den kloge vækst. Hvor landskabet har lavninger og dale samler vandet sig. Med vandet følger risikoen for oversvømmelser, men vandet giver også grobund for højt naturindhold og gode oplevelser. Samtidig fungerer de historisk våde arealer som CO₂-lagre, som vi gerne skal bevare og have flere af. Der er således al mulig grund til at lade landskabet diktere byudviklingen for ikke at bygge os til problemer. Det gælder i landområderne og i byerne. Vandets veje skal danne bindeled og grobund for mere grønt, natur, lys, luft og oplevelser i Aarhus i et stort blå-grønt netværk. Og her er kystområderne af særlig høj værdi, landskabsmæssigt og rekreativt.

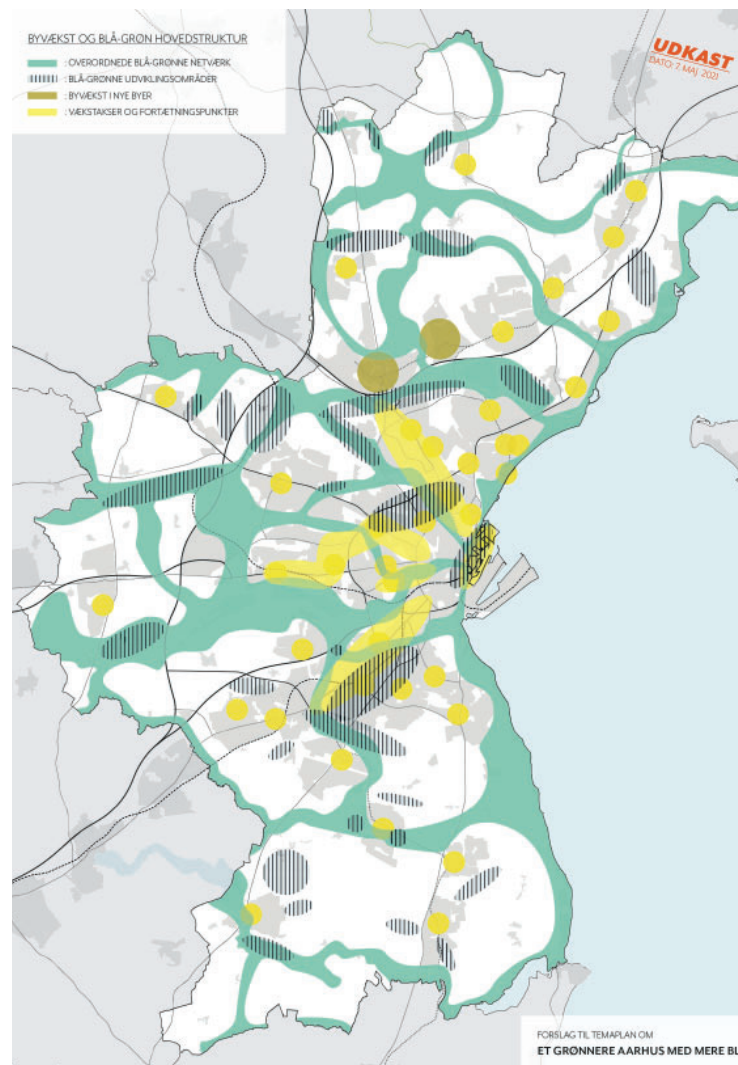
Ligesom vi fokuserer byvæksten for at opretholde levedygtige byområder og skabe synergier, vil vi fokusere på udviklingen af de landområder, hvor der er størst potentiale for at opretholde og skabe synergi mellem plads til de øgede vandmængder, plads til dyr og plan-

ter, beskyttelse af grundvand og mindske udledningen af klimagasser. Men byernes vækstområder og de blå-grønne udviklingsområder er ikke to adskilte størrelser. De skal understøtte hinanden og sikre hinandens realisering: Hvor byen vokser, skal byudviklingen bidrage til, at områderne sikres tilgængelighed til grønne områder med mulighed for friluftsliv og bevægelse. Omvendt vil en fokuseret indsats for at skabe grønne oplevelsesmuligheder kunne bidrage til at gøre lokalsamfund mere attraktive at bosætte sig i.

Når byrådet vil øge skovarealet frem til 2030 til i alt 8.000 ha er det netop med blik for både de positive effekter på klima og biodiversitet samt bynære friluftsmuligheder og skovområder, når byen bliver tættere.

Aarhus er rig på rent grundvand, og sådan skal det blive ved med at være. For at sikre og understøtte byens fortsatte vækst skal der kunne indvindes drikkevand af god kvalitet inden for kommunegrænsen til alle aarhusianere nu og i fremtiden. Ressourcen er fuldt udnyttet. Derfor skal der gøres en målrettet indsats for at forebygge forurening og sikre grundvandsdannelsen.

Ambitionen er, at det er landskabernes tur til at vokse ind i byen – at landskaberne i højere grad bliver styrende for byudviklingen. Der skal sikres et positivt samspil mellem landskaber, byens grønne områder, og mere beplantning. Vi vil have en grønnere by. Derfor har byrådet fokus på at forbedre forholdene for naturen, øge områderne med skov, skabe bedre økologiske forbindelser og øge biodiversiteten. Både på landet og i byerne. Inden for byområderne er der fokus på fremtidige parker og grønne områder, og en ny Grøn Norm skal sikre, at udearealer får både mere og mere varieret beplantning. Samtidig skal tilgængeligheden forbedres. Populært sagt handler kommuneplanen både om at forbedre benyttelsen og beskyttelsen. Alt sammen i et sammenhængende blå-grønt netværk, der gradvist kan realiseres, når Aarhus udvikler sig.

■ udfordringer

Der er naturligvis udfordringer ved vores byudviklingsstrategi. Det er mere kompliceret at operere inden for det allerede bebyggede miljø. Vi skal ikke bare forholde os til det fremtidige bebyggede miljø, men tage udgangspunkt i det eksisterende. Vi skal skabe samspil mellem vandhåndtering, infrastruktur, arkitektur, fællesskaber og så videre. Fordi udviklingen sker i den eksisterende by, vil forandringerne i forhold til det kendte billede af Aarhus også være mere synlige. Der skal derfor i højere grad være blik for historien, der skal føres videre på en måde, så den fortsat er synlig og bidrager til bykvaliteten for dagens og fremtidens aarhusianere.

Vi stiller krav om, at nye projekter bidrager positivt til den eksisterende by. Men det kan være vanskeligt at lappe på fortidens udeladelser. For eksempel kan vi synes, at der mangler gadetræer i Aarhus. Men fordi infrastrukturen ikke er planlagt til træer – både hvad angår disponeringen af pladsen i gaderummet men i høj grad også disponeringen under jorden med mange kloak-, el- og fjernvarmeledninger mv., som repræsenterer store samfundsmæssige værdier – så er det vanskeligt og kræver stor omhu at klemme flere træer ind. Det er dog ikke umuligt, og denne type udfordringer skal der også findes gode løsninger for, uanset at det kræver mere tid.

Og så skal vi sikre, at der i fremtidige byudviklingsprojekter – både for infrastruktur og byggeri – er et bredere syn på, hvad projekterne kan bidrage til. Vi skal i højere grad tænke i helheder. En foranderlig verden stiller stadig større krav til det byggede miljø. Det handler om at gøre sig klart, hvilken nytte og rolle et projekt skal have i den langsigtede udvikling af Aarhus. Vi kommer derfor til at gå længere end i den traditionelle fysiske planlægning, når vi stiller krav om, at byudviklingen skal bidrage til at skabe nye kvaliteter i bred forstand – både socialt, kulturelt, økonomisk og bymæssigt. Grænserne mellem de 'hårde' og 'bløde' planlægningsspørgsmål bliver mere flydende. Det stiller krav til tværfagligheden hos os som planlægningsmyndighed og til bygherrerne i deres udformning af projekter. For at lykkes med dette, skal vi i samarbejde med aarhusianerne definere, hvilke aarhusianske værdier og kvaliteter vi finder vigtige at videreudvikle. Det sætter retning for, hvordan de fysiske strukturer skal udvikles som middel til at opnå værdierne.

Den værdibaserede tilgang til den fysiske planlægning afspejler sig i opbygningen af Kommuneplanen.

Kommuneplanen behandler de overordnede værdier for Aarhus' udvikling i de første kapitler, før vi i det sidste kapitel kommer nærmere ind på de fysiske strukturer, der skal hjælpe udviklingen på vej:

AARHUS – EN BY OG EN BYREGION I VÆKST

Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal danne grundlag for fremtidig økonomisk vækst. Der vil være fokus på vores regionale og nationale rolle og vores samspil med nabokommunerne primært i Business Region Aarhus.

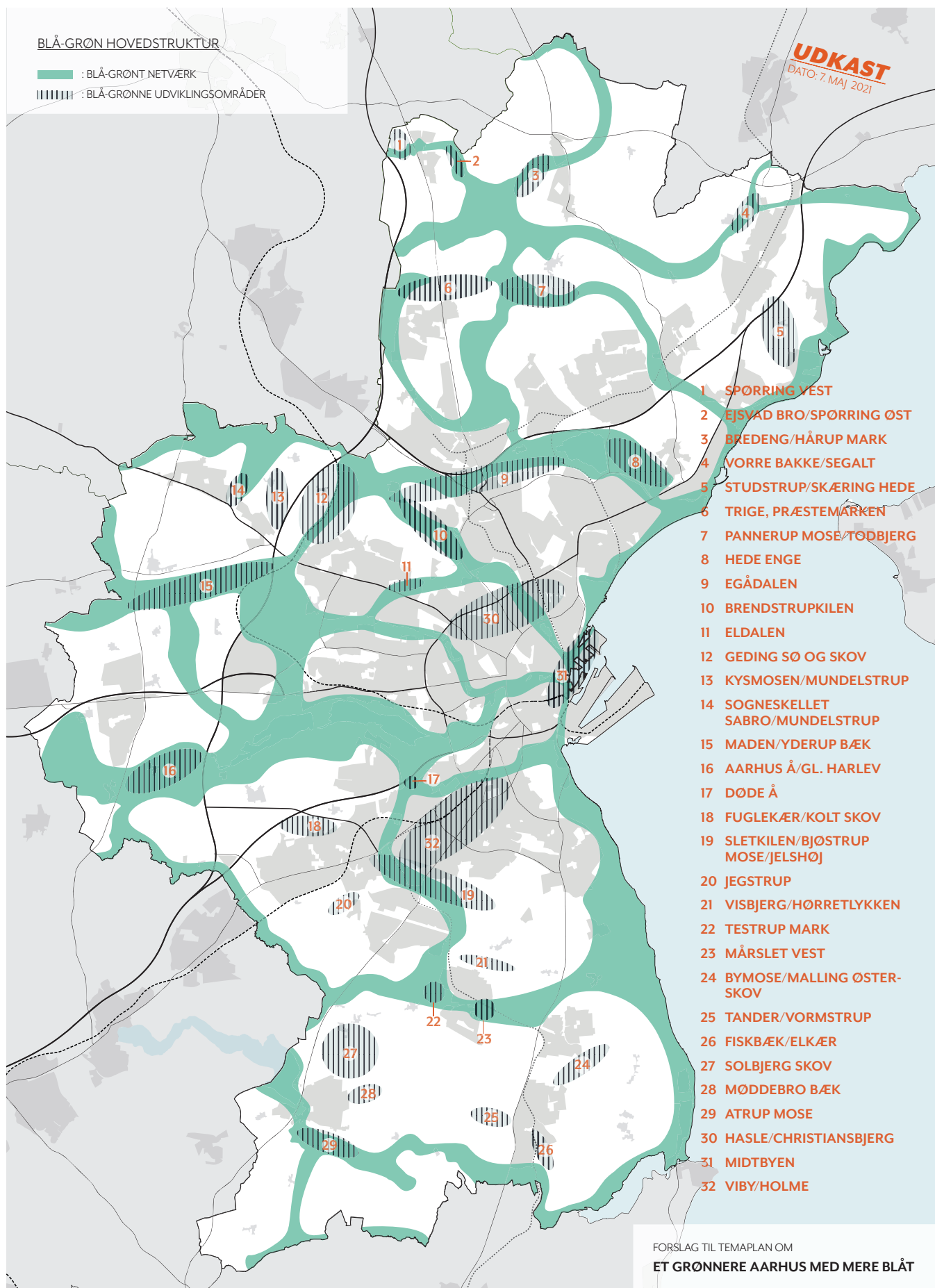
BYKVALITET OG LIVEABILITY FOR ALLE

Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal sikre det gode bymiljø og bidrage til, at Aarhus bliver en endnu bedre by – en by med høj livskvalitet og social balance, hvor alle kan føle sig hjemme.

GEARET TIL STORBY

Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal udnytte arealressourcerne mest effektivt til at sikre de fysiske rammer for den forventede vækst og samtidig skabe potentialet for endnu klogere vækst.

BLÅ-GRØN HOVEDSTRUKTUR

■ prioritering ■ blå-grønt netværk ■ blå-grønne udviklingsområder

Vi skal bevare vores skove, strande, naturen og de grønne åndehuller, og give plads til nye grønne, rekreative områder i by og på landet. Samtidig skal vi skabe plads til stigende regnmængder og den vilde, uforstyrrede natur. Det gør vi ved at skabe sammenhængende løsninger med plads til grønt og blå, til møder mellem mennesker, til liv og til ro med udgangspunkt i det smukke, aarhusianske landskab.

Den blå-grønne hovedstruktur er den langsigtede vision for at skabe et sammenhængende netværk med en positiv udvikling i de grønne, rekreative områder i byen, i landskaberne nær byen og i det åbne land og hvor vi samtidig håndterer de stigende regnmængder. Byudviklingen skal ske i respekt for landskabets strukturer. Den blå-grønne hovedstruktur skal udgøre rygraden for fremtidig udvikling ved at sikre, at de naturgivne forhold nu og på langt sigt er med til at afstikke grænserne for byudviklingen. Samtidig skal den blå-grønne hovedstruktur være med til at sikre, at vi sammen med byudviklingen kan danne rum for samlende mødesteder, der samtidig giver plads til vand, natur og biodiversitet og nye rekreative forbindelser. Landskaberne skal vokse ind i byerne, og det skal ske i samspillet med klimatilpasningen inden for den eksisterende by og i områderne nær byerne.

Den blå-grønne hovedstruktur består af et blå-grønt netværk samt blå-grønne udviklingsområder.

Mens byudviklingen prioriteres i vækstakser og fortætningspunkter, prioriteres den blå-grønne udvikling i et samlet, større netværk for at sikre tilgængelighed til sammenhængende blå-grønne områder til gavn for mennesker, flora og fauna. *Det overordnede blå-grønne netværk* er den langsigtede, strategiske udpegning af eksisterende blå-grønne sammenhænge og områ-

der, som skal sikres og udvikles i takt med udviklingen af bystrukturen i Aarhus. En sideordnet udpegning af den langsigtede byudviklingsstrategi og den blå-grønne udviklingsstrategi giver det bedste afsæt for en bæredygtig udvikling, idet udviklingen herved kan ske i et samspil mellem by, natur, rekreative interesser, robusthed ift. klimaforandringer mv.

Den blå-grønne hovedstruktur er dermed også et prioriteringsværktøj i forbindelse med udmøntningen af klimatilpasningsstrategi, Politik for Et grønt Aarhus, herunder skovrejsning, etablering af stiforbindelser og fri-luftsområder samt andre kommunale og private tiltag med potentiale for at skabe mere plads til oplevelser og ophold i det grønne, samt bedre sammenhæng mellem grønne områder på tværs af by og land. I de *blå-grønne udviklingsområder* ser vi gode muligheder for at skabe nye grønne, rekreative områder, der kan understøtte den fremtidige byudvikling. I de blå-grønne udviklingsområder kan der skabes synergier på tværs af landskabsinteresser, naturbeskyttelseshensyn, friluftsbetov, klimatilpasning og grundvandsbeskyttelse – hvor den endelige anvendelse selvsagt er afhængig af hensyn til varetagelse af særinteresserne. Udpegnin-gen viser dermed, hvilke arealer der har særligt potentiale for at styrke den fremtidige overordnede blå-grønne struktur i samspil med byudviklingsstrategien.

RETNINGSLINJER

BGH.1. Der bør ikke inddrages nye arealer til byudvikling inden for det overordnede blå-grønne netværk udpeget på kortet *Blå-grøn hovedstruktur*. Der skal skabes bedre sammenhæng i netværket med blå-grønne områder, og hvor muligt sammentænke interesser inden for natur, klimatilpasning og friluftsliv med udgangspunkt i de landskabelige hensyn. Der skal være fokus på at skabe sammen-

hæng i netværket på tværs af by og landområder.

BGH.2. Inden for de blå-grønne udviklingsområder skal i særlig grad prioriteres projekter, der går på tværs af interesser inden for natur, friluftsliv og klimatilpasning. Dette skal ske med udgangspunkt i de landskabelige hensyn. De blå-grønne udviklingsområder er udpeget på kortet Blå-grøn hovedstruktur og udpegningskriterier for de respektive områder fremgår af afsnittets Redegørelse.

REDEGØRELSE

Som bagtæppe for den blå-grønne hovedstruktur findes en lang række udpegninger med hovedsigte på de blå-grønne interesser:

- Naturbeskyttelsesinteresser
- Landskabsinteresser
- Friluftslivsinteresser
- Klimatilpasning med forsinkelse af vand i det åbne land
- Lavbundsarealer
- Grundvandsinteresser
- Byparker og grønne områder
- Blå-grønne forbindelser

Til hver interesse er der lavet områdeudpegninger med retningslinjer for arealanvendelsen i områderne. Det er beskrevet i afsnittene for de enkelte særinteresser.

En lang række af interesserne har overlap i udpegningerne, hvilket er udtryk for, at der her skal arbejdes for at skabe synergier i interessevaretagelsen. Det vil sige, at der eksempelvis i et område med sammenfald mellem interesser inden for landskabs- og naturbeskyttelse samt friluftsliv, kun kan etableres for friluftsanvendelser, der ikke påvirker landskab, flora og fauna negativt. I samme område vil et naturgenopretningsprojekt skulle tilpasses landskabet og understøtte friluftsmuligheder, hvilket kunne være i form af en sti igennem området.

Anvendelsesmulighederne vil dermed være dikteret af de forskellige interesser i forening. Det betyder, at der i projekterne skal være et bredt syn på, hvad projekterne kan bidrage til med udgangspunkt i beskyttelseshensyn og potentialer inden for de respektive interesseområder. Dette skal ikke ses som et benspænd, men et godt udgangspunkt for at skabe stedsspecifikke løsninger og dermed bidrage til variationen inden for den overordnede blå-grønne hovedstruktur.

Idrætsanlæg, som f.eks. fodboldbaner, med væsentlig terrænregulering, vil som udgangspunkt ikke kunne placeres i det blå-grønne netværk.

I det følgende gennemgås de interesser, som har ligget til grund for udpegningen af de enkelte udviklingsområder. Kommende projekter vil i videst muligt omfang skulle skabe positivt samspil mellem disse interesser.

Nr.	Navn	Klima	Biodiversitet	Landskab, geologi og kulturmiljø	Byudvikling
1	Spørring Vest	<ul style="list-style-type: none"> • Overvejende sårbart grundvandsområde • Omfatter ønsket skovrejsning • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone 	<ul style="list-style-type: none"> • Indgår delvist i Grønt Danmarkskort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentielle økologiske forbindelser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder • Registreret spærring for spredning ved Randersvej 	<ul style="list-style-type: none"> • Delvist Bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Delvist udviklingslandskab, hvor projekter kan forbedre landskabsoplevelsen (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Omfatter område af særlig geologisk interesse • Omfatter del af Kulturmiljøet Spørring Å • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Spørring i Temaplanen Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Omfatter Spørring Grusgrav • Potentielt friluftsområde
2	Ejssvad Bro/Spørring Øst	<ul style="list-style-type: none"> • Delvist sårbart grundvandsområde • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Spørring • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentielle økologiske forbindelser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Omfatter del af Kulturmiljøet Spørring Å • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Spørring i Temaplanen Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Få byparker og friluftsområder i nærområdet • Potentielt friluftsområde
3	Bredeng/Hårup Mark	<ul style="list-style-type: none"> • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagt del af Risvang Bæk kan genåbnes • Sårbart grundvandsområde i sydlig del • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Indgår delvist i Grønt Danmarkskort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter mindre, potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Delvist bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Omfatter del af Kulturmiljøet Spørring Å 	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Hårup og Mejlby i Temaplanen Arealer til alle boligtyper • Få byparker og friluftsområder i nærområdet • Få oplevelsesværdier i nærområdet • Understøtter Blå-grønt netværk • Omfatter udlæg til golfbane og støjende fritidsanlæg • Potentielt friluftsområde

4	Vorre Bakke/ Segalt	<ul style="list-style-type: none"> • Delvist sårbart grundvandsområde • Omfatter områder nær almene vandboringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende natur/sammenhængende natur 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Område af særlig geologisk interesse • Omfatter grøn Kile ml. Segalt og Skødstrup (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Få byparker og friluftsområder i nærområdet • Understøtter Blå-grønt netværk • Spiller sammen med perspektivområder mod nord og øst • Potentielt friluftsområde
5	Studstrup/ Skæring Hede	<ul style="list-style-type: none"> • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørslatte del af Skødstrup Bæk kan genåbnes • Blåt strøg med potentielle forsinkelse af vand 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder • Manglende sammenhængende natur 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende skov 	<ul style="list-style-type: none"> • Større byudvikling på vej ved Skæring Parkvej og Forslag om yderligere udbygning af Skæring i Temaplan Arealer til alle boligtype • Understøtter forbindelse fra Skødstrup mod Aarhus Bugt • Mulighed for synergi med evt. vedvarende energiområde i nærområdet • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Omfatter landsbyen Åstrup • Potentielt friluftsområde
6	Trige, Præstemærken	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbart grundvandsområde • Ønsket skovrejsning • Forventet oversvømmelse i østlig del fra ekstremregn kan nyttiggøres 	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende natur/sammenhængende natur 		<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Trige Temaplan Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Mulighed for at skabe sammenhæng mellem Bærmose skov og Spørring Å-system, og evt. ned til Lisbjerg skov • Få oplevelsesværdier i nærområdet • Mulighed for synergi med evt. vedvarende energiområde i nærområdet • Potentielt friluftsområde
7	Pannerup Mose/ Todbjerg	<ul style="list-style-type: none"> • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørslatte del af Todbjerg Bæk kan genåbnes • Blåt strøg med potentielle forsinkelse af vand • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Delvist sårbart grundvandsområde • Omfatter område nær almen vandboring • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarks-kort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentielle økologiske forbindelser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Størstedelen er bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Omfatter del af Kulturmiljøerne Spørring Å og Todbjerg • Visuelle oplevelsesværdier • Omfatter område af særlig geologisk interesse 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Potentielt friluftsområde

8	Hede Enge	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Vejlbj • Forventet oversvømmelse fra vandløb, søer, ekstremregn og stormflod kan nyttiggøres • Åbne målsat vandløb med friholdelseszone 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentielle økologiske forbindelser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Størstedelen er bevaringsværdigt landskab – Egådal • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Omfatter udlæg til støjende fritidsanlæg og udlæg til teknisk anlæg • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Potentielt friluftsområde
9	Egådalen	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Vejlbj • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagt vandløb som tilløb til Egå kan genåbnes • Sårbart grundvandsområde i vestlig del • Omfatter områder nær almene vandboringer • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Kulstofrige lavbundsgrøder kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologiske forbindelser • Omfatter potentielle økologiske forbindelser • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder • Mulighed for at udbedre registreret spærring i spredningskorridor 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab – Egådal • Visuelle oplevelsesværdier • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Mulighed for at skabe sammenhæng mellem Kasted Mose og Aarhus Bugt • Omfatter landsbyen Terp, golfbaner og kolonihaveområder • Potentielt friluftsområde
10	Brendstrupkilen	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagt vandløb som tilløb til Koldkær bæk kan genåbnes • Ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre del omfattet af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Grøn Kile fra Vestereng ud i landskabet 	<ul style="list-style-type: none"> • Spiller op til udbygning af Marienlyst • Understøtter Blå-grønt netværk • Potentielt friluftsområde • Samspil med evt. ny vejforbindelse
11	Eldalen	<ul style="list-style-type: none"> • Rørlagt vandløb kan genåbnes • Eksisterende regnvandsbassiner kan opgraderes • Forventet • Ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre del af Grønt Danmarkskort (Forslag til tillæg til KPI7) • Omfatter mindre del af økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser 	<ul style="list-style-type: none"> • Grøn kile • Udviklingslandskab, hvor projekter kan forbedre landskabsoplevelsen (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Vigtig forbindelse fra Vestereng over mod Skjoldhøjkilen. • Spiller op til udbygning af Marienlyst • Samspil med evt. ny vejforbindelse • Potentielt friluftsområde

12	Geding sø og skov	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse • Forventet oversvømmelse fra vandløb, søer og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Delvist Sårbart grundvandsområde • Omfatter områder nær almene vandboringer • Ønsket skovrejsning • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder • Mulighed for at udbedre registreret spærring i spredningskorridor 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab. Markant ådallandskab med skrænter • Visuelle oplevelsesværdier • Søbeskyttelseslinje • Omfatter Kulturmiljøet Østjyske længdebane – her smukt placeret i landskabet 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Spiller op til Tilst • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Potentielt friluftsområde
13	Kysmosen/ Mundelstrup	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbart grundvandsområde • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagt del af Sogneskelsgrøften og Brændemose Grøft kan genåbnes 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter mindre del af Grønt Danmarkskort • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingslandskab, hvor projekter kan forbedre landskabsoplevelsen (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Kirkeindsigtsområde, Fårup 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Mundelstrup i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Få oplevelsesværdier i nærområdet • Få byparker og friluftsområder i nærområdet • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Potentielt friluftsområde
14	Sogneskellet Sabro/ Mundelstrup	<ul style="list-style-type: none"> • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone 	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende natur/sammenhængende natur 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingslandskab, hvor projekter kan forbedre landskabsoplevelsen (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Mundelstrup og Sabro i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Få oplevelsesværdier i nærområdet • Få byparker og friluftsområder i nærområdet • Understøtter Blå-grønt netværk • Potentielt friluftsområde
15	Maden/ Yderup Bæk	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagte vandløb kan genåbnes • Delvist sårbart grundvandsområde • Omfatter område nær almene vandboringer • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Mulighed for at skabe sammenhæng mellem True Skov og Lyngbygårds Ådal • Potentielt friluftsområde

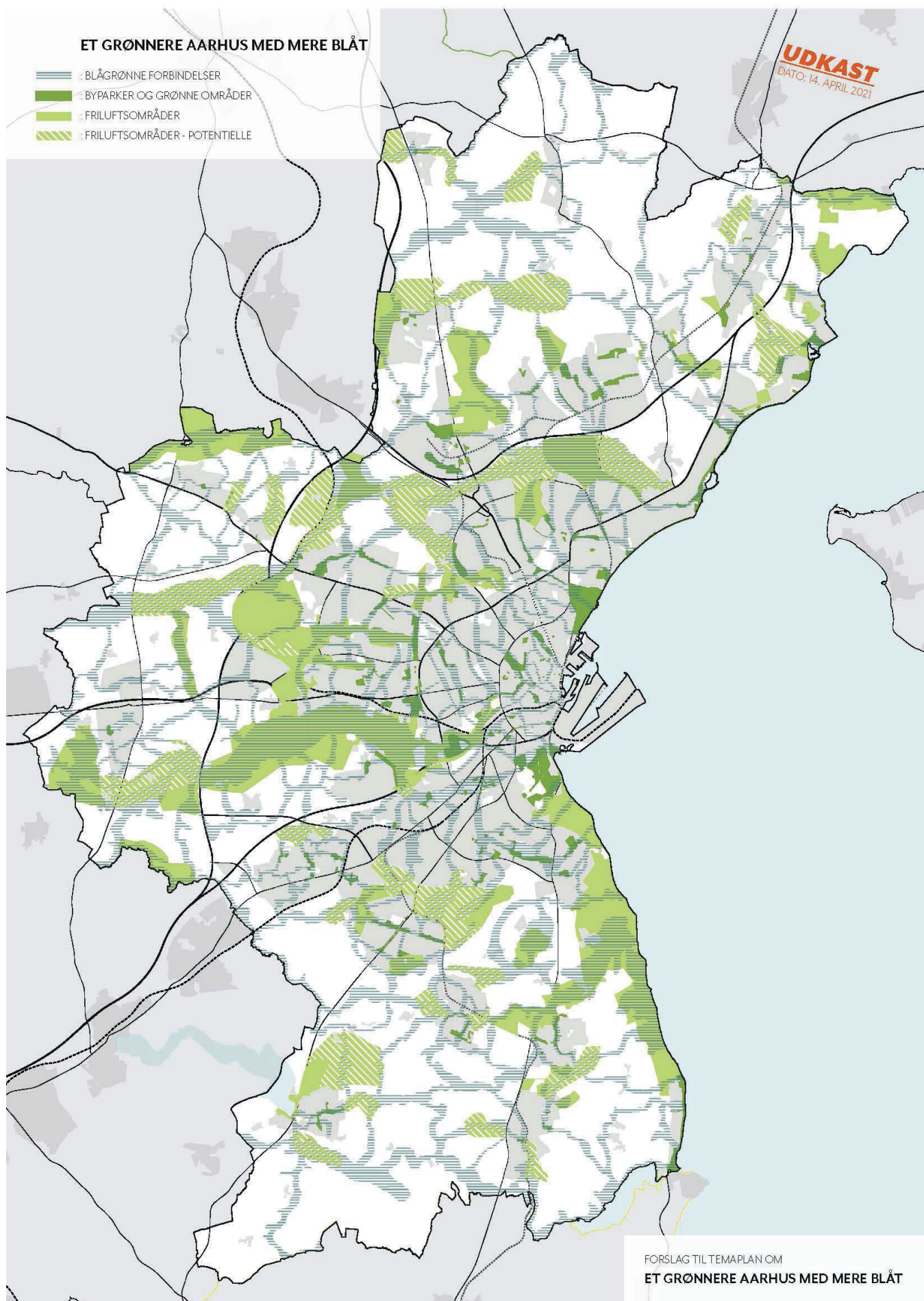
16	Aarhus Å/ Gl. Harlev	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af XXX • Forventet oversvømmelse fra vandløb/søer/ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Sårbart grundvandsområde • Omfatter områder nær almene vandboringer • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Grænser op til Natura 2000-områder mod øst og vest • Del af Grønt Danmarks-kort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Omfatter område af særlig geologisk interesse • Omfatter kulturmiljøet Hammelbanen • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Harlev øst for Stillingvej i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Spiller sammen med resten af perspektivområdet mod nord • Understøtter Blå-grønt netværk • Omfatter landsbyen Gl. Harlev • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Mulighed for at skabe rekreativ sammenhæng gennem hele Aarhus Ådal • Potentielt friluftsområde
17	Døde Å	<ul style="list-style-type: none"> • Potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbne målsatte vandløb med friholdelseszone 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Grænser op til Natura 2000-område og Grønt Danmarkskort 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Grøn Kile (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtter Blå-grønt netværk • Del af den store blå-grønne forbindelse som indgår i helhedsplanlægning for Viby • Spiller sammen med prioriteret byvækstakse ved Skanderborgvej og nedlægning af Viby Rensningsanlæg • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Potentielt friluftsområde
18	Fuglekær/ Kolt Skov	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for håndtering af vand • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Delvist sårbart grundvandsområde • Omfatter område nær almene vandboringer • Delvist ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingslandskab, hvor projekter kan forbedre landskabsoplevelsen (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Få oplevelsesværdier i nærområdet • Opmærksomhed på støjpåvirkede arealer • Potentielt friluftsområde

19	Sletkilen/Bjøstrup Mose/Jelshøj	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse • Forventet oversvømmelse fra vandløb/søer/ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • De rørlagte vandløb Børup grøft og Tulshøj Bæk kan genåbnes • Sårbart grundvandsområde • Ønsket skovrejsning på vestlig del • Kulstofrige lavbundsjord ved Stormose kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder • Manglende sammenhængende natur 	<ul style="list-style-type: none"> • bevaringsværdigt landskab i Jelshøjområdet • Grøn Kile ml. Slet/Holm og Hasselager/Tranbjerg 	<ul style="list-style-type: none"> • Bjøstrup Mose mv. som supplement til byudvikling på langt sigt. • Nye boligområder på vej i tidligere erhvervsområder • Potentielt friluftsområde
20	Jegstrup	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, • Forventet oversvømmelse fra ekstremregn kan nyttiggøres • Sårbart grundvandsområde • Ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter mindre områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Manglende sammenhængende natur 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grøn Kile mellem Hasselager og Tranbjerg 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Tranbjerg i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Mulighed for synergi med evt. vedvarende energiområde i nærområdet • Mulighed for at skabe sammenhæng mellem Sletkilen via Tranbjerg Skov ud mod Aarhus Å • Potentielt friluftsområde
21	Visbjerg/Hørretlykken	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse • Forventet oversvømmelse fra ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Kulstofrige lavbundsjord ved Kapelbæk kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Delvist bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Visuelle oplevelsesværdier • Omfatter delvist område af særlig geologisk interesse • Grøn Kile ml. Tranbjerg og Mårslet 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Mårslet i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Mulighed for at skabe sammenhængende friluftsmuligheder fra området ved Tranbjerg Sø til Hørret Skov via Kapelbæk • Potentielt friluftsområde
22	Testrup Mark	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Mårslet • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Delvist ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Mårslet i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Potentielt friluftsområde

23	Mårslet Vest	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter områder nær almene vandboringer • Forventet oversvømmelse fra vandløb og ekstremregn kan nyttiggøres 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarks-kort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Mulighed for at udbedre registrerede spæringer i spredningskorridor ved Hørretvej og Letbanen 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier • Åbeskyttelseslinje 	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Forslag om yderligere udbygning af Mårslet i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Potentielt friluftsområde
24	Bymose/Malling Østerskov	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Beder • Forventet oversvømmelse fra vandløb, søer og ekstremregn kan nyttiggøres • Sårbart grundvandsområde • Omfatter områder nær almene vandboringer • Ønsket skovrejsning • Kulstofrige lavbunds-jorder kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarks-kort • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser 		
25	Tander/Vormstrup	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbart grundvandsområde • Forventet oversvømmelse fra ekstremregn kan nyttiggøres • Delvist ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarks-kort (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) • Omfatter økologisk forbindelse (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) • Omfatter områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende skov 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om udbygning af Ny by Malling i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Spiller sammen med resterende perspektivområde Ny Malling • Potentielt friluftsområde kan også betjene vestlige del af Malling via stiunderføring til Malling / Gl. Østergårdsvej
26	Fiskbæk/Elkær	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Rørlagt del af Fiskbækken kan genåbnes • Delvist sårbart grundvandsområde • Kulstofrige lavbunds-jorder kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Omfatter mindre områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Grøn Kile ind i Malling 	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttede arealer til boligudbygning i nærområdet • Byudvikling under realisering i Malling Syd • Få friluftsområder i nærområdet • Potentielt friluftsområde
27	Solbjerg Skov	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbart grundvandsområde • Omfatter områder nær almene vandboringer • Ønsket skovrejsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarks-kort (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) • Omfatter potentiel økologisk forbindelse (Forslag til tillæg til KPI7, Sammenhængende natur) 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende skov 	<ul style="list-style-type: none"> • Potentielt friluftsområde

28	Møddebro bæk	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Solbjerg • Forventet oversvømmelse fra ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Sårbart grundvandsområde 			<ul style="list-style-type: none"> • Forlængelse af eksisterende Blå-grøn forbindelse gennem Solbjerg • Potentielt friluftsområde
29	Astrup Mose	<ul style="list-style-type: none"> • Blåt strøg med potentiale for forsinkelse af vand, som kan afhjælpe nedstrøms oversvømmelse af Solbjerg • Forventet oversvømmelse fra vandløb, søer og ekstremregn kan nyttiggøres • Åbent målsat vandløb med friholdelseszone • Sårbart grundvandsområde • Omfatter område nær almene vandboringer • Kulstofrige lavbundsjord kan udtages af drift 	<ul style="list-style-type: none"> • Del af Grønt Danmarkskort • Omfatter økologisk forbindelse • Omfatter potentiel økologisk forbindelse • Omfatter område med særlige naturbeskyttelsesinteresser • Omfatter potentielle naturområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaringsværdigt landskab • Visuelle oplevelsesværdier (Forslag til tillæg til KPI7, Landskabet i Aarhus) • Omfatter kulturmiljøet Astrup Mose 	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om yderligere udbygning af Solbjerg i Temaplan Arealer til alle boligtyper • Understøtter Blå-grønt netværk • Forlængelse af blå-grøn forbindelse fra Solbjerg Sø • Potentielt friluftsområde
30	Hasle/Christiansbjerg				<ul style="list-style-type: none"> • Grønt interesseområde: Større byområde med manglende nærhed til byparker og friluftsområder
31	Midtbyen				<ul style="list-style-type: none"> • Grønt interesseområde: Større byområde med manglende nærhed til byparker og friluftsområder
32	Viby/Holme				<ul style="list-style-type: none"> • Grønt interesseområde: Større byområde med manglende nærhed til byparker og friluftsområder

ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT

■ parker ■ kvalitet ■ bytræer ■ grøn merværdi ■ blå-grønne forbindelser ■ vild bynatur ■ regnvand
■ friluftsområder

Aarhus skal være en endnu grønnere by og kommune. Derfor skal vi give plads til bynaturen og friluftsmulighederne, sikre de grønne områder i den tætte by og sikre plads til nye parker og grønne områder i takt med, at byen vokser. Vi skal sammen øge kvaliteten af det grønne. Vi aarhusianere skal værne om træerne i byen – og plante flere, når muligheden byder sig. Og alt dette skal spille sammen med vores klimatilpasning og vores håndtering af de stigende regnvandsmængder. Vandet skal være synligt både i oplandet og i bybilledet og give liv og værdi.

Grønne arealer og grønne elementer i byen gør byen bedre at bo og leve i. Det grønne øger kvaliteten af byens rum, forbedrer luftkvaliteten og dæmper oplevelsen af støj. Der er samtidig en tæt sammenhæng mellem, hvor langt der er fra bolig til grønt område, og hvor ofte man kommer ud i naturen, hvilket igen smitter af på både det mentale og fysiske helbred. Den korte afstand gør det simpelthen lettere at vælge den aktive livsstil. Endelig reducerer grønne arealer problemer med oversvømmelser, fordi grønne arealer kan håndtere de stigende vandmængder, når de indrettes rigtigt. Byrådet har derfor en ambition om at gøre byen grønnere i takt med, at byen vokser og bliver tættere. Det betyder, at byudviklingsprojekter skal bidrage til en grønnere by. Det kan være i form af flere træer, grønne tage, en ny lommepark eller et kvalitetsløft i en nærliggende park. Mulighederne er mange.

Med grønt menes både grønne arealer og beplantning. I byområderne vil det kunne være beplantede opholdsarealer eller kantzoner, parker og byrum, hvor træer og buske har fået fremtrædende plads. Hvor projekterne tilskriver det, kan det være særlig vejbeplantning, vejbede/regnbede over facader med klatreplanter e.l. (dog ikke grønne tage, da de ikke bidrager til den visuelle sammenhæng). I landområderne vil det 'grønne' bestå i en ekstensiv udnyttelse af arealet til fordel for buske, træer, enge, moser. Alt i alt at den vilde, naturlige beplantning er fremherskende. Skovrejsning kan også bidrage positivt i en del tilfælde.

Med Blåt menes arealer, der enten permanent eller lejlighedsvis står med synligt vand. Arealerne kan også være hovedsageligt grønne i deres udtryk men samtidig våde og derfor have en vigtig funktion ift. vandhåndtering, f.eks. vådområder, filteranlæg og rodzoneanlæg.

Opholdsmuligheder spænder over siddepladser på bænke (eller væltede træstammer afhængig af stedet) til aktivitetsmuligheder så som træningsfaciliteter eller fælleshaver i byen og bålplads eller madpakkehus på landet.

■ parkerne og de grønne områder i byerne

Det er særligt vigtigt at være opmærksom på parkernes betydning som byboernes udendørs opholdsrum i de områder, hvor byen bliver tættere. Byrådet vil derfor sikre, at de eksisterende parker fastholdes i deres fulde udstrækning som ubebyggede grønne arealer med offentlig adgang. Med parkerne mener vi de arealer, der gennem planlægningen er udlagt til rekreative anvendelser i form af byparker og grønne områder med offentlig adgang samt områder udlagt til offent-

lige formål i form af kirkegårde. Betegnelsen Park dækker bredt fra det sirligt holdte anlæg til de grønne områder, hvor vi giver naturen mere frit spil. Det naturlige, vilde udtryk må gerne få plads også i vores byer til gavn for flora og fauna og nære naturoplevelser for de besøgende. Der vil være mulighed for at udvikle de forskellige former for parker til andre rekreative anvendelser, så længe det ikke forringer arealets grønne karakter og opholdsmulighederne.

Vi vil også sikre plads til nye byparker. Når vi byomdanner og planlægger nye, større byområder, vil vi stille krav om, at der udlægges nye grønne områder med bynatur og mødesteder som ikke bare kommer det nye byområde men også nabokvarterene til gavn. Læs mere om det i afsnittet *Fælles om pladsen*.

Muligheden for at forbedre og tilføje nye grønne sammenhænge skal generelt sættes i spil og planlægningen af de grønne områder skal tage højde for vandets strømningsveje og forbedre håndteringen af de øgede regnvandsmængder.

■ friluftsområder

Med byens udvikling er der opstået et større behov for at sikre landskabskilerne som et sammenhængende netværk af grønne områder, søer, vandløb og natur.

Vi bliver flere aarhusianere og behovet for arealer til friluftsoplevelser og rekreative muligheder i landområderne stiger. De bynære og meget besøgte rekreative områder, som Marselisborg Skov, og Brabrand sø skal suppleres med nye muligheder for friluftsoplevelser, så besøgspresset fordeles bedre.

Friluftsområderne omfatter de eksisterende grønne områder i det åbne land med fokus på friluftsliv og med offentlig adgang. Med udpegningen sikrer vi, at arealet forbeholdes rekreative anvendelser.

Samtidig udpeger vi potentielle friluftsområder, hvor vi ønsker og ser muligheder for gode synergier mellem planter, dyr, klimatilpasning og friluftsoplevelser. Områderne er netop udpeget, så de kan understøtte byområder med bedre adgang til bynær natur, skov og fri-

luftsliv, samtidig med vi f.eks. sikrer plads til ekstremregn, beskytter grundvandet eller de kulstofrige jorder, der binder CO₂. Nogle steder er der sammenfald mellem beskyttelsesinteresserne og uudnyttede oplevelsesmuligheder, vi ønsker at bringe i spil. Andre steder mangler byområder nærhed til fælles, grønne områder og adgang til landskaberne, og her kan nye friluftsområder styrke lokalsamfundet. Friluftsområderne bliver dermed en væsentlig del af den langsigtede, bæredygtige udvikling af Aarhus.

Eksempler på mindre anlæg i friluftsområder

- Midlertidige anlæg til skovbørnehaver
- Spejderhytter med offentlig adgang til udearealer.
- Klimatilpasningsanlæg udformet med rekreative benyttelsesmuligheder.
- Urban farming med offentlig adgang (mindre dyrkningslodder med mindre fællesskur).

Der vil være forskel på, hvordan man kan benytte friluftsområderne. Nogle områder kan kun anvendes på naturens præmisser, og andre vil være indrettet til forskellige former for friluftsliv - cykling, udflygtssteder og lignende. Men alle tilbyder en mulighed for rekreative oplevelser.

■ grønne interesseområder

Selv om man bor i et parcelhusområde, og har sin egen grønne have, kan der alligevel være behov for nærhed til større, fælles grønne områder, hvor man kan løbe en tur eller møde sine naboer.

Ligesom vi udpeger potentielle friluftsområder, så sætter vi også fokus på at skabe grønne mødesteder i byområder, der mangler nærhed til byparker eller friluftsområder. Det sker ved udpegningen af Grønne interesseområder, som du kan læse mere om i afsnittet *Fælles om pladsen*.

■ blå-grønne forbindelser

De blå-grønne forbindelser tager udgangspunkt i de landskabelige træk og er udpeget på tværs af by- og land. Udpegningerne skal understøtte en større forbundethed mellem eksisterende og potentielle områder med grønt, vand, natur, rekreative ruter og opholdsmuligheder.

Udpegningerne skal også være med til at sikre, at kommende planlægning tager hensyn til vandets naturlige strømningsveje. I Aarhus' markante topografi vil en klog placering og indretning af de grønne og blå elementer både i oplandet og i byudviklingsprojekter medvirke til, at oversvømmelser kan undgås og ikke gives videre til naboen. Byparker og grønne områder har, med den rigtige indretning, et stort potentiale for at gøre byen mere robust over for kraftig nedbør.

Mange steder indgår vandet allerede i byens grønne områder, f.eks. i Åbyhøj, i Botanisk Have og i Universitetsparken, og det har en naturlig forklaring: De våde arealer var i sin tid både vanskelige at dyrke og at bygge på, og de fik derfor lov at ligge hen. De kan nu betragtes som de historiske blå-grønne områder i bybilledet.

Selv om det er blevet teknisk muligt både at dyrke og bygge på våde arealer, giver det god mening at tage ved lære af historien og ikke bruge unødige ressourcer på at styre vandet – men fortsat lade de våde arealer give liv og værdi til byen i form af mere grønt og blåt.

De blå-grønne forbindelser understøtter en robust og bæredygtig udvikling, og med udpegningen introducerer vi en langsigtet plan, hvor realiseringen vil ske over de næste mange år i takt med, at vi udvikler byen. Visionen er et sammenhængende netværk af blå-grønne forløb, men i realiteten vil sammenhængen ikke alle steder være lige synlig, da realiseringen afhænger af, at konkrete projekter og byforandringer bidrager til strukturen med blå og grønne elementer.

Hvis vi skal lykkes med at binde det blå og grønne sammen, er der derfor behov for at aarhusianerne selv bidrager de steder, hvor der ikke sker byforandringer. Det kan f.eks. være med grønne forhaver og regnbede.

■ **gentænk de grønne rum**

Skal vi lykkes med at skabe en grønnere by, skal vi gøre det sammen. Og vi er godt på vej. Aarhus er fyldt med grønne medborgere, der er parate til at engagere sig. Folk, der starter en byhave i den lokale park, passer blomsterbede i Botanisk Have og meget, meget mere.

Det er ikke kun i den tætte by, der ses eksempler på at gentænke byens rum og skabe nye, grønne mødesteder. Også aarhusianerne uden for den tætte by kigger på deres lokalområde med friske øjne og forfølger ønsker og behov til områdets udvikling. Det sker bl.a. i form af haverne i Brabrand Fællesgartneri og kogræsserlaugene, som vi efterhånden har mange af rundt i Aarhus Kommune. Ofte er der arealer i byerne, der ikke længere bliver brugt som planlagt, og en ny anvendelse vil give området mere kant og identitet. Det gælder blandt andet nogle grønne områder, som hverken har et særligt naturindhold eller rekreativt indhold. Her er lokalområdet velkomment til at nytænke områdernes grønne indhold.

■ **flere træer**

Vi vil også sikre bedre sammenhæng mellem landskaberne og byernes grønne områder. Landskaberne og naturen skal vokse ind i byområderne langs veje og stier og forbindelser også i form af en vildere bynatur.

Træer langs befærdede, offentlige veje har en særlig værdi, fordi de skaber en grøn oplevelse for de mange trafikanter. Ud over den æstetiske værdi af gade-træer, grønne byporte og grøftkantvegetation bidrager planterne som spredningskorridorer og som regnvandshåndtering – ved at forsinke vandet, optage det og fordampe det.

Det kræver en særlig indsats at bevare og beskytte eksisterende store og gamle træer, da de ikke er lette at erstatte. Det gælder især i de tætte byområder. Der kan let gå op mod 20-30 år, før et nyt træ opnår den samme grønne kvalitet og evne til at optage CO₂ og partikel-forurening som et eksisterende gammelt træ. Vi vil have fokus på, at træerne så vidt muligt bevares eller om nødvendigt erstattes, mens byen udvikler sig. Det gælder eksempelvis ved renovering og udvidelse af eksisterende veje og andre infrastrukturprojekter som letbanen og ved byomdannelse og fortætning.

RETNINGSLINJER

Parkerne og de grønne områder i byerne

GMB.1. Områder udpeget som 'Byparker og grønne områder' samt 'kirkegårde' på kortet *Et grønnere Aarhus med mere blå*, skal som minimum bevares i sin fulde udstrækning og skal fastholdes som et ubebygget grønt areal med offentlig adgang. Det enkelte grønne område og kirkegårde kan ændres i sin afgrænsning, når det sker i forbindelse med en helhedsplanlægning for et større område, såfremt der i tilknytning til det eksisterende område kan tillægges et i størrelse og kvalitet tilsvarende areal.

GMB.2. Ved helhedsplanlægning for udsatte og særligt udsatte boligområder kan en del af en udpeget 'Bypark og grønne områder' bebygges under følgende forudsætninger:

- At det ikke er muligt at rokere om på byparkens areal jf. GMB.1.
- At der er tale om en mindre del af parken
- At der er sikret merværdi gennem helhedsplanlægningen for hele parkområdet, boligområdet og naboområderne.
- at den tilbageværende del skal opgraderes væsentlig mht. rekreativ, biologisk og æstetisk værdi, herunder mangfoldig og tryk brug af parken.
- At der er sikret både etablering og vedligehold/drift for den opgraderede del af parken

GMB.3. Områder udpeget som 'Byparker og grønne områder' kan ændres og udvikles til nye former for rekreativ anvendelse, men skal fastholdes som et ubebygget grønt areal med offentlig adgang, hvor ændringerne ikke må forringe områdets grønne karakter og rekreative muligheder, herunder opholdsmuligheder.

GMB.4. I 'Byparker og grønne områder' skal anlæg til håndtering af ekstremregn øge den rekreative, biologiske og æstetiske værdi af arealet, og kun være til håndtering af vand fra offentlige arealer. Anlæg til håndtering af hverdags-

regn skal ikke placeres i områder udpeget som 'Byparker og grønne områder'. Det kan kun ske under forudsætning af, at der er tale om vand fra offentlige arealer fra et større opland, hvor det i en samlet regnvandsdispositionsplan vurderes at være den bedste løsning, som samtidig øger den rekreative, biologiske og æstetiske værdi af byparken eller det grønne område.

Blå-grønne forbindelser

GMB.5. Planlægning i de blå-grønne forbindelser skal medvirke til at sikre større visuel og fysisk forbundethed mellem eksisterende og potentielle områder med grønt, vand, natur, rekreative ruter og opholdsmuligheder, fritidsfaciliteter mv. Planlægningen skal tage udgangspunkt i de landskabelige træk og videreføre naturgivne sammenhænge. De blå-grønne forbindelser er udpeget på kortet *Et grønnere Aarhus med mere blå*.

GMB.6. Inden for de udpegede blå-grønne forbindelser skal klimatilpasning foretages med synligt vand og grønt med fokus på synergieffekter, for eksempel inden for natur, friluftsliv, rekreative forbindelser, sundhed og CO₂-reduktion. Valget af klimatilpasningsløsning med merværdi skal ske med udgangspunkt i udfordringer og potentialer det pågældende sted.

GMB.7. Der må ikke ske bebyggelse eller etableres anlæg og befæstelse, der kan udgøre en barriere for sammenhængen i og tilgængeligheden til de blå-grønne forbindelser. Oplevelsen af at opholde sig og bevæge sig i et blå-grønt miljø skal sikres.

GMB.8. Væsentlige eksisterende barrierer for forbundetheden i de blå-grønne forbindelser bør fjernes i forbindelse med planlægning for ændret anvendelse eller ved anlægsprojekter i området.

Beplantning og træer

GMB.9. I alle lokalplaner skal der indarbejdes bestemmelser om beplantning, der sikrer grønne kvaliteter. Sikringen af grønne kvaliteter omfatter:

- At øge biodiversitet ved at forbedre og udvikle eksisterende og nye grønne områder som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter.
- At bevare og beskytte store og gamle træer samt værdifulde beplantninger. Hvis det er nødvendigt at fælde store og gamle træer, skal der plantes nye. Hvis erstatningstræerne ikke kan plantes tæt ved de fjernede, skal træerne plantes inden for lokalområdet.
- At plante nye træer eller etablere anden beplantning, som samlet giver grøn merværdi til byggeriet og til byen. Der skal plantes forskellige arter, og nye træer skal sikres plads og gode vilkår, så de kan vokse sig store og gamle.

GMB.10. Det nuværende antal af bytræer skal bevares på kommunale arealer inden for Ringgaden. Hvor det ikke er muligt at bevare træerne, skal de erstattes af dobbelt så mange nye træer, som plantes inden for Ringgaden.

Friluftsområder

GMB.11. Områder udpeget som friluftsområder og potentielle friluftsområder på *kortet Et grønnere Aarhus med mere blå* skal overvejende anvendes til almene, rekreative friluftsmål.

GMB.12. De udpegede friluftsområder skal friholdes for byudvikling, herunder også større idrætsanlæg med væsentlig terrænregulering og tekniske anlæg.

GMB.13. De potentielle friluftsområder bør friholdes for byudvikling, herunder også større idrætsanlæg med væsentlig terrænregulering og større tekniske anlæg. Undtaget herfra er anlæg til regnvandshåndtering, der bearbejdes til at højne områdets rekreative, biologiske og æstetiske værdi.

GMB.14. Inden for de potentielle friluftsområder skal prioriteres funktioner, der bidrager til at styrke områdets rekreative karakter såsom skov, søområder, ekstensivt dyrkede områder, naturområder mv.

GMB.15. Der kan etableres mindre anlæg til friluftsområdernes drift og anvendelse og tillades begrænset udvidelse af eksisterende friluftsanlæg, hvis det efter en konkret vurdering ikke er i konflikt med øvrige anvendelses- og beskyttelsesinteresser.

GMB.16. Adgang til friluftsområderne skal opretholdes og forbedres, for eksempel ved etablering af stier.

GMB.17. Friluftsområderne skal som udgangspunkt planlægges og udvikles i samarbejde med lokale brugergrupper for at sikre den største lokale rekreative og naturmæssige værdi.

REDEGØRELSE

BYPARKER OG GRØNNE OMRÅDER SAMT KIRKEGÅRDE

Hensigt med udpegningen

Udpegningen af Byparker og grønne områder danner udgangspunkt for retningslinjer om beskyttelse af arealernes udstrækning, og under hvilke forudsætninger ændringer kan tillades.

Områder udpeget til 'Byparker og grønne områder' og som 'kirkegårde' skal fastholde arealet i sin fulde udstrækning som ubebygget grønt areal. For kirkegårde vil det i praksis betyde, at kirkegårde skal fastholdes som grønne ubebyggede arealer ud over det til driften nødvendige.

Hvis der ønskes ændringer i de udpegede byparker og grønne områder til nye former for rekreativ anvendelse, kræver det fortsat fastholdelse som ubebygget grønt areal med offentlig adgang, hvor ændringer ikke må forringe områdets grønne karakter og rekreative muligheder, herunder opholdsmuligheder. Mindre skaterbaner, mindre boldbure, befæstede arealer ved legepladser vil fortsat kunne etableres, hvis det vurderes ikke at begrænse den grønne karakter og opholdsmuligheder væsentligt, hvilket bl.a. er afhængig af, hvor brugt parken i øvrigt er.

I Aarhus Kommune er flere boligområder kategoriseret som udsatte områder eller særligt udsatte områder. I disse områder kan bl.a. være udfordringer med, at områderne ikke opleves som trygge og ikke opleves som en integreret del af det øvrige Aarhus, fordi områderne i deres bebyggelses- og beplantningsstruktur mv. lukker sig om sig selv. Der vil i nogle tilfælde laves planer for fysiske ændringer i områderne. I disse tilfælde kan omfordeling af byparker og grønne områder være en mulighed for at sikre åbenhed og større udveksling med de omliggende byområder, hvilket er en generel mulighed under særlige hensyn jf. GMB.1. Kun for de udsatte og særligt udsatte boligområder vil hensynet til at forbedre vilkår i disse boligområder kunne bevirke, at mindre de-

le af byparker/grønne områder inddrages til bebyggelse. Det skal sikres, at den resterende del af byparken tilføres en højere kvalitet og større tryghed, og at der generelt tilføres merværdi for boligområdet, parkområdet og naboområderne. Dette skal sikres i forbindelse med helhedsplanlægningen for området, som både skal sikre etablering og vedligeholdelse.

Regnvandshåndtering af ekstremregn i byparkerne og de grønne områder kan tillades, når der er tale om et anlæg med rekreativt, grøn bearbejdning, herunder også befæstede, nedsænkede mindre boldbure/skaterbaner e.l. med grønne omgivelser – og der er tale om vand fra offentlige arealer/almen interesse. Anlæg af f.eks. fodboldkunstgræsbaner, som kan håndtere skybrudsregn, er i en størrelsesorden, som er at betragte som anvendelsesændring til idræt, hvilket vil være i strid med retningslinjen om at fastholde de udpegede byparker og grønne områders fulde udstrækning. Håndtering af hverdagsregn skal som udgangspunkt ikke optage plads i områderne. Kun i undtagelsestilfælde, hvor der er tale om, at håndteringen er af almen interesse fra et større opland, og hvor placering ikke er muligt andre steder, samt at anlægget bearbejdes til at have grøn, rekreativ værdi. Dvs. håndtering af vand udelukkende fra private byudviklingsområder i de eksisterende byparker vil ikke være muligt. Hvorvidt der vælges en løsning med permanent vandspejl vil være afhængig af en konkret vurdering af parkens øvrige brug og karakter.

Sådan er kortet udarbejdet

Udpegning af byparker og grønne områder har fokus på de områder i Aarhus Kommune, som på nuværende tidspunkt er eller er planlagt til at være byparker eller grønne områder med offentlig adgang. Udpegningen indeholder dermed grønne områder/byparker med offentlig adgang, som ikke indgår i kommuneplanens rammer (eksempelvis Ceresparken). Den offentlige adgang er sikret på anden vis.

I Aarhus Kommune er status på byparker og grønne områder med opholdsmuligheder pr. 1/4 2021:

Kategori	Antal	Samlet areal i hektar
Parker/grønne lommer op til ½ hektar (ha)	38	8,96
Parker/grønne områder ml. ½ ha- 5 ha	123	250,83
Parker/grønne områder større end 5 ha	51	653,19
I alt	212	912,98
Kirkegårde med rekreative opholdsmuligheder	2	35,22

Opgørelsen omfatter ikke:

- Nærrekreative grønne fællesområder og private opholdsarealer i tilknytning til beboelsesområder med mindre der udtrykkeligt er sikret adgang for offentligheden.
- Offentlige byrum rammebelagt som Rekreativt område (bypark/grønt område), der ikke har grøn karakter. Dette omfatter byrum som den indre del af Aarhus Å strækningen, som har meget urban karakter uden nævneværdig beplantning. Disse byrum tilbyder andre rekreative kvaliteter, men kan i praksis ikke betegnes som grønne.
- Kolonihaveområder, da de kun tilbyder offentlig adgang på stier uden grønne opholdsmuligheder, og derfor kan sidestilles med parcelhusområder, hvor det grønne også er privat. Kolonihaver behandles dermed udelukkende med eksisterende retningslinjer i kommuneplanens afsnit Fritidsliv.
- Boldbaner, golfbaner og andre klubanlæg
- Områder udlagt som rekreative områder i kommuneplanen, men som i sin helhed på nuværende tidspunkt ikke er opholdsegnede, da hele området henligger som krat, på skråningsareal eller lignende. Områderne er frasorteret, enten fordi de aldrig vil kunne blive opholdsegnede (støjvoldene i Tranbjerg) eller for at give incitament til at løfte det til at have en rekreativ værdi, så de kan bidrage til at give aarhusianerne bedre tilgængelighed til et grønt område. Det sidstnævnte drejer sig helt konkret om området mellem Strandvejen og Sydhavnsgade. Området vil fortsat være rammebelagt til rekreative områder (park/grønt

område), idet hensigten er, at området med tiden skal udvikles til et grønt område med rekreativ indhold og offentlig adgang.

I udpegningen af Byparker og grønne områder indgår følgende 11 områder, hvor der er iværksat afklaring af grundlag for en evt. planlægning for udvikling/omdannelse eller er igangsat planlægning, som forventes at blive prioriteret frem for udpegningen til Bypark og grønne områder. Ud over de 11 områder vil det igangværende arbejde med at lave en udviklingsplan for Kongelunden evt. kunne føre til, at de udpegede områder til byparker og grønne områder reduceres af hensyn til mulighederne for etablering af nyt stadion eller gennemførelse af andre tiltag i udviklingsplanen.

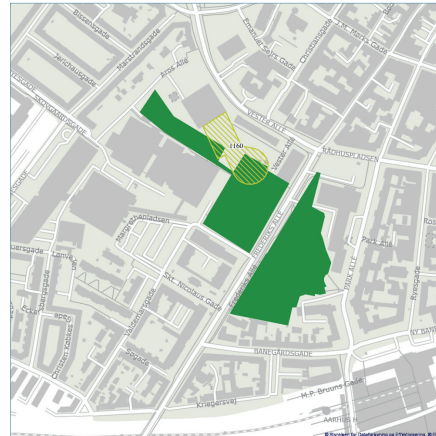
Område 2: Musikhusparken

Overlap med område under planlægning til:

Udvidelse af ARoS Aarhus Kunstmuseum i Musikhusparken, Aarhus City', Lokalplan 1160.

Der pågår også overvejelser om indretning af Musikhusparken, og hvordan der skabes bedre sammenhæng med Rådhusparken.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

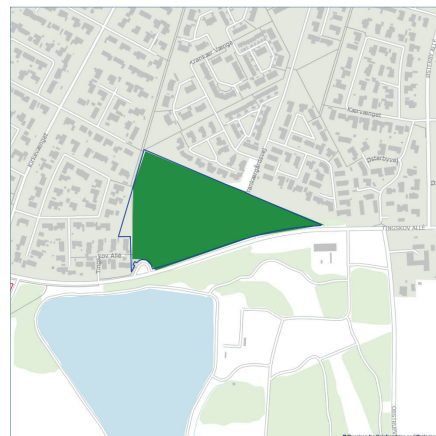
Område 12: Tranbjerg Syd

Overlap med område under planlægning til boligudvikling:

Tingskov Allé, Tranbjerg, Lokalplan X069

Lokalplanen vil muliggøre delvis bebyggelse af området, mens den tilbageværende del af parkarealet/grønne område skal sikres højnet kvalitet jf. retningslinje 22 i Kommuneplan 2017, som var gældende på tidspunktet, hvor lokalplanen blev sat i gang.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

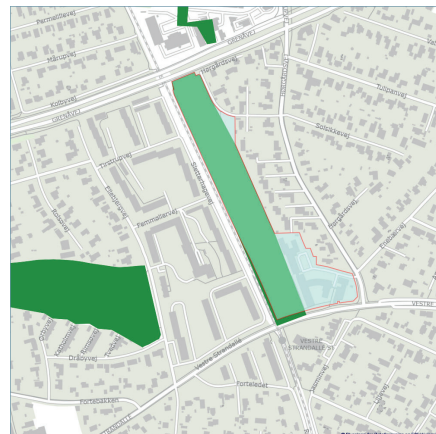
Område 37: Hørgårdsparken

Overlap med område under afklaring til:

Krydsningsstation, regnvandsbassin og plejeboliger på Hørgårdsvej 950, Lokalplan X070

Lokalplanen vil muliggøre plejeboliger mv. i del af området, mens den tilbageværende del af parkarealet/grønne område skal sikres højnet kvalitet jf. retningslinje 22 i Kommuneplan 2017, som var gældende på tidspunktet, hvor lokalplanen blev sat i gang.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

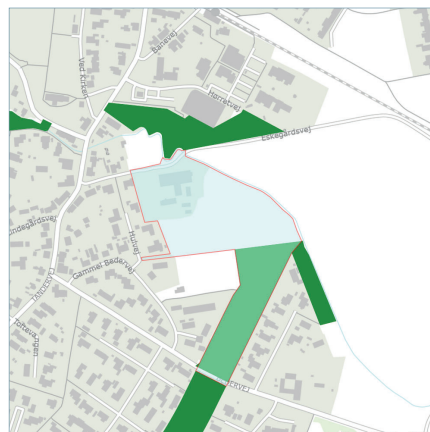

Område 61: Neder Mårslet, del 1 Eskegårdsvej, Malling

Overlap med igangsat lokalplansag for boligudbygning:

Boligområde ved Eskegårdsvej 8, Mårslet, Lokalplan 1161
Lokalplanen vil muliggøre vejanlæg i del af området, mens den tilbageværende del af parkarealet/grønne område skal sikres højnet kvalitet jf. retningslinje 22 i Kommuneplan 2017, som var gældende på tidspunktet, hvor lokalplanen blev sat i gang.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil blive reduceret i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

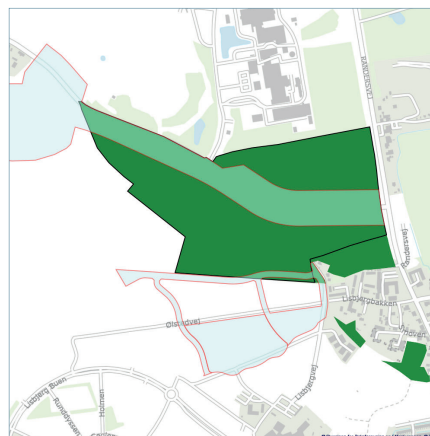
Område 94: Grønt område, Lisbjerg Nord

Overlap med igangsatte lokalplansager for:

Etablering af forbindelsesvej, Ny Høgemosevej, Lokalplan 1156,

Boligområde nord for Lisbjerg Skolevej, Lokalplan 1146
Lokalplanerne vil muliggøre vejanlæg i dele af området, mens den tilbageværende del af parkarealet/grønne område skal sikres højnet kvalitet jf. retningslinje 22 i Kommuneplan 2017, som var gældende på tidspunktet, hvor lokalplanen blev sat i gang.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med de konkrete lokalplansager med kommuneplantillæg.

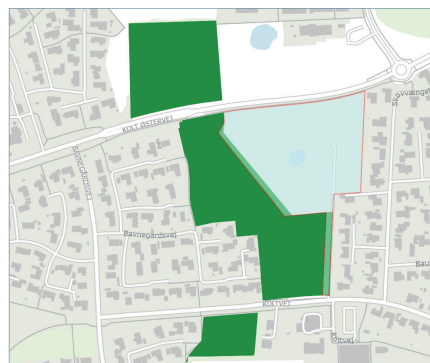

Område 139: Kolt Østervej, Bavneparken

Overlap med område under planlægning til:

Boligområde mellem Kolt Østervej og Koltvej, Lokalplan 1021

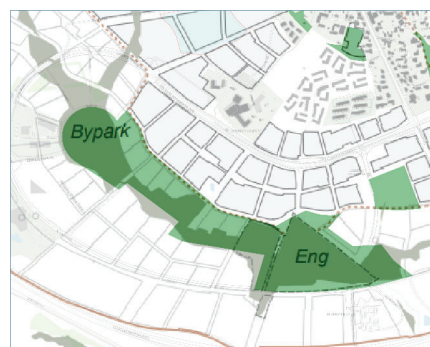
Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

Område 153: Lisbjerg Fælled

Lisbjerg Fælled består af kommuneplanrammeområderne 260653RE og 260613RE.

Den byrådsvedtagne 'Udviklingsplan, Lisbjerg – en del af Aarhus midt i landskabet, August 2018' disponerer en del af rammeområde 260653RE til byggefelt mv. Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne reduceres i forbindelse med konkrete lokalplansager med kommuneplantillæg.

Område 156: Lisbjerg Nord

Overlap med igangsat planlægning for boligudbygning:

Boligområde nord for Lisbjerg Skolevej, Lokalplan 1146
Lokalplanen vil muliggøre vejanlæg i del af området, mens den tilbageværende del af parkarealet/grønne område skal sikres højnet kvalitet jf. retningslinje 22 i Kommuneplan 2017, som var gældende på tidspunktet, hvor lokalplanen blev sat i gang.

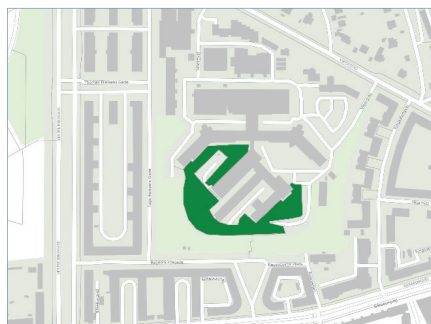
Udpegningen af Bypark og grønne områder vil blive reduceret i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

Område 179: Amtssygehuset

Overlap med forslag til Udviklingsplan for omdannelse af Amtssygehuset.

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne ændre afgrænsning i forbindelse med konkrete lokalplansager med kommuneplantillæg.

Område 181: Grøndalsvej

Overlap med mulig plan under afklaring:

Grøndalsvej 3+10, 8260 Viby J, Lokalplan Z123

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne ændre afgrænsning i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

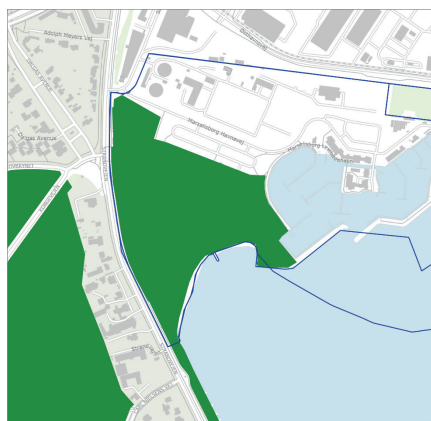

Område 200: Tangkrogen

Overlap med område under afklaring:

Marselisborg Lystbådehavn, alternativ 1 og 2, Lokalplan XI17 og XI18

Udpegningen af Bypark og grønne områder vil kunne ændre afgrænsning i forbindelse med den konkrete lokalplansag med kommuneplantillæg.

BLÅ-GRØNNE FORBINDELSER

Hensigt med udpegningen

Udpegningen af blå-grønne forbindelser skal understøtte større forbundethed mellem eksisterende og potentielle områder med beplantning, parker, grønne områder, vand, natur, rekreative ruter og opholdsmuligheder. Udpegningen skal understøtte en planlægning, der tager udgangspunkt i de landskabelige træk og viderefører naturgivne sammenhænge. Dermed medvirker udpegningen også til at sikre en robust og bæredygtig by, forstæder og opland som samtænker plads til mere vand og mere grønt i det åbne land og i byrummene – i et sammenhængende netværk.

Et sammenhængende netværk, der forbinder blå-grønne områder vil være til gavn for den oplevede bykvalitet, hvor mennesker beviseligt får øget sundhed af nærhed til det grønne og bevæger sig længere omkring, hvis det sker i interessante omgivelser. De blå-grønne forbindelser går på tværs af byområder, og på tværs af by og land, fordi de i høj grad følger vandets veje, og dermed landskabet. Det bygger dermed på de naturgivne og stedbundne kvaliteter, og lægger op til mere naturbaserede løsninger i vandhåndteringen og tilgangen til at skabe mere grønt. En bedre sammenhæng mellem grønne og våde områder på tværs af byområder vil også bidrage til spredningskorridorer for bynaturen.

Der er tale om en langsigtet plan, hvor realisering vil ske gradvist over de næste 30-50 år, måske mere, da realiseringen primært sker i forbindelse med konkrete byudviklingsprojekter. Realiseringen kan ske via byforandringer eller større projekter, som kan bidrage ind i strukturen. De steder, hvor der ikke er den type af ændringer, vil realiseringen i høj grad være afhængig af, at aarhusianerne selv bidrager; det kan f.eks. være via forhaver, grønne erhvervsarealer og kantzoner med variationer af træer, buskads, åbent vand, blotlagt jord og blomstrende arealer, regnbede eller andet. Det må gerne være et naturligt udtryk.

Inden for strukturen udlagt med de blå-grønne forbindelser vil det fortsat primært være kommuneplanram-

merne og retningslinjerne for særlige hensyn/delelementer, der vil være styrende for udnyttelsen (f.eks. for oversvømmelsestruede områder eller naturbeskyttelsesområder). Den udpegede struktur og retningslinjer herfor bidrager med kravet om, at der skabes større visuel og fysisk forbundethed mellem eksisterende og potentielle områder med grønt, vand, natur, rekreative ruter og opholdsmuligheder (se faktaboks). Forbindelsesudpegningen udgør ikke en forbudszone mod byggeri og anlæg. Der skal ved udformningen og disponeringen i projekterne dog sikres, at projekterne bidrager til sammenhængen i forbindelsen og styrker forbindelsernes grønne/blå karakter og tilgængeligheden i forbindelsen. Minimumskravene til omfang af beplantning mv. er stedsspecifikt. Det handler grundlæggende om at skabe en klar fornemmelse af sammenhæng mellem de grønne elementer og mulighed for at bevæge sig i denne sammenhæng. Barrierevirkning i form af afskærende bygninger og mure skal undgås, mens eksisterende skal søges bearbejdet til en grøn karakter. Den visuelle sammenhæng kan i større projekter skabes ved hjælp af ensartet byinventar eller andre gennemgående træk i beplantningen. Men da der er tale om en step-by-step tilgang, hvor realiseringen sker gradvist, så kan det være vanskeligt.

I byområderne vil forbindelserne primært blive realiseret i takt med, at der sker byomdannelse og infrastrukturændringer, herunder at forsyningerne har ledningsarbejder eller foretager klimatilpasning. I landområderne vil forbindelserne primært kunne realiseres, hvis arealerne inddrages til byudvikling eller andre projekter, der kræver planlægning, eller lodsejere lader arealer indgå i lavbundsprojekter, natur- eller klimatilpasningsprojekter.

I udgangspunktet skal byudviklingsprojekter kunne håndtere hverdagsregn og ekstremregn inden for byudviklingsområdet, men det vil kunne indgå i planlægningen at placere anlæggene eksternt i en blå-grøn forbindelse, hvis der gennem planlægningen kan sikres realisering og forbedret rekreativ, biologisk og æstetisk værdi af forbindelsen.

Der stilles ikke med denne udpegning krav om, at grundejere og bygherrer skal håndtere mere vand end i projekter uden for de blå-grønne forbindelser. Men der stilles krav om en synliggørelse af vandhåndteringen, hvor der skal skabes sammenhæng med omgivende område.

Udpegningerne er principielle i deres afgrænsninger og skal derfor ikke betragtes som gældende på millimeter-mål. Den endelige afgrænsning findes ved efterfølgende detailplanlægning for eventuelle projekter.

Sådan er kortet udarbejdet

De blå-grønne forbindelser er udpeget med udgangspunkt i:

- Kortlægning af områder truet af oversvømmelse ved ekstremregn, dvs. lavninger mv. (RCP8,5, 100-års hændelse, 2100) Se mere om valg af klimascenarier mv. under hovedstrukturafsnittet Regnvandet.
- Kortlægning af vandets strømningsveje og deres udbredelse ved ekstremregn (RCP8,5, 100-års hændelse, 2100) Se mere om valg af klimascenarier mv. under hovedstrukturafsnittet Regnvandet.
- Kortlægning af oversvømmelse fra vandløb og

søer (RCP8,5, 100-års hændelse, 2100,) Se mere om valg af klimascenarier mv. under hovedstrukturafsnittet Vandløb og Søer.

- Byparker og grønne områder og friluftsområder (eksisterende og potentielle). Forbindelserne er placeret ud fra hensyn til at trække de grønne kiler og landskabet ind i byen, binde byens områder bedre sammen, samt skabe bedre tilgængelighed til byparkerne og friluftsområderne. Der vil derfor også være forbindelser, som ikke er begrundet i vandets tilstedeværelse, men baseres på fordele ved at skabe eller forbedre sammenhæng mellem eksisterende grønne områder i by og land.

Medvirkende/sekundære udpegningskriterier:

- Historisk vandførende dalstrøg. Dvs. der hvor vandet har været til stede i det oprindelige landskab, og hvor det ofte vil søge hen igen. Kortlægningen er udført som led i et endnu ikke publiceret ErhvervsPhD projekt af Kristine C.V. Holten-Andersen, ved Kristine Jensen. Landskab & Arkitektur / Det Kongelige Akademi, IBBL / Støttet af Innovationsfonden.

- Kortlægning af kulstofrige lavbundsgrunde fra Miljø- og fødevarerministeriet. Ved udtagning af disse lavbundsgrunde fra dyrkning reduceres landbrugets udledning af drivhusgasser samt udledningen af kvælstof til kystvande og natur kan genskabes eller forbedres. Læs mere [her](#).
- Blå Strøg – områder, der vurderes potentielt at kunne anvendes til forsinkelse af overfladevand.
- Eksisterende stiforbindelser.
- Ubebyggede arealer i byen med potentiale for at skabe tid og plads til vandet og/eller potentiale for mere grønt. Eksempelvis parkeringspladser, idrætsanlæg, friarealer til større bebyggelser (boliger/erhvervsområder).
- Områder med henblik på mere sammenhængende natur i det åbne land.
- Beskyttelse af målsatte vandløb.

EKSISTERENDE OG POTENTIELLE FRILUFTSOMRÅDER

Hensigt med udpegningen

Betegnelsen 'Friluftsliv' dækker såvel den organiserede som den uorganiserede brug. Den organiserede brug kan dække spejderlivet, guidede ture, forskellige former for løb og cykling, roning mv. Den uorganiserede brug dækker familieudflugter, motionsløbere, gående, cyklende, fuglekiggere, lystfiskere mv. Fælles for begge er, at grundlaget for udøvelsen er adgang til vej- og stinet samt vandveje (søer, åer og kyster).

Der vil være forskel på områdernes benyttelsesmuligheder. Nogle områder kan kun anvendes på naturens præmisser, men tilbyder uanset dette friluftsmuligheder.

Udpegningen af **eksisterende friluftsområder** er de eksisterende grønne områder i det åbne land med fokus på friluftsliv og med offentlig adgang. Dermed udgør de et supplement til udpegningen af Byparker og grønne områder. Adskillelsen mellem de to udpegninger tager udgangspunkt i zonestatus for landzone og byzone samt planlagt byzone, men er også nogle steder betinget af tidligere planlægningspraksis.

Udpegningerne identificerer områder, der har særligt sigte på eksisterende friluftsoplevelser og rekreativt ind-

hold i landområderne. Den viser, hvilke arealer der skal friholdes fra byudvikling af hensyn til den eksisterende overordnede (blå-)grønne struktur. Udpegning af de eksisterende friluftsområder vil bidrage til, at områderne fortsat og evt. i endnu højere grad prioriteres og forbeholdes de grønne, rekreative anvendelser. Områdernes karakter synliggøres – formidling af friluftsområder vil medvirke til at fordele besøgspresen bedre ud.

De **Potentielle friluftsområder** er en strategisk udpegning af som indspil i den langsigtede byudviklingsstrategi. De potentielle friluftsområder er områder, som det vil være hensigtsmæssigt at forbeholde funktioner, der bidrager til at styrke områdets rekreative karakter såsom skov, søområder, ekstensivt dyrkede områder, naturområder mv.

Områderne skal bidrage til at løse de tre hovedudfordringer fra 'Et grønnere Aarhus' – Aarhus Kommunes politik for naturen og det grønne (vedtaget Efteråret 2020):

- Klimaudfordringerne (mindske udledning og øge optaget af drivhusgasser samt klimatilpasning)
- Biodiversitetskrisen (forbedre levesteder for flora og fauna og sikre artsrigdom)
- En god by for alle (Sikre at befolkningstilvæksten følges op med en bæredygtig, helhedsorienteret arealanvendelse af høj kvalitet – gode lokalsamfund i by og land)

Udpegningen af potentielle friluftsområder viser, hvilke arealer der bør friholdes fra byudvikling af hensyn til den fremtidige overordnede (blå-)grøn struktur i samspillet med udviklingen af bystrukturen.

Der vil ikke være handlepligt på områderne, men et incitament til at realisere friluftsområder er, at byudvikling som en del af samlet planlægning kan få mulighed for at placere sin regnvandshåndtering eksternt i friluftsområde, hvis det sikres, at området får væsentlig højnet rekreativ værdi (se retningslinje under Regnvandet).

Udpegningen af eksisterende og potentielle friluftsområder giver ikke svar på, hvor der fremadrettet kan placeres større idrætsanlæg såsom boldbaner mv. Her er

tilgangen, at disse skal indeholdes i de store rammeudlæg til byudvikling (eks. når der tages hul på perspektivarealer) eller i de i forvejen reserverede arealer til idrætsformål.

Forhold til anden planlægning

Udpegningen af bynære landskaber fra Kommuneplan 2017 udgår og erstattes af udpegninger af hhv. friluftsområder, landskabsinteresser og grønne kiler med retningslinjer for varetagelse af disse særinteresser.

Der vil være overlap mellem udpegninger af friluftsområder, bevaringsværdige landskaber, grønne kiler, naturbeskyttelsesområder mv., hvor samspillet mellem de respektive udpegningers interessevaretagelse vil diktere, hvilke former for friluftsanvendelser der kan ske i området.

Sådan er kortet udarbejdet

Eksisterende friluftsområder udpeges, hvor der er høj koncentration af oplevelsesværdier så som:

- Særlige udsigter og oplevelser af landskabsrum, sø, hav og vandløb
- Geologiske interesseområder og bevaringsværdige landskaber
- Naturbeskyttelsesområder
- Større sammenhængende skovområder
- Urørte og eventyrlige naturmiljøer
- Kulturhistorie – landsbyer, kirker, diger, fortidsminde og kulturmiljøer
- Der er lagt vægt på, at der er tilgængelighed til og i områderne.
- Faciliteter i form af friluftsmødesteder, fitness, havbadeanlæg, toiletter, parkeringspladser mv. har også indgået som udpegningskriterie, men er ikke udslagsgivende faktor.

Potentielle rekreative områder er udpeget, hvor der er positivt sammenfald mellem følgende

Klimatilpasning – og klimaforbedring:

- Oversvømmelsestruede områder (RCP8,5, 100 årshændelse, 2100)
- Blå strøg - Områder med særligt potentiale for

forsinkelse langs vandløb.

- Herunder også kulstofrige jorder (stort potentiale for at reducere CO₂-udledning)
- Nærområder til strømningsveje (RCP8,5, 100 årshændelse, 2100)
- Sårbart grundvand
- Ønsket skovrejsning

Forbedre biodiversiteten:

- Potentielle rekreative områder udpeges, hvor flora og fauna kan trives også med menneskesøg i følgende områder:
- Eksisterende naturbeskyttelsesområder
- Potentielle naturområder
- Eksisterende økologisk forbindelse
- Potentiel økologisk forbindelse

En god by for alle

- Uudnyttet potentiale i forhold til eksisterende oplevelsesværdier – dvs. at oplevelsesværdierne er til stede men endnu ikke tilgængelige
- Områder med manglende oplevelsesværdier og bevægelsesmuligheder inden for friluftsliv – dvs. at der kan være brug for at løfte områder, bl.a. for at støtte op om fremtidig byudvikling
- Eksisterende eller planlagt byvækst i nærheden
- Mangel på byparker og grønne områder i nærliggende byområde

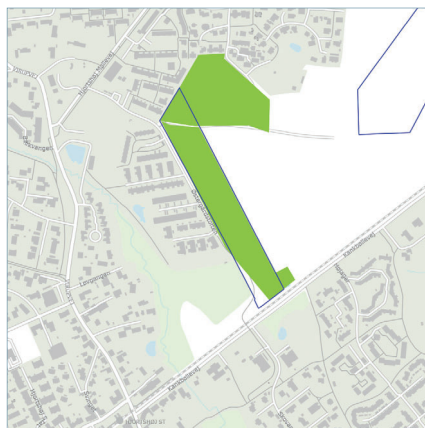
Følgende udpegninger af eksisterende og potentielle friluftsområder har overlap med andre udpegninger af arealinteresser. Her vil den endelige afgrænsning mellem de to arealinteresser blive foretaget i forbindelse med den konkrete planlægning.

Udpegning af eksisterende friluftsområder

Område 8: Østergårdstøften

Overlap med foreslået boligudbygningsområde i Hjortshøj i temaplanen Areal til alle boligtyper.

Områderne tilpasses i afgrænsning ved endelig vedtagelse af de to planer.

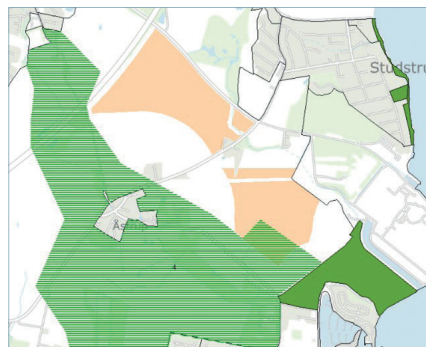
Udpegning af potentielle friluftsområder

Område 4: Studstrup/Åstrup

Mindre overlap med område udlagt som 'Umiddelbart egnede arealer til solenergianlæg 10-50 ha'.

Muligheden for multifunktionalitet bør undersøges, da anvendelserne ikke er direkte uforenelige.

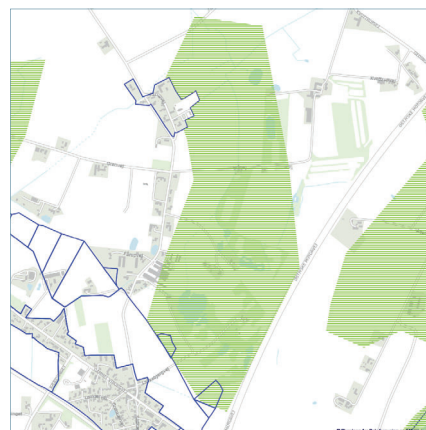
Udpegningen af potentielt friluftslandskab vil kunne reduceres i forbindelse med konkret planlægning for solcelleanlægget, hvis det fortsat findes mest hensigtsmæssigt anvendt til solcelleanlæg, under hensyn også til klimatilpasning mm.

Område 13: Mundelstrup

Mindre overlap med foreslået boligudbygningsområde i den sydlige del mod Mundelstrup i temaplanen Areal til alle boligtyper.

Områderne tilpasses i afgrænsning ved endelig vedtagelse af de to planer.

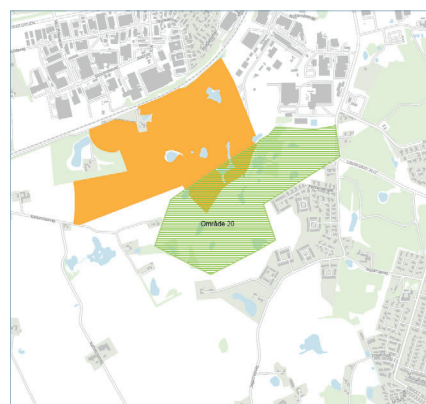

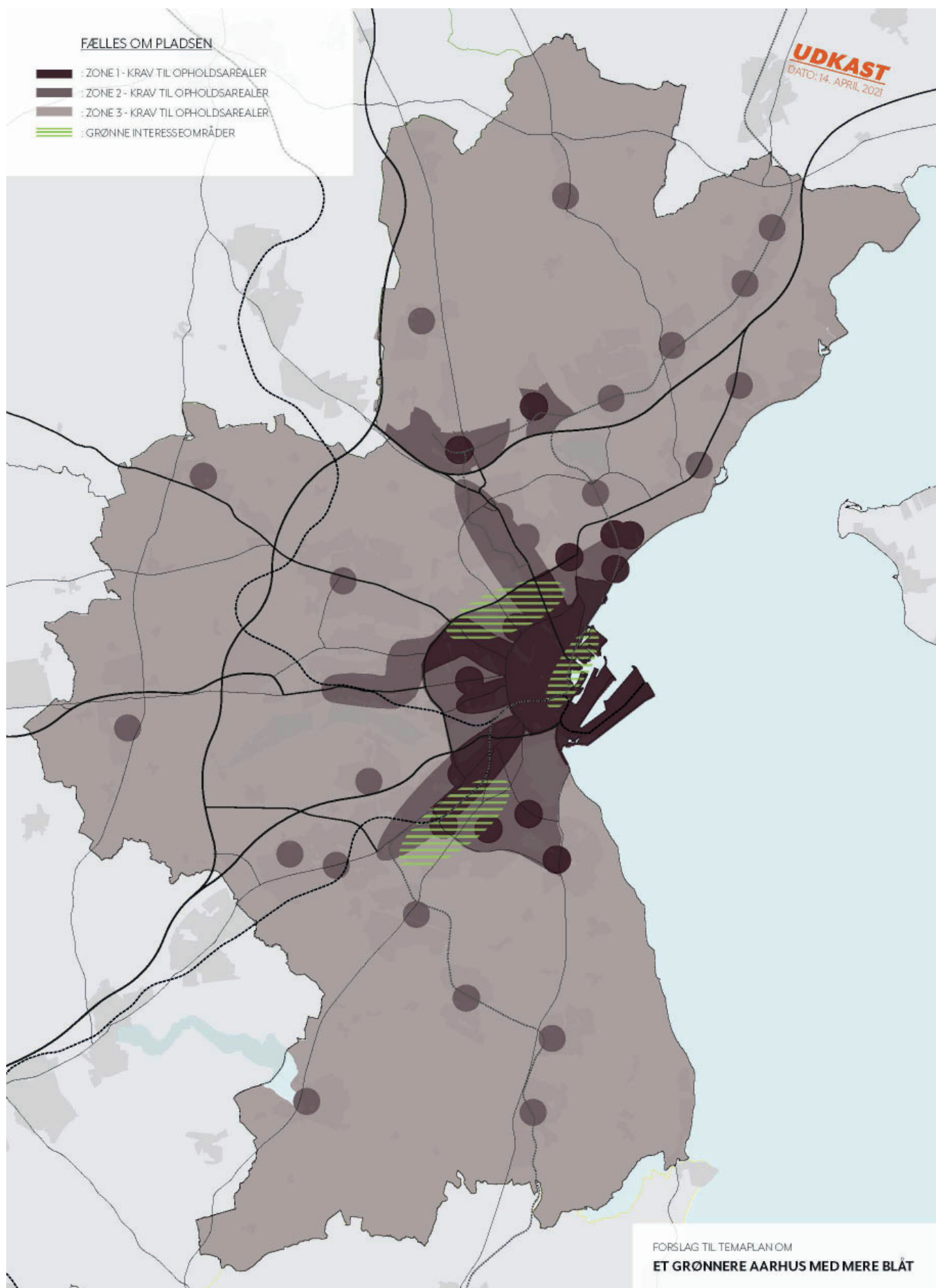
Område 20: Jegstrup

Mindre overlap med område udlagt som 'Umiddelbart egnede arealer til solenergianlæg 10-50 ha'.

Muligheden for multifunktionalitet bør undersøges, da anvendelserne ikke er direkte uforenelige.

Udpegningen af potentielt friluftslandskab vil kunne reduceres i forbindelse med konkret planlægning for solcelleanlægget, hvis det fortsat findes mest hensigtsmæssigt anvendt til solcelleanlæg, under hensyn også til klimatilpasning mm.

FÆLLES OM PLADSEN

■ opholdsarealer ■ parkering ■ fællesløsninger ■ fremtidige parker ■ grøn norm

Vi skal udvikle gode løsninger på bebyggelsers opholdsarealer og parkering med fokus på at skabe fælles løsninger med høj kvalitet. Opholdsarealer skal være mødesteder og åndehuller og bidrage til at gøre byen mere grøn, og vi prioriterer derfor gode opholdsarealer højere end parkering på terræn

En attraktiv og bæredygtig by skal både være tæt og grøn. Vi har derfor fokus på at bruge pladsen effektivt og skabe grønne rum, når byen vokser, og antallet af mennesker øges på den samme plads. Der vil mange steder være kamp om at anvende pladsen, når byen bliver tættere, og der både skal være gode udenørs opholdsarealer og parkeringspladser samt anlæg til affald, regnvandshåndtering mv. De forskellige hensyn kan ikke isoleres fra hinanden, men skal løses i sammenhæng.

Bestemmelserne for opholdsarealer opererer med flere forskellige begreber:

- 'Bebyggelsestype' kan være 'lav bolig', etageboligbyggeri, 'nye boliger i eksisterende bygninger', 'erhverv' mv.
- 'Det samlede opholdsareal' er bebyggelsestypens samlede mængde af opholdsarealer på tværs af opholdsarealtyper (privat, fælles, offentlig adgang). Det samlede opholdsareal skal leve op til minimumskraverne beregnet af bruttoetagearealet for den pågældende bebyggelsestype, jf. retningslinje FOP.3.-FOP.5. Kravene til opholdsarealernes fordeling på henholdsvis private, fælles og fælles med offentlig adgang beregnes med udgangspunkt i minimumskravet til det samlede opholdsareal (retningslinje FOP.6.).
- 'Områdets areal' er det planlagte boligområdes grundareal til den respektive bebyggelsestype fratrukket det faktiske arealudlæg til vej (kun vej uden for storparcellerne, ikke mindre boligveje) og evt. større areal omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 efter nærmere afvejning samt større arealer til tekniske anlæg, hvis disse har et omfang der overstiger, hvad der er normalt for et boligområde, eller betjener et større område end boligområdet. Områdets areal anvendes til at beregne den del af opholdsarealet, der skal etableres på terræn for etageboliger, samt anvendes til beregning af det fælles opholdsareal for lavt boligbyggeri og sidst til beregning af Grøn Norm.

Vi vil også sikre, at der kommer nye byparker i takt med, at byen udvikler sig. Når vi byomdanner og planlægger nye, større byområder, vil vi stille krav om, at der udlægges grønne områder med bynatur og mødesteder som ikke bare kommer det nye byområde men også nabokvarterene til gavn. Derfor stiller vi krav om, at 5 % af arealerne i de større projekter – i tillæg til områdets opholdsarealer - skal være bypark med bynatur og møde-

steder. Når flere af byens gamle erhvervsområder omdannes til blandede byområder, får byen nye grønne rum til glæde for beboere og naboer.

Både de store projekter og mindre projekter i den tætte by skal generelt bidrage til at skabe grønne og rekreative rum og nye mødesteder. Opholdsarealerne skal imødekomme forskellige behov – de helt nære opholdsarealer til den enkelte bolig; fællesarealerne for den enkelte bebyggelse og opholdsarealer, hvor nærområdet inviteres med ind. I Aarhus Kommune sætter vi fællesskabet højt, og derfor bliver der lagt stor vægt på at skabe fælles grønne arealer, gårdum og lommeparker, især i områder, hvor vi ønsker en mere kompakt by. Private opholdsarealer skal der fortsat være mulighed for, men altaner og tagterrasser kan kun i mindre grad indgå i opholdsarealregnskabet. I den tætte by skal der fortsat skabes plads til grønne rum mellem bygningerne, og derfor stiller vi også krav om, at 30 % af et områdes areal ved etageboliger skal være opholdsarealer på terræn. Alt efter den bymæssige kontekst bidrager altaner, haver, grønne gårdum eller tagterrasser til det gode hverdagsliv.

Aarhus er en attraktiv by at etablere kontor, hoteller, banker og lignende, der kan bidrage til – og nyde godt af – byens liv og rum. Disse typer erhverv skal også bidrage med grønne byrum til gavn for deres medarbejdere, gæster og byen.

I nogle områder af den eksisterende by er der langt til de fælles, grønne områder – parkerne eller friluftsområderne, hvor aarhusianerne har mulighed for at færdes og mødes i grønne omgivelser. I de områder – som vi kalder Grønne interesseområder – mangler ikke nødvendigvis det grønne i form af beplantning, faktisk er en del af områderne private parcelhushaver. Men der mangler nærhed til byparker eller friluftsområder, hvor man har mulighed for at mødes på tværs, løbe en tur – komme ud. Udpegningen af de Grønne interesseområder tager udgangspunkt i en afstandsanalyse, og målet er, at aarhusianerne får max 300 m til en mindre park og max. 500 m til en større, herunder en kirkegård med rekreativ anvendelse eller et friluftsområde.

De grønne interesseområder ligger også i eller nær ved områder, hvor vi forventer flere aarhusianere flytter til. Byrådet vil lægge særlig vægt på, at byudviklingen her bidrager til flere fælles, grønne rum. Ligesom andre former for anlægs- og driftsprojekter i områderne skal have øje for at skabe flere grønne lommer.

De fælles opholdsarealer indrettes traditionelt på egen grund. Men en anden god løsning kan være, når flere går sammen om at indrette fælles opholdsarealer og på den måde skaber løsninger på bydelsniveau. Mere innovative løsninger består i at tilvejebringe dele af opholdsarealet ved at udvide et eksisterende rekreativt areal i nærheden eller forbedre kvaliteten af det. Selv om et projektområde ligger tæt på et eksisterende rekreativt areal i byen, kan dette derfor ikke begrunde reduktion af opholdsarealer til byggeriet, medmindre der tilføres noget 'ekstra'. På samme måde skal der være plads til projekter, der etablerer dele af opholdsarealet som en ny, lille "lommepark" på et nærliggende overskudsareal. Små grønne lommer er vigtige bidrag til at skabe gode mødesteder og åndehuller i byen. Hvad enten de nye rekreative rum placeres på egen grund eller som fællesløsning, skal der være arbejdet med kvalitet og indhold, så det er tilpasset områdets behov – alt fra en miniboldbane til en velplaceret bæk medvirker til at gøre et område attraktivt.

For at sikre et grønnere Aarhus er det vigtigt, at arealerne mellem bygningerne så vidt muligt bliver etableret med træer, buske og gode opholdsmuligheder for både mennesker og dyr. Bynatur bidrager til at højne den æstetiske og rekreative værdi af opholdsarealer. Fliser og øde græsplæner har vi nok af. Byrådet har derfor fastsat en Grøn Norm for, kvantiteten af det grønne på ubebyggede arealer ved boliger og erhverv. Den Grønne Norm skal efterleves i nye lokalplaner, og der gives blandt andet bonus for bevaring af eksisterende store træer. Læs mere om Grøn Norm og beregningsgrundlag i *Administrationsgrundlag for Grøn Norm*.

GODE OPHOLDSAREALER

Et godt opholdsareal er regulært og indeholder typisk en varieret sammensætning af bl.a.:

- Forskellige arter af planter og træer
- Områder med sol og områder med skygge og områder med læ for vinden
- Grønne arealer med plads til, at børn kan tumle sig og en rolig krog med en bæk
- Frodige beplantede overflader og flisebelagte overflader, hvor man kan sidde en sommeraften og grille
- Gangstier og ankomstarealer, hvor man naturligt møder sine naboer
- Afskærmede områder, hvor man kan være lidt alene.

I 'kantzonen', dvs. i overgangen mellem bygning og fortov, kan der skabes et vigtigt tilskud af byliv og grønt islæt til gaden. Når hele eller dele af en ny bygning trækkes tilbage fra fortovskanten, opstår et areal, som kan indrettes til rekreativ brug f.eks. med åbne forarealer med blomstrende planter, et stort enkeltstående træ eller en bæk. Når kantzonerne gives særlig opmærksomhed, sker der en form for dobbeltudnyttelse af arealet: Kantzonen kan bruges rekreativt af beboerne i de tilhørende boliger, hvor også nærområdet kan nyde godt af den lille grønne lomme, samtidig med, det er et bidrag til, at Aarhus bliver en grøn og oplevelsesrig by.

Der skal sikres mulighed for parkering i nærheden af bolig og arbejdsplads. For samlet set at opnå den bedste kvalitet i nybyggeri, vil byrådet i nye, tætte bolig- og erhvervsområder generelt tilstræbe flere større, samlede parkeringsløsninger, herunder øgede muligheder for dobbeltudnyttelse af parkeringspladser i form af både bolig- og erhvervsparkering. Samtidig kan et mindre antal parkeringspladser i gaderummene være med til at understrege bylivet, da pladserne er med til at skabe aktivitet og mulighed for, at aarhusianerne mødes.

I valg af parkeringsløsning skal der tænkes i områdernes kvaliteter og i, hvordan de bedst understøttes. Der skal bl.a. være fokus på at skabe levende facader på parkeringshusene, og i underjordisk parkering skal jord-

dækket være tilstrækkeligt til, at der også nogle steder kan gro større træer.

Udviklingen mod en tættere by i Aarhus er mangeartet. Ofte er der tale om nybyggeri som huludfyldning eller efter nedrivning. Her er spillerummet for at finde plads til ophold og parkering større end de tilfælde, hvor eksisterende bygninger omdannes, lofter inddrages til boliger, eller der tilføjes yderligere tagetager. I byggesagsbehandlingen går vi i dialog om gode løsninger på opholdsarealer og parkering i såvel nybyggeri som ved omdannelse. Der skal ske en god indpasning i forhold til omgivelserne, og vi skal have mest muligt ud af pladsen, samtidig med der er særligt fokus på at højne kvaliteten i byggeriet og rummene mellem husene.

Se i øvrigt afsnit om *Regnvandet* ([LINK?](#)) for mere viden om krav til regnvandshåndtering og afsnit om *Tekniske Anlæg og planlægning for forsyning* ([LINK?](#)) vedrørende affaldshåndtering og hovedledninger til spildevand. Sidst men ikke mindst også afsnit om *Energianlæg og -infrastruktur* ([LINK](#)) vedr. forsyningsanlæg mv.

RETNINGSLINJER

Nye byparker og grønne områder

FOP.1. Ved planlægning for større byudviklings- og byomdannelsesområder skal der sikres plads til nye byparker svarende til minimum 5 % af områdets areal som supplement til og udover områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til området for beboere og brugere. Området skal indrettes under hensyn til at skabe varieret bynatur med udgangspunkt i stedets geologi, flora og fauna samt at skabe mødesteder med offentlig adgang. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende 'Administrationsgrundlag for Grøn Norm'.

FOP.2. Ved byomdannelsesområder kan byparken samtidig indrettes til at kunne håndtere hverdagsregn og ekstremregn for projektområdet, mens byparken i et byudviklingsområde kan indrettes til håndtering af ekstremregn og for en mindre dels vedkommende også hverdagsregn, dog maks. 10 % af parkens areal. Dette kan ske under forudsætning af, at anlæg til håndtering af regnvand øger den rekreative, biologiske og æstetiske værdi af arealet.

Omfang af opholdsarealer og parkering

FOP.3. Ved planlægning af boliger og enkeltsagsbehandling af boligbyggeri i områder uden lokalplan skal der udlægges udendørs opholdsareal som minimum svarende til andelen af bruttoetagearealet til boliger angivet i det følgende, afhængig af zoner som vist på kortet *Fælles om pladsen*, medmindre andet er angivet i rammerne for det konkrete areal:

- Zone 1: 30 %.
- Zone 2: 40 %,
- Zone 3: 50 %
-

FOP.4. Ved etablering af erhvervsbyggeri, skal der udlægges udendørs opholdsareal som minimum svarende til andelen af bruttoetagearealet til erhverv angivet i det følgende, afhængig af zoner som vist på kortet *Fælles om pladsen*, medmindre andet er angivet i rammerne for det konkrete areal:

Zone 1 og 2:

- Min 10 % af bruttoetagearealet for erhverv i miljøklasse 1-2

Zone 3 og øvrige miljøklasser:

- Min 5 % af bruttoetagearealet.

FOP.5. Ved indretning af boliger i eksisterende bygninger skal der minimum udlægges udendørs opholdsareal svarende til 20 % af bruttoetagearealet til de nye boliger. Placering og fordeling af opholdsarealer skal tage udgangspunkt i de konkrete muligheder under hensyn til bevaringsværdier, god boligkvalitet mv.

FOP.6. De udendørs opholdsarealer skal bestå af:

- opholdsarealer der er fælles for en bebyggelse, eller en del af bebyggelse og heraf en del, hvor der er sikret offentlig adgang (offentlig adgang gælder kun i planlægning).
- opholdsarealer der er private, som altaner, haver og kantzoner, der hører til den enkelte boligenhed.

Lav boligbebyggelse under 8,5 m skal opfylde at:

- Minimum 15 % af områdets areal er fælles opholdsarealer med offentlig adgang (offentlig adgang gælder kun i planlægning), og udgør en delmængde af det samlede opholdsareal.
- Minimum 10 % af det samlede opholdsareal er private opholdsarealer.

Etageboligbebyggelse skal opfylde at:

- Opholdsarealer på terræn udgør minimum 30 % af områdets areal.
- Minimum 25 % af det samlede opholdsareal er fælles opholdsarealer.
- Minimum 25 % af det samlede opholdsareal er opholdsarealer med offentlig adgang.
- Maximum 10 % privat opholdsareal på private altaner og private tagterrasser kan regnes med i det samlede opholdsareal.

Erhverv:

- Minimum 50 % af det samlede opholdsareal skal være med offentlig adgang.

FOP.7. Veje, parkeringsarealer, regnvandsbassiner og øvrige "restarealer" indgår ikke i opholdsarealet. Arealer, der anvendes til regnvand/klimatilpasning, kan medregnes som opholdsareal, hvis de kun periodevist er oversvømmet, og hvis de i øvrigt er opholdsegne.

FOP.8. Der skal udlægges areal til parkeringspladser for biler og cykler i henhold til p-normer i den til enhver tid gældende parkeringspolitik. Parkeringskravet i det enkelte projekt kan efter konkret vurdering justeres ud fra hensyn til bl.a. lokalisering i forhold til kollektiv trafik, vejnet samt projektets karakteristika i forhold til boligstørrelser, boligtype, fælles parkeringsan-

læg, herunder mulighed for dobbeltudnyttelse.

- FOP.9. Hvis det ikke er muligt at tilvejebringe både de krævede opholdsarealer og tilstrækkelig parkering, skal hele eller dele af parkeringen etableres i p-kælder, p-hus eller på anden måde i konstruktion – enten på egen grund eller som del af en fælles løsning.

Opholdsarealernes kvalitet

- FOP.10. Opholdsarealerne skal være sammenhængende, opholdsegnede arealer med rekreativ karakter.
- FOP.11. Opholdsarealerne skal udformes, så der opnås et varieret og oplevelsesrigt grønt miljø af høj kvalitet og biodiversitet.
- FOP.12. Fælles opholdsarealer og mødesteder skal indrettes, så de giver gode muligheder for ophold og fysisk aktivitet for områdets børn, unge, voksne og ældre og samtidig understøtter de lokale fællesskaber på tværs af alder.

Grøn Norm - Grønt miljø på ubebyggede arealer

- FOP.13. Ved planlægning for lav boligbebyggelse, etageboliger, boliger i eksisterende bygninger og erhverv skal der sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende 'Administrationsgrundlag for Grøn Norm'.
- FOP.14. Ubebyggede begrønnede arealer bør placeres, så de understøtter blå-grønne forbindelser eller på anden måde viderefører grønne træk fra naboarealer.

Parkering under terræn, i p-hus eller integreret i konstruktion

- FOP.15. Ved tæt bebyggelse i de centrale bydele skal parkering etableres under terræn, alternativt i konstruktion. Et mindre antal parkeringspladser kan placeres i gaderummene.
- FOP.16. Parkeringskældre skal etableres, så der er go-

de vækstbetingelser for træer, buske og græs, når der etableres opholdsarealer på kælderen.

- FOP.17. Parkering i konstruktion skal etableres med en god, levende facade med variation i udtrykket, evt. suppleret med beplantning.

Bydelsløsning for opholdsarealer og parkering

- FOP.18. Maksimalt halvdelen af det krævede opholdsareal kan placeres uden for egen grund (maksimal gåafstand på 300 m), når bygherre indgår aftale om at etablere en ny lommepark eller en udvidelse af eller forbedring af et eksisterende rekreativt areal. Forbedringer kan bl.a. være legeredskaber, beplantninger mv., som det pågældende område er i underskud af.
- FOP.19. I større, tætte byudviklings- og omdannelsesområder – typisk omfattende mere end ét lokalplanområde/projektområde – skal der arbejdes for samlede p-løsninger under terræn eller i p-huse.

Bidrag til øget bykvalitet

- FOP.20. Ved erhverv (miljøklasse 1-2) samt etageboligbebyggelse i zone 1 og 2 kan en beplantet kantzone, lommepark, lokal plads e.l. med rekreativ værdi være plaget af trafikstøj. Forstået på den måde at ved etablering af beplantet kantzone, lommepark, lokal plads e.l. med rekreativ værdi i område med trafikstøj kan kravet til opholdsareal reduceres svarende til kantzone/lommeparks areal, dog højst svarende til 25 % af det samlede opholdsareal for boliger og 50 % for erhverv.
- FOP.21. I 'Grønne interesseområder' udpeget på kortet Fælles om pladsen gælder de almindelige krav til opholdsarealer, men i disse områder bør andelen af opholdsarealer med offentlig adgang – som f.eks. grønne pladser eller lommeparker – vægtes særligt højt.
- FOP.22. I 'Grønne interesseområder', bør der i forbin-

delse med øvrige indsatser som udviklingsprojekter, vandhåndteringsprojekter, vejprojekter, anvendelsesændring mv. prioriteres følgende:

- Øget begrønning af gade og/eller byrum.
- Etablering af grønne pladser eller lommeparker med opholdsmuligheder for lokalområdet.
- Vejlukninger/neddrøslinger af trafik for at forbedre muligheden for at etablere grønne pladser eller lommeparker med opholdsmuligheder for lokalområdet.
- Aftaler med erhverv og boligforeninger om at etablere grønne pladser eller lommeparker med opholdsmuligheder for lokalområdet. En aftale kan evt. indeholde mulighed for opgradering af eksisterende grønt område.
- Nytænkning af kommunale ejendomme med henblik på at etablere grønne pladser eller lommeparker med opholdsmuligheder for lokalområdet.

REDEGØRELSE – FÆLLES OM PLADSEN

Dele af kommuneplanens afsnit 'Fælles om pladsen' revideres i forbindelse med byrådets vedtagelse af temaplanen om *Et grønnere Aarhus med mere blå*. Et af formålene med temaplanen er at sikre andelen og kvaliteten af grønt i byen, når byen udvikles. Bestemmelserne for opholdsarealer og nye byparker og grønne områder er et af de håndfaste virkemidler til at sikre andelen og kvaliteten af grønt i byudviklingen. Både, at byudviklingen bidrager med grønne opholdsarealer af høj kvalitet og at der i områder, hvor landbrugsjord indtages til by eller erhvervsområder omdannes til blandede byområder bliver skabt nye grønne områder.

Denne redegørelse omhandler de temaer, der revideres:

- Krav om nye byparker
- Zonekort og opholdsarealbestemmelser
- Grøn norm
- Grønne interesseområder
- Derudover vil der være mindre konsekvensrettelser i den eksisterende, tilbageværende redegørelse. Dette er fremhævet undervejs i nedenstående redegørelse.

KRAV OM NYE BYPARKER

For større byudviklings- og byomdannelsesområder, hvor der endnu ikke er sat rammer for den konkrete byudvikling, ønsker byrådet at sikre plads til en større andel af byparker og grønne områder med offentlig adgang.

Udover de krævede opholdsarealer med offentlig adgang beskrevet nedenfor, kommer der derfor i disse områder yderligere krav om, at 5 % af områdets areal skal være en ny bypark med offentlig adgang. Disse områder skal altså supplere opholdsarealerne til den nye bebyggelse i området, og indgår dermed ikke til opfyldelse af opholdsarealkravet. Kravet om 5 % af områdets areal til bypark bliver skrevet direkte ind i kommuneplanrammen, når større områder fremover udlægges til byudvikling/byomdannelse i forbindelse med revision af kommuneplanen. I byomdannelsesområder vil under forudsætning om øget biologisk, æstetisk og rekreativ værdi af arealerne være mulighed for at samtænke det grønne område til regnvandshåndtering, hvilket også er muligt for byudvikling på bar mark, hvor håndteringen af hverdagsregn dog højst kan udgøre maks. 10 % af parkens areal. Det skal således sikres, at vandet giver mere værdi til parkens æstetiske udtryk, til den biologiske mangfoldighed og det rekreative indhold, herunder at der skabes tilpassede opholdsmuligheder og adgang til vandet i form af stier. Regnvandssystemerne skal indgå naturligt i parkens miljø og sammenhæng og benytte de naturlige lavninger. Regnvandsbassiner bør udformes som naturlige regnvandsøer og strømningsveje bør udformes som kanaler med rislende vand eller gives anden form for høj æstetisk værdi.

Byparkerne skal også leve op til krav om beplantning i form af Grøn Norm, se senere i denne redegørelse.

ZONEKORT OG OPHOLDSAREALBESTEMMELSER

Opholdsarealbestemmelserne giver mulighed for at stille krav om andelen og kvaliteten af det grønne i form af krav til arealernes størrelse, indretning og placering.

Bestemmelserne er ved denne revision justeret for at sikre

- oplevelsen af en grønnere by i form af mere og mere varieret beplantning.
- adgang til de grønne områder
- fælles grønne områder med mulighed for at møde medborgere.

Det er vurderet, at kvantiteten af opholdsarealer i tilknytning til boliger i den gældende planlægning er tilstrækkeligt under hensyn til at give plads til mange funktioner på begrænset plads. Dog er det vurderet, at opholdsarealerne med en anden indretning og placering, der tilgodeser flere fællesarealer og dermed også bedre adgang til de grønne områder vil tilføre byen en højere bykvalitet i form af mere grønt.

Derfor tager temaplanens opholdsarealbestemmelser udgangspunkt i opholdsarealkravet fra Kommuneplan 2017, så der med få undtagelser ikke ændres i det samlede opholdsarealkrav:

- For at tydeliggøre, hvordan kravene til den samlede mængde opholdsareal afhænger af geografi og bytypologi, er der blevet tilknyttet et kort inddelt i zoner, som kravene relaterer sig til. Der vil blive foretaget konsekvensrettelse i eksisterende redegørelse vedr. kortet.
- Kravet til opholdsarealer er fortsat mindst i den tætteste del af byen, og størst, hvor byen er mere åben. I de områder, hvor byrådet prioriterer vækst og en bedre udnyttelse af arealerne er kravet også mindre. Derfor er opholdsarealkravet til centrale dele af nye byer (centerområder og stationsnære områder) reduceret i forhold til kommuneplan 2017.
- Ved større byudvikling og byomdannelse, hvor der etableres nye centerområder eller ved etablering af nye stationer og dermed stationsnære områder, er der i forbindelse med planlægningen mulighed for at tage særskilt stilling til ændring af zonestatus.
- Krav om opholdsarealer til byintegrerbart erhverv, der skal lokalplanlægges for, er hævet i Midtbyen og byen mellem ringgaderne samt for-

tætningspunkter (zone 1 og 2). De erhvervstyper, der kan integreres i bymidter mv. omfatter bl.a. banker, hoteller, kontorvirksomheder mv. Disse erhvervstyper har ofte mange arbejdspladser eller besøgende, og der er derfor behov for, at de i højere grad bidrager til byens rum i form af grønne opholdsmuligheder.

- Ved indretning af nye boliger i eksisterende bygninger er muligheden for hhv. fleksibilitet og bevaringshensyn mv. præciseret. Der vil blive foretaget konsekvensrettelse i eksisterende redegørelse vedr. denne præcisering.

Revisionens præciseringer for selve fordelingen af opholdsarealtyper. Det vil sige krav til differentieret indretning og placering med henblik på at sikre mulighed for forskellig brug og brugergrupper. Som tidligere skrevet er formålet at tilgodese flere fælles opholdsarealer og større tilgængelighed:

- Der er fastsat præciserede krav til fordelingen mellem private og fælles opholdsarealer, hvor mindstekravene til andelen af de fælles opholdsarealer er øget for alle boligtyper. Beregningen af fordelingen tager udgangspunkt i enten det samlede opholdsarealkrav eller i områdets areal. Den forskelligartede beregningsmetode afspejler, at der er forskellige hensyn at varetage for at fremme gode projekter inden for de forskellige bebyggelsestyper. Præciseringen medfører mindre konsekvensrettelser i eksisterende redegørelse.
- For etagebebyggelse er der en ny retningslinje om at 30 % af opholdsarealerne skal være på terræn. Samtidig er der sat et loft for, hvor stor en andel af private opholdsarealer placeret på bebyggelsen i form af altan, private tagterasser e.l., der kan indgå i beregningen af det samlede opholdsareal. Kravene tilgodeser, at opholdsarealerne i højere grad skal bidrage til fællesskab og møder på tværs. Samtidig skal de sikre, at der bliver grønne rum mellem bygningerne, uden at dette bliver medvirkende årsag til at presse bebyggelsen yderligere i vejret. Opholdsarealer på terræn er en retningslinje møntet på opholdsarealernes placering, mens andre retnings-

linjer beskæftiger sig med mængden og indhold. De samme arealer skal derfor tilgodes flere retningslinjer, idet opholdsarealerne på terræn kan udgøres af såvel private eller fælles opholdsarealer. Ønsket er, at opholdsarealerne bliver placeret og udnyttet bedre, men at mængden ikke nødvendigvis øges.

- For alle områder, hvor byudviklingen sker på baggrund af lokalplan, skal planen som noget nyt sikre, at en andel af det samlede opholdsareal skal være med offentlig adgang. Det kan f.eks. være mindre pladser, legepladser og lommeparker. Kravet skal medvirke til, at ny byudvikling bliver integrerede dele af byen ved at have uden-dørs rum, der inviterer til møder og udveksling med nærområdet.
- Kommuneplan 2017 indførte mulighed for at få reduceret i opholdsarealkravet, hvis der blev etableret en kantzone/lommepark mod vej med høj rekreativ værdi, uanset at støjniveauet overskred vejledende støjgrænser. Kantzonen er i prin-

cippet placeret inde på egen grund, men giver samtidig et vigtigt tilskud af byliv og grønt islæt til gaden, hvis den indrettes med omhu. Muligheden videreføres, men kun i zone 1 og 2 for etageboligbebyggelse og erhverv i miljøklasse 1-2. Størrelsen på nedslag i opholdsarealkravet er 25 % af det samlede opholdsarealkrav for etageboliger, mens det fortsat er 50 % for erhverv. For at kantzonen kan tillægges høj rekreativ værdi skal støjniveauet uden for myldretiden være af en karakter, hvor kantzonen/lommeparken vurderes opholdsegnet i en bymæssig kontekst. Derudover skal kantzonen indrettes grønt og med opholdsmuligheder. Der vil blive foretaget konsekvensrettelse i eksisterende redegørelse for disse ændringer.

- For byggesager vil der blive virket for gennemførelse af retningslinjerne, men under hensyn til de særlige omstændigheder i den konkrete sag, herunder bevaringshensyn mv.

GRØN NORM

Der er tilføjet et nyt krav om "grøn norm", et begrønningsværktøj, der er en værdi for beplantning og begrønning sikret i lokalplaner. Med normen kan vi måle og sikre mængden og kvaliteten af begrønningen ved lokalplanpligtigt erhvervs- og boligbyggeris ubebyggede arealer. Det er bl.a. en metode til at opnå højere kvalitet ved at sikre variation i valg af planter og tilplantninger med vægt på bevaring af eksisterende beplantning. De grønne elementer i byen skal bidrage til et blidere mikroklima. De skal tage toppen af sommervarmen og vinterkulden, give blødere akustik og være med til at mildne oplevelsen af trafikstøj. Som en afledt effekt vil en øget andel og mere varieret beplantning også bidrage til at forbedre biodiversiteten.

Ved udarbejdelsen af lokalplaner skal den kommende beplantning derfor fastlægges mere detaljeret end i dag. Der skal vises, hvor og i hvilket omfang der skal være beplantning i henhold til kategorier, såsom belægninger, græs, stauder, buske, træer og lign. Hver kategori har en værdi som lagt sammen og i forhold til det samlede areal skal opnå minimumsværdien 0,6 for, hvor meget der skal være i en lokalplan. Der er særligt fokus på at bevare eksisterende beplantning, da det bidrager til et godt bymiljø fra dag ét i et nybygget byområde, og derudover er med til fortsat at sikre levestederne for de tilknyttede plante- og dyrearter. De bevaringsværdige træer giver derfor den højeste værdi.

De enkelte beplantningselementer skal, som det også ofte er tilfældet i dag, fastlægges i lokalplanen med konkrete bestemmelser. Ved byggesagsbehandling skal der følges op på lokalplanens bestemmelser ved hjælp af lokalplanens betingelser for ibrugtagning. Det er vanskeligt at vurdere Grøn norm lige efter et område er anlagt og ved ibrugtagning. Men ved at opfylde bestemmelserne i lokalplanen vil Grøn Norm være opfyldt.

Ved enkeltsagsbehandling uden eller efter ældre lokalplan indgår krav om Grøn Norm ikke. I større byggeprojekter (af særlig betydning for byen), der ligger på kanten af lokalplanpligt, vil der kunne opfordres til, at projektet arbejder med udearealerne for at opfylde Grøn

Norm, da det ellers kan overgå til lokalplanlægning.

Kategorier og beregningsmetode er fastsat i det til enhver tid gældende 'Administrationsgrundlag for Grøn Norm'.

Grøn norm knytter sig til typologierne "lav boligbebyggelse", "etagebolig", "boliger i eksisterende bygninger" og "erhverv". Derudover anvendes Grøn Norm også ved etablering af fremtidige byparker i større byudviklings- og byomdannelsesområder. Retningslinjerne FOP.1. samt FOP.13. i kommuneplanen fastsætter normen til 0,6 for disse områdetyper.

For disse bebyggelsestyper er det principielt alle ubebyggede arealer inden for lokalplanområdet, der indgår i beregningen af Grøn Norm:

- Grøn norm bliver beregnet på baggrund af lokalplanens areal, men fratrukket fodaftryk af bebyggelsen, arealudlæg til vej (kun vej udenfor stor-parcellerne, ikke mindre boligveje) og evt. større areal omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 efter nærmere afvejning samt større arealer til tekniske anlæg, hvis disse har et omfang, der overstiger, hvad der er normalt for et boligområde, eller betjener et større område end boligområdet. Hævede parkeringsdæk i op til 1. sals højde indgår ikke i bebyggelsens fodaftryk ud over det område, hvor bebyggelsen er placeret på parkeringsdækket.

Selv om det er det samme krav til begrønning, der fastsættes i normen, uanset bebyggelsestype og geografisk placering, vil bygningernes forskellige fodaftryk dermed kunne give varians i kravet til mængden af beplantning, hvilket indirekte vil have en sammenhæng med valg af bebyggelsestype. I områder, hvor der er fordele ved at bygge mere kompakt, vil Grøn Norm derfor ikke være en hindring for dette, da den er møntet på de ubebyggede arealer. Dog vil de ubebyggede arealer i den kompakte by ofte skulle rumme flere funktioner som fordrer befæstelse, hvilket betyder, at Grøn Norm i højere grad må opfyldes ved at sikre kvaliteten frem for kvantiteten af begrønning på de tilbageværende area-

ler. Dette skal i øvrigt ses i sammenhæng med, at der er krav om ophold på terræn for etageboligbebyggelser, hvilket medvirker til en øvre begrænsning på bygningernes fodaftryk.

Hvordan Grøn Norm bliver opfyldt, kan fordele sig forskelligt inden for området. Eksempelvis ved lav boligbebyggelse vil det samlede krav til Grøn Norm formentlig efterleves ved at have høje værdier for fællesarealerne, mens de private opholdsarealer scorer lavere, da det er vanskeligt at planlægge for de private haver.

GRØNNE INTERESSEOMRÅDER

Hensigt med udpegningen

Både udpegninger og retningslinjer skal medvirke til, at de grønne interesser bliver vægtet endnu højere i afvejningen mod andre interesser ved fremtidige planer og projekter.

Udpegningen medfører ikke handlepligt, men kan medvirke til at sætte fokus på at skabe grønne pladser og grønne mødesteder (f.eks. lommeparker) i byområder, der mangler nærhed til bypark eller friluftsområde. Det vil mest sandsynligt ske i forbindelse med andre konkrete projekter (både private og kommunale) inden for udpegningerne.

Eksempler på grønne lommer kan være:

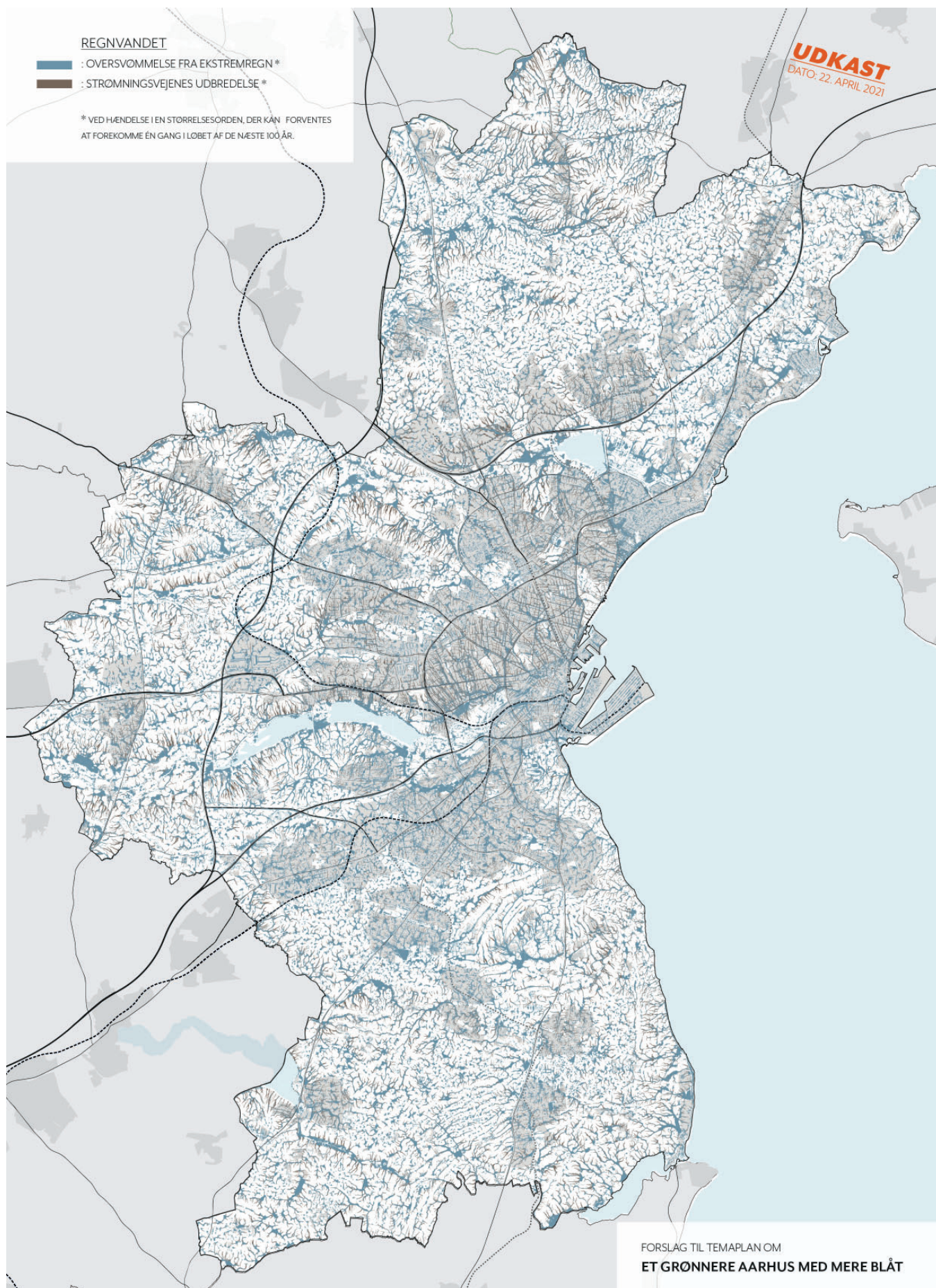
- Vejlukninger/neddroslinger som muliggør etablering af grønne pladser og grønne mødesteder
- Aftaler om at der gives offentlig adgang til erhvervs/boligforenings friarealer/plæner
- Nytænkning af dele af kommunale ejendomme til grønne lommeparker
- Øget begrønning af byrum og lommeparker i udviklingsprojekter
- Vægtning af at etablere opholdsarealer med offentlig adgang i byudviklingsprojekter

Sådan er kortet udarbejdet

Udpegningen af grønne interesseområder tager udgangspunkt i en analyse af, hvor der fra et givent sted i byzone i Aarhus Kommune er mere end 300 meter til en park på ½-5 ha og mere end 500 m til en større park, herunder kirkegård med rekreativ anvendelse eller et friluftsområde.

Hvor der for større sammenhængende byområder er større afstande til parker mv., er områderne blevet udpeget som Grønne interesseområder. For den endelige udpegning er der lagt vægt på, at udpegningerne ligger i områder, hvor der forventes en væsentlig byudvikling.

REGNVANDET

■ regnvandshåndtering ■ hverdagsregn ■ ekstremregn ■ strømningsveje ■ oversvømmelse

Vi skal være på forkant med klimaændringerne. Regnvandet skal ikke blot håndteres for at minimere tab af samfundsværdier på grund af oversvømmelse. Når regnvandet får en bærende rolle i udviklingen af Aarhus, kan det øge samfundsværdierne. Der skal skabes tid og plads til vandet, hvor regnvand håndteres på overfladen er et væsentligt bidrag til at skabe blå-grønne og rekreative rum til gavn for nærområdet.

Klimaet ændrer sig, og Danmark vil i fremtiden få et mere ekstremt vejr med mere nedbør samt hyppigere og kraftigere regnskyl – vi kalder det ekstremregn. Ændringerne forventes at ske gradvist over mange år. Derfor er der tid til at forberede og forebygge og til at tilpasse byrum, infrastruktur og det åbne land til mere vand – både til hverdag og i ekstremssituationer.

Klimatilpasning handler om at skabe en robust by ved at udvise rettidig omhu i arbejdet med at beskytte nuværende værdier og med at placere og indrette fremtidige byområder. Byrådet ønsker, at samfundsværdier og fremkommelighed ikke påvirkes negativt af de øgede vandmængder. Fuldstændig sikring mod oversvømmelser fra ekstremregn og kraftige stormfloder er umulig, og oversvømmelser vil også ske i fremtiden. Men med en klog og velkoordineret fysisk planlægning, kan skader fra oversvømmelser minimeres, og samtidig kan der skabes nye værdier. Strategien for at tilpasse Aarhus Kommune til ekstremregn er at betragte vandet som en ressource, der bidrager med mere værdi i natur og byrum, når vi skaber tid og plads til vandet.

Når arealer vurderes for potentiale for fremtidig byudvikling eller større anlægsarbejder, vil det være på baggrund af kommuneplanens kortlægning og udpegning af områder med Oversvømmelse fra ekstremregn. Den-

ne kortlægning kigger mange år frem med den mindst optimistiske, men samtidig - ud fra nuværende viden - mest sandsynlige udvikling i klimaet. De efterfølgende planprocesser baserer valg af afværgeforanstaltninger i et planområde på en konkret vurdering af risikoen ud fra samfundsøkonomiske analyser. Her vil det overordnet være balancepunktet mellem udgifter til at afværge oversvømmelser og udgifter som følge af skader fra oversvømmelser, der vil diktere niveauet af klimatilpasning i planområdet. Oversvømmelsesrisikoen som vist på hovedstrukturkortet vil derfor ikke kunne anvendes direkte til valg af afværgeforanstaltninger.

Hotspots er anlæg, bygninger og områder, som har høj værdi, enten fordi de er uerstattelige, eller fordi oversvømmelse af hotspots kan forårsage omfattende person- eller miljøskade og/eller have store konsekvenser for kommunens drift.

For at lykkes med klimatilpasning skal håndtering af regnvand indgå på et tidligt tidspunkt i planerne for byudvikling. Vandet strømmer fra højtliggende områder og samler sig i lavningerne. Der er brug for at se samlet på afstrømningerne på overfladen for hele oplandet til oversvømmelserne for at sikre den nødvendige plads til vandet. Vi ønsker, at byens udvikling skal bidrage til at afværge oversvømmelser i et større perspektiv frem for mange mindre og ukoordinerede enkeltløsninger. Når der tages stilling til, om Aarhus skal udvikles med nye, større byområder eller ved byomdannelse i eksisterende by, skal der derfor være lavet en regnvandsdispositionsplan, som sikrer, at både hverdagsregn og ekstremregn kan håndteres hensigtsmæssigt i området og i det større sammenhængende opland. f.eks. kan det vise sig mere omkostningseffektivt at lade ekstremregn midlertidigt oversvømme en parkeringsplads i de nye

råder frem for en vital vej for udrykningskøretøjer.

I samspillet mellem planlægning for byudvikling og regnvandsdispositionsplaner sikrer vi, at byens vækst er tilpasset oversvømmelsesrisikoen, og at væksten bidrager til at forebygge skader også på eksisterende byområder og hotspots.

Regnvandsdispositionsplaner vil tage udgangspunkt i udgangspunkt i 'landskabsbaseret vandhåndtering'. Det vil sige, at landskabet er bestemmende for, hvor vandet strømmer og samler sig, og når vi i højere grad lader strømningsveje og naturlige lavninger diktere placering af fremtidigt byggeri, kan vi undgå større terrænregulering. Dermed vil det aarhusianske landskab også træde tydeligere frem i byens udvikling. Ved at bygge med vandet og landskabet, vil landskabets strukturer bidrage til at give byudviklingen en særlig, stedbunden identitet. Ved at betragte vandet som en ressource kan det understøtte vores arbejde med at skabe en mere grøn og blå by. En by, hvor aarhusianerne har kort adgang til rekreative områder og smukke byrum og gode muligheder for sunde udendørs aktiviteter i hverdagen. Natur, byrum, rekreative områder og landskaber er uundværlige elementer, når der skal skabes tid og plads til vandet i Aarhus.

Der vil være områder i den eksisterende by, hvor oversvømmelserne vil udgøre en risiko, men hvor vi fortsat ønsker at udvikle byen i det omfang, det er muligt. Her vil en mere detaljeret planlægning skulle anskueliggøre omfanget af byggeri i samspil med vandhåndtering, samt hvordan byggeriet vil blive tilpasset til at tåle oversvømmelsen.

Anlæg til håndtering af hverdagsregn og ekstremregn

Hverdagsregn er den regnvejrsmængde, der statistisk set falder med op til 5-10 års mellemrum. Inden hverdagsregnen kan udledes til vandløb, søer eller havet skal regnvandet forsinkes og renses. Kapaciteten på anlæggene til hverdagsregn er fastsat i Spildevandsplanen.

Anlæggene skal udformes som naturlige søer eller beplantede lavninger, der bidrager med naturmæssig og rekreativ kvalitet. I byområder kan bassinerne gives et mere urbant udtryk.

Under ekstreme regnvejr har de almindelige regnvandsbassiner og regnvandsledninger ikke den tilstrækkelige kapacitet, og vandet vil strømme til lavninger i terrænet. Både vandets strømning og oversvømmelser, hvor vandet samler sig, kan give væsentlige skader i form af erosion og oversvømmelse af bygninger og infrastruktur. De hyppigere og kraftigere regnskyl som følger af de forventede klimaforandringer, forstærker behovet for løsninger, der også håndterer ekstremregn.

Når der skabes plads til ekstremregn, kan det med fordel ske i sammenhæng med løsninger til hverdagsregn. Hverdagsregn og ekstremregn skal, så vidt det er muligt, håndteres på terræn i åbne regnvandssystemer, der følger de naturlige lavninger og strømningsveje. Når vandet er synligt, opstår der rekreativ merværdi. Eksempelvis kan omgivelserne til et regnvandsbassin til hverdagsregn være grønne områder med et naturindhold og en indretning, der kan tåle midlertidige oversvømmelser. I den tættere by kan ekstremregnen også opmagasineres på f.eks. stier, boldbaner og legepladser indtil der er plads til, at regnvandsanlæg og vandløb kan modtage vandet. Denne multifunktionalitet er vigtig at sikre i planerne for, hvordan områderne skal indrettes.

Vi prioriterer, at vandhåndtering bidrager til at skabe et grønnere Aarhus og skabe bedre sammenhæng mellem byområder. Derfor vil vi også kunne fravige vores princip om, at regnvand skal håndteres lokalt inden for et byudviklingsområde, hvis planlægning sikrer, at en ekstern regnvandshåndtering bidrager til at realisere en nærliggende blå-grøn forbindelse eller et friluftsområde (se kortet Et grønnere Aarhus med mere blåt). Det skal ske ved at højne den rekreative, biologiske og æstetiske værdi af arealet.

RETNINGSLINJER

Rammeændringer og regnvandsdispositionsplaner

- RGN.1. Kommuneplanændringer med nye udlæg af større sammenhængende områder til byområder eller byomdannelse skal sikre behovet for vandhåndtering og afværgeforanstaltninger på baggrund af en overordnet regnvandsdispositionsplan for vandhåndtering i et større opland, herunder også eksisterende by.
- RGN.2. For eksisterende uudnyttede, større sammenhængende rammeområder (hvor der laves helhedsplaner og udviklingsplaner), skal der udarbejdes en overordnet dispositionsplan for vandhåndtering i oplandet, som forudsætning for lokalplanlægningen.
- RGN.3. Der må ikke rammebelægges nye arealer til byudvikling med bebyggelse, som helt eller langt overvejende ligger inden for områder med risiko for oversvømmelse fra ekstremregn, som udpeget på kortet *Regnvandet*.

Strømningsveje

- RGN.4. Ved planlægning, byggeri, terrænregulering og jorddeponering skal det sikres, at ændring af vandets strømningsveje ikke øger risikoen for skader som følge af oversvømmelser i og udenfor området. Strømningsvejenes udbredelse fremgår af kortet *Regnvandet*.
- RGN.5. Strømningsveje, der bidrager til skader i oplandet, kan justeres på baggrund af en overordnet regnvandsdispositionsplan for regnvandshåndtering og afværgeforanstaltninger i oplandet.

Planlægning og byudvikling i rammebelagte områder

- RGN.6. I rammebelagte områder, der omfatter arealer truet af oversvømmelse fra ekstremregn, skal planlægningen foretages ud fra konkret viden om oversvømmelsesrisiko, konsekvenser og behov for afværgeforanstaltninger både inden

for planområdet og i tilgrænsende områder.

- RGN.7. Rammebelagte områder, der omfatter arealer truet af oversvømmelse fra ekstremregn, skal disponeres, så ekstremregn kan håndteres hensigtsmæssigt inden for planområdet for at forebygge oversvømmelse på bygninger, infrastruktur og hotspots. Byggeri med lang levetid bør ikke placeres på oversvømmelsestruede arealer, medmindre det kan tåle periodevis oversvømmelse.
- RGN.8. Anlæg til håndtering af hverdagsregn og/eller ekstremregn skal placeres inden for kommuneplanrammeområdet, og kan etableres, så flere lokalplanområder bliver fælles om anlægget. Anlæggene kan dog placeres uden for rammeområdet, hvis det følger af en regnvandsdispositionsplan for et større område, eller hvis det sker i et udpeget eksisterende eller potentielt friluftsområde eller udpeget blågrøn forbindelse i en samlet planlægning, hvor det sikres, at anlæg og omgivelser har rekreativ karakter og øger den biologiske og æstetiske værdi af arealet.

Landskabsbaseret vandhåndtering og multifunktionalitet

- RGN.9. Der bør skabes multifunktionelle løsninger, så anlæg til håndtering af ekstremregn også kan have andre anvendelser, der kan tåle periodevis oversvømmelser, f.eks. parkering, grønne områder, naturområder, bold- og fritidsanlæg samt byrum med opholdsmuligheder.
- RGN.10. Under hensyn til landskabet og terrænet i området bør planlægningen sikre få og større regnvandsbassiner. Anlæg til håndtering af hverdagsregn- og/eller ekstremregn bør placeres, hvor landskabet i forvejen understøtter strømningsveje og på oversvømmelsestruede arealer. Anlæggene bør udformes, så de bidrager til den rekreative, biologiske og æstetiske værdi af arealet.

REDEGØRELSE

Kommuneplanens retningslinjer er udarbejdet for at styrke processen for en situationsbestemt og risiko-baseret tilgang i den konkrete planlægning. Når der screenes for fremtidig byudvikling eller større anlægsarbejder, vil det være på baggrund af oversvømmelseskort, som er baseret på en lang fremskrivning og på et udledningsscenario, der vurderes egnet til byudvikling med lang tidshorizont. Kommuneplanens hovedstrukturkort er en kortlægning på baggrund af den mindst optimistiske, men samtidig - ud fra nuværende viden - mest sandsynlige udvikling i regnhændelser som følge af klimaændringer (RCP8,5 scenarium - se uddybende forklaring under afsnittet 'Sådan er kortet udarbejdet'). De byer, vi bygger nu, skal fungere langt ud i fremtiden, derfor er der i screeningskortlægningen valgt en fremskrivning af regnhændelsernes udvikling til år 2100 og en hændelse i en størrelsesorden, der statistisk set vil falde én gang hvert 100. år.

Der vil i de efterfølgende planprocesser ske en konkretisering af risiko og afværgeforanstaltninger på stadigt mere detaljeret niveau. I vurderingen af risiko og valg af afværgeforanstaltninger vil der blive anvendt samfundsøkonomiske analyser. Etableringen af afværgeforanstaltninger holdes op imod forventede skadesudgifter til ekstrem regn, hvor det overordnet vil være et balancepunkt mellem udgifter til etablering af afværgeforanstaltninger holdt op imod udgifter til skader ved oversvømmelser, der vil være dikterende for niveauet af klimatilpasning. Oversvømmelsesrisikoen anvist på hovedstrukturkortet vil derfor ikke kunne oversættes direkte til valg af afværgeforanstaltninger, fordi det ligeledes afhænger af skadernes omfang. De samfundsøkonomiske analyser foretages på baggrund af nuværende regnhændelser op til en 100-års regnhændelse, samt ekstrapolation op til en 1000-års regnhændelse. Dette gøres for henholdsvis at sikre, at der ikke overinvesteres i klimatilpasningen og endvidere vil der igennem ekstrapolationen sikres, at større skadesomfang ikke undervurderes.

Kommuneplanens retningslinjer har derfor fokus på, hvordan der skal tages stilling til vandhåndtering og sikres tid og plads til vandet på et meget tidligt tidspunkt i planprocessen. Dette muliggør, at der i højere grad kan

anvendes helhedsløsninger, og giver samtidig en større investeringssikkerhed ved byudvikling. Det bliver derfor også muligt at inddrage delvist oversvømmelsestruede arealer til byudvikling, når blot områderne disponeres, så skader fra oversvømmelser af byggeri, infrastruktur og hotspots minimeres. Dette vil også muliggøre, at kommende byudvikling bidrager til at afværge oversvømmelser i eksisterende by.

I det efterfølgende beskrives mere detaljeret, hvordan retningslinjerne støtter op om en situationsbestemt og risikobaseret tilgang i den konkrete planlægning. Det vil sige hvor krav til konkrete afværgeforanstaltninger i et byudviklingsprojekt altid fastsættes i overensstemmelse med gældende administrationspraksis og med udgangspunkt i detailviden om vandet i området. Dette gøres ved hjælp af henholdsvis regnvandsdispositionsplaner for større oplande og regnvandshåndteringsplaner, som sammen med lokalplanerne sikrer, at konkrete afværgeforanstaltninger altid tilpasses den lokale kontekst, det ønskede byggeri og mest detaljerede viden om vandets veje på det givne sted.

Kommuneplanrammeændringer og regnvandsdispositionsplaner

Når der foretages større ændringer i kommuneplanrammer – både ny byudvikling og byomdannelse – vil dette afstedkomme udarbejdelsen af regnvandsdispositionsplaner, som skal belyse behovet for vandhåndteringen i planområdet og det topografiske opland, det udlægges i. Regnvandsdispositionsplaner skal udarbejdes uafhængigt af, om området indeholder oversvømmelsestruede arealer, da disse planer også omfatter vurdering af behov for afværgeforanstaltninger for ned- eller opstrøms oversvømmelser. Dispositionsplanerne vil udgøre grundlaget for at vurdere, hvordan risiko for oversvømmelse og erosionsskade bedst håndteres igennem afværgeforanstaltninger inden for den udlagte kommuneplanændring eller i nært tilstødende arealer inden for det topografiske opland – og dermed udgøre et solidt fundament for at udvikle en robust by.

Ambitionsniveauet for afværgeforanstaltningerne, både til sikring af ny by og potentiel sikring af eksisterende by, fastsættes i administrationspraksis for klimatilpasningen af Aarhus. Der foreligger i forvejen rammer og

strategier for klimatilpasning ved f.eks. *Aarhusmetoden til klimatilpasning af eksisterende by*, og strategien for klimatilpasning Aarhus med mere blå - der fastsætter principper og mål for den overordnede klimatilpasning af Aarhus Kommune. Strategien har et stort fokus på at skabe økonomisk afvejede løsninger, der bidrager til merværdi i byen igennem multifunktionelle tiltag.

Dispositionsplanlægningen skal endvidere bidrage til, at der sikres blå-grønne forbindelser og mindre passager i udlagte kommuneplanrammer. I forbindelse med, at der skal findes tid og plads til vandets strømning og opmagasinering, sammentænkes arealdispositionen af regnvandsbassiner, LAR-løsninger og strømningsveje med grønne korridorer, således der er mulighed for at opnå multifunktionelle byrum. Multifunktionaliteten skal tilstræbes, men efter devisen, at man aldrig skal løse én ting ad gangen, men heller ikke alt på én gang. Det tilsigtes ligeledes, at der med udviklingen af dispositionsplanerne skal tages udgangspunkt i landskabsbaseret planlægning, så der under hensyn til landskabet sikres få og større bassiner, velintegrerede LAR-løsninger og at regnvandshåndteringen placeres efter terrænet, hvor det vil fremstå som blå-grønne forbindelser, mindre passager eller områder. Anvendelsen sikrer yderligere, at anlæg til regnvandshåndtering placeres i eksisterende strømningsveje og lavninger.

Udgangspunktet for udlæg af nye områder til byudvikling er at friholde oversvømmelsestruede arealer fra bebyggelse. Den endelige afgrænsning af kommuneplanrammen fastsættes i sammenhæng med regnvandsdispositionsplanen, så der sikres en afgrænsning, som både kan rumme vandhåndtering og de ønskede byggemuligheder. Oversvømmelsestruede arealer kan derfor godt inddrages til byudvikling, idet de indgår i den samlede disponering af området som ubebyggede (multifunktionelle) arealer. Byggeri med lang levetid vil kun undtagelsesvist kunne placeres på oversvømmelsestruede arealer, hvis det kan tåle periodevis oversvømmelse. Det kræver imidlertid, at overvejelser om vandhåndtering sker på dette tidlige niveau i planlægningen. Samtidigt, for at sikre robust byudvikling og sikre, at byudvikling ikke forværrer eller forhindrer vandets strømning, skal strømningsveje planlægges hensigts-

mæssigt og uden at øge risikoen for skader eller oversvømmelser op- eller nedstrøms for byudviklingsområdet. Der skal som minimum fastholdes et status quo for mængden af vand, der strømmer til og fra området, før og efter projektet er gennemført, medmindre en overordnet regnvandsdispositionsplan peger på ændringsmuligheder, der vil mindske risikoen for skader væsentligt. For at sikre, at forventninger til et områdes udnyttelse kan afpasses behovet for regnvandshåndtering, skal dispositionsplanernes hovedkonklusioner skrives ind i rammerne for nyudlæg og ved rammeændringer. Det vil sige, at der via planlægningen kan sikres afhjælpende foranstaltninger med mulighed for at klimatilpasse både ny og eksisterende by. Når områderne udvikles, skal de indledende udlæg til både hverdags- og ekstremregn kvalificeres, så investeringerne i klimatilpasning følger cost-benefit modellen for Aarhus.

For uudnyttede, større rammeområder, der allerede er udlagt til ændret anvendelse, skal der fortsat laves regnvandsdispositionsplan før lokalplanlægning.

PLANLÆGNING OG BYUDVIKLING I RAMMEBELAGTE OMRÅDER/EKSISTERENDE BY

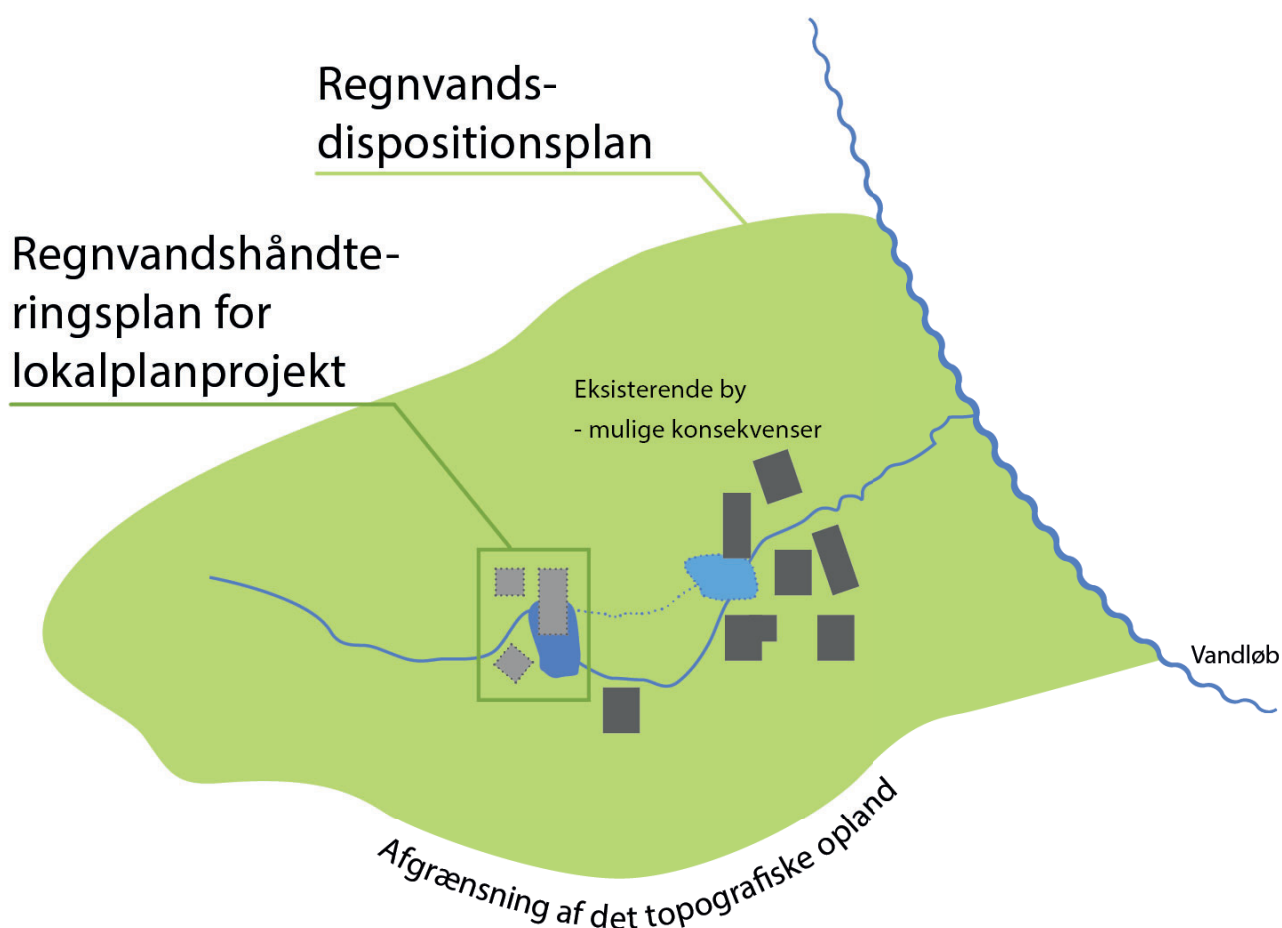
I eksisterende by skal oversvømmelseskortet anvendes som indikation af, hvor der i den indledende planlægning skal være særlig stor opmærksomhed på, at fortætning kan være vanskelig at gennemføre grundet oversvømmelsesrisiko i området med deraf følgende store vandmængder til håndtering i projektet. Der findes tekniske greb i detailplanlægningen, der i langt de fleste tilfælde kan muliggøre byggeri, men det kan også vise sig umuligt at gennemføre projekter med gode løsninger.

Der skal foretages en konkret vurdering af, om der skal udarbejdes afværgeforanstaltninger, som mindsker risikoen for oversvømmelse, såfremt byudvikling foregår inden for oversvømmelsestruede arealer. Dette skal ske i Regnvandshåndteringsplaner i forbindelse med al lokalplanlægning. Det er bygherrens ansvar, at der i regnvandshåndteringsplanen er anvist en løsning, der kan myndighedsgodkendes – deri ligger, at bygherre vælger teknisk løsning, som kommunen godkender.

Ambitionsniveauet for afværgeforanstaltningerne til sikring af eksisterende by fastlægges i administrativ praksis for klimatilpasningen af Aarhus, herunder *Aarhusmetoden til klimatilpasning af eksisterende by*. Det planlægges yderligere i de efterfølgende planfaser, hvor der vil være mere detaljeret viden om projektet. Som minimum sikres opretholdelse af status quo for vandets strømning ind og ud fra arealer.

ANLÆG TIL HÅNDTERING AF HVERDAGSREGN OG EKSTREMREGN

Retningslinjerne skal bidrage til at undgå regnvands-håndtering uden for kommuneplanrammeområdet, med mindre ekstern håndtering følger af en regnvands-dispositionsplan. Alternativt kan det ske i et samlet fri-luftsområde eller blå-grøn forbindelse, hvor LAR- og regnvandsanlæg samt nære omgivelser bearbejdes til at have rekreativ karakter under hensyn til retningslinjerne for disse områders udnyttelse.

Der skelnes mellem Regnvandsdispositionsplaner for den overordnede regnvandshåndtering i det større opland og regnvandshåndteringsplaner for de enkelte lokalplanområder med de konkrete løsninger.

Det har været praksis i Aarhus Kommune, at der ved anlæg af ekstremregns/skybrudsløsninger ikke tages højde for sårbart grundvand, fordi ekstremregn sker så forholdsvist sjældent. Denne praksis videreføres.

Sådan er kortet udarbejdet

Aarhus Kommune har et princip om at basere klimatilpasningen – herunder kortlægning af oversvømmelsestruede arealer - på nyeste viden. Derfor har Aarhus Kommune i 2020 fået lavet nye kortlægninger af arealer, der er truet af oversvømmelse fra ekstremregn samt kortlægning af vandets strømningsveje og deres udbredelse.

Oversvømmelsesdata er indarbejdet i hovedstrukturen til kommuneplanen. Data er udarbejdet på et screeningsniveau, der viser arealer truet af oversvømmelser og vandets strømningsveje under ekstremregn. Dette udgør vigtige screeningsredskaber, som skal bidrage til at koordinere og planlægge projekter, byggeri og klimatilpasningsløsninger. Kort, retningslinjer og rammer skal understøtte en planlægning, hvor beslutninger om byudvikling, ændret arealanvendelse og placering af tekniske anlæg baseres på nyeste viden om, hvordan klimaændringerne og deraf følgende ekstremregn påvirker risikoen for oversvømmelse i Aarhus Kommune. Målet er, at planlægning og byudvikling skal bidrage til at gøre byen mere robust overfor fremtidens klimaændringer, så skader fra oversvømmelser reduceres. Vi vil i stigende grad se, at nye byområder indrettes, så både hverdagsregn og ekstremregn kan håndteres i multifunktionelle løsninger på overfladen, og så boliger og andre vitale samfundsmæssige funktioner placeres uden for oversvømmelsestruede områder.

Oversvømmelseskortlægningen er baseret på FN's Klimapanelers RCP-scenarier (Representative Concentration Pathways). RCP-scenarierne er defineret ud fra en ændring i strålingspåvirkning frem mod år 2100, som hovedsageligt skyldes ændringer i koncentrationen af drivhusgasser i atmosfæren. Scenarierne betegnes RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 og RCP8.5, hvor tallene angiver strålingspåvirkningen i watt per kvadratmeter ved slutningen af århundredet.

De tre laveste scenarier beskriver en reduktion i udviklingen af den menneskeskabte påvirkning af drivhusgasser i atmosfæren, mens der i det højeste RCP8.5-scenarie ikke er indregnet reduktion af påvirkningen. RCP4.5-scenariet er det scenarie, som følger af Parisaftalens ambition om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader. Den nuværende udledning af drivhusgasser og den nuværende temperaturstigning følger dog RCP8.5-scenariet, som derfor kaldes 'business-as-usual' scenariet. Kommuneplanlægning for byudvikling er langtidsplanlægning, og de byer vi bygger nu, skal fungere langt ud i fremtiden. Aarhus Kommune har derfor valgt at basere screeningskortene i kommuneplanen på RCP8.5-scenariet i 2100. På den måde synliggøres den mindst optimistiske men samtidig - ud fra nuværende viden - mest sandsynlige udvikling i regnhændelser som følge af klimaændringer.

Den nye kortlægning og udpegning er baseret på nutidige dynamiske analyser af regnvandets overfladiske strømning igennem terrænet afhængigt af strømningens intensitet og størrelse. Kortene er opdateret med udgangspunkt i nyeste data:

- Højdemodel fra 2015
- FNs RCP-udledningsscenarier fra 5. hovedrapport i 2014
- DMI og Miljøstyrelsens vejledning fra 2018 om brug af udledningsscenarier
- Klimadata fra DMIs Klimaatlas fra 2019
- Klimadata om vandløb fra GEUS fra 2020
- Klimadata fra Spildevandskomitéen (skrift 30) Forbedrede hydrodynamiske modeller

Kortmaterialet er udarbejdet som en dynamisk regnsimulering, hvor der er anvendt en 100-årshændelse i 2100 efter udledningsscenarie RCP8.5 beregnet som 6 timers CDI-regnhændelse med sikkerhedsfaktor 2,3, svarende til en bruttoregnmængde på ca. 105 mm. Det illustrerer, hvor det kan forventes, at regnvandet henholdsvis strømmer på overfladen og oversvømmer. I den dynamiske model er kloaksystemerne og jordens evne til at infiltrere vandet indregnet i modellen via generelle antagelser.

Udpegningen af 'Oversvømmelse fra ekstremregn' viser følgende:

- Udbredelsen af oversvømmelser fra ekstremregn, hvor der står eller strømmer mere end 10 cm vand på terræn, og hvor udbredelsen er større end 10 m². Udpegningerne angiver en forsimplet version af oversvømmelseskortlægningen udarbejdet fra Envidan, for at imødekomme datahåndteringskrav fra Plandata.dk. Udpegningerne af 'oversvømmelse fra ekstremregn' har afvigelser fra den oprindelige oversvømmelseskortlægning fra Envidan på op til +/- 1 m. I sagsbehandlingen anvendes tillige de oprindelige oversvømmelseskort, som indgår som baggrundstemaer til hovedstrukturtemaet i den digitale kommuneplan.
- Som baggrundstema på hovedstrukturkortet i den digitale kommuneplan vises i tillæg det oprindelige og detaljerede oversvømmelseskort fra Envidan med graduerede oversvømmelsesdybder for alle oversvømmelser med mere end 10 cm på terræn. I dette tema fremgår også oversvømmelsesudbredelser mindre end 10 m².

Udpegningen af 'Strømningsvejenes udbredelse' viser følgende:

- Strømningsvejenes udbredelse angiver, hvor vandet vil strømme ved ekstremregn, baseret på beregning af, hvor meget vand, der vil passere et tværsnit pr. tid (flux = l/s/m). Udpegningerne angiver, hvor det kan forventes, at der strømmer mere end 25 l/s/m vand på terræn, og hvor udbredelsen er større end 10 m².
- Udpegningerne angiver en forsimplet version af kortlægningen af strømningsvejene udarbejdet fra Envidan. Udpegningerne af 'strømningsvejenes udbredelse' har afvigelser fra den oprindelige kortlægning af flux fra Envidan på op til +/- 1 m. I sagsbehandlingen anvendes tillige de oprindelige flux-kort, som indgår som baggrundstemaer til hovedstrukturtemaet i digitale kommuneplan.
- Som baggrundstema på hovedstrukturkortet i den digitale kommuneplan vises i tillæg det oprindelige og detaljerede kort over strømningsvejenes

udbredelse med detaljering af fluxen, dvs. hvor meget vand der strømmer. I dette tema fremgår også udbredelser af strømningsveje mindre end 10 m².

- Som baggrundstema på hovedstrukturkortet i den digitale kommuneplan vises i tillæg det principielle strømningsforløb for hovedstrømningsveje med opland større end 5 ha. De principielle strømningsveje er baseret på Scalgos beregninger pr. 4/11 2020. Scalgo beregner på baggrund af en stationær overflademodel. Temaet med de principielle strømningsforløb angiver, hvor størstedelen af overfladevandet vil strømme i ekstreme nedbørssituationer, men angiver ikke strømningsvejenes udbredelse eller hvor meget vand, der strømmer. Bemærk, at en stor del af hovedstrømningsvejene er vandløb.

Kortene er screeningskort, som kan bruges til planlægningsformål.

RELATION TIL ANDRE KOMMUNEPLANTEMAER

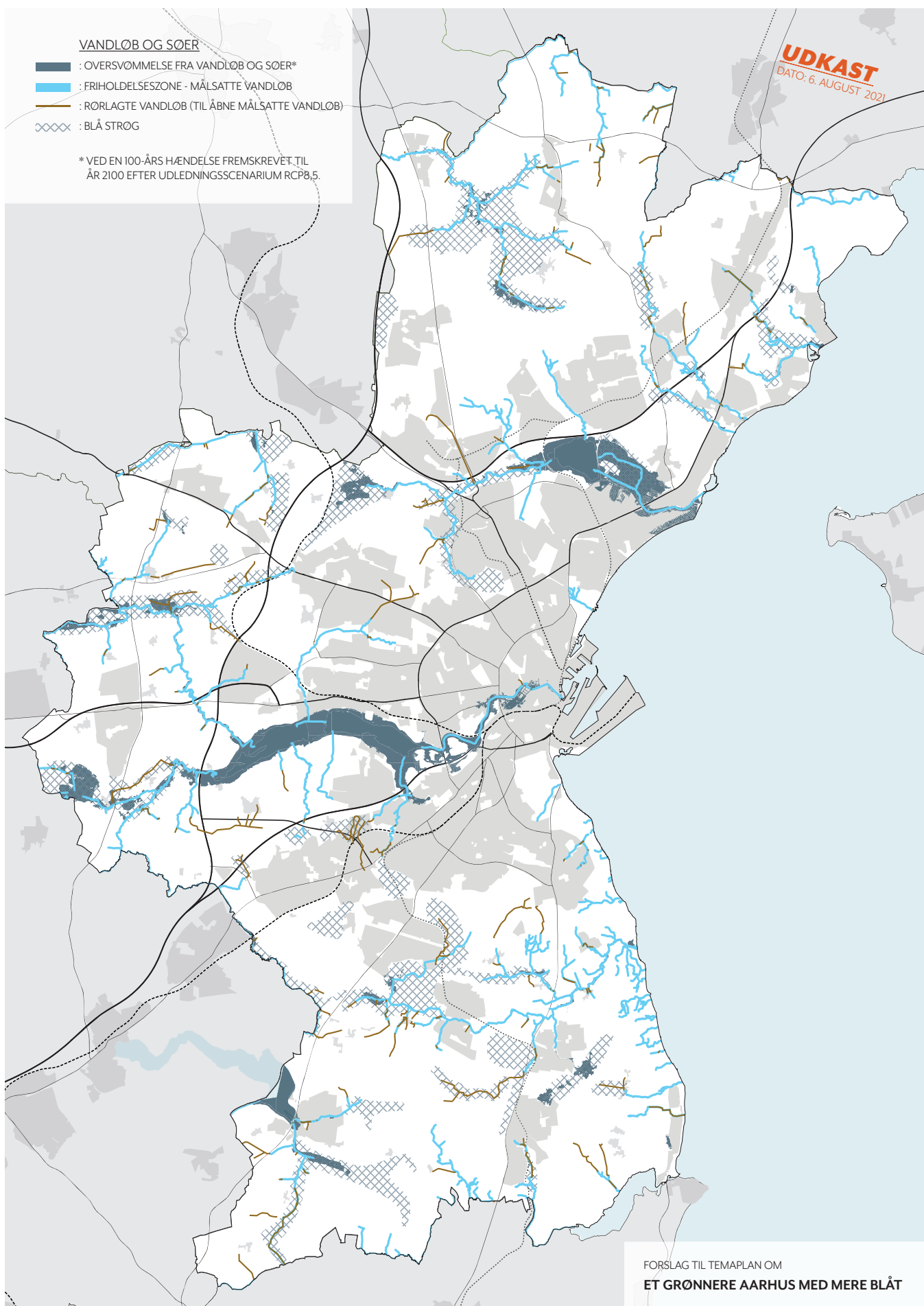
I Kommuneplan 2021 er der strategisk fokus på sammenhænge og på vandets kredsløb. Tilgangen bygger på Aarhus Kommunes Vandvision 2100 og på Planstrategi 2015 og lægger sig op ad Spildevandsplan 2021.

Følgende opslag handler om vand:

- Et grønnere Aarhus med mere blåt
- Vandløb og søer
- Klimatilpasning
- Grundvand
- Lavbundsarealer

REDEGØRELSE FOR SAMMENHÆNGE MED KOMMUNEPLANLÆGNING I ANDRE KOMMUNER

Kommuneplanen indeholder ikke krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der kan påvirke nabokommuner. Aarhus Kommune har derfor ikke involveret nabokommuner i forbindelse med udarbejdelse af opslaget om regnvandet. Kommende beslutninger om konkrete afværgeforanstaltninger og projekter, der kan påvirke oversvømmelsesrisikoen i nabokommuner, vil blive taget i samarbejde med de pågældende kommuner.

VANDLØB OG SØER

■ oversvømmelse fra vandløb og søer ■ vand i det åbne land ■ friholde arealer langs vandløb

Vi skal skabe tid og plads til vandet i de store ådale og langs de mindre vandløb i det åbne land for at mindske risikoen for oversvømmelser i byen og styrke naturen i ådalene. Vi skal undgå at bygge ny by, hvor vandløbene i fremtiden vil skabe oversvømmelser - og vi skal sikre plads til at genskabe våd natur, der hvor vandet oprindeligt har spillet en stor rolle i landskabet.

Vandløb, søer og ådale er meget vigtige elementer i det store vandkredsløb. De spiller en stor rolle, når vi skal tilpasse os fremtidens klimaændringer, tage vare på natur og biodiversitet, og de har samtidig stor landskabelig og rekreativ værdi.

Oversvømmelser fra vandløb og søer vil forekomme oftere som resultat af klimaændringerne. Fordi der kommer mere nedbør og dermed mere vand, der strømmer til vandløbene, skal vi blive bedre til at forhindre, at vandet fra det åbne land løber ind i byen og skader bygninger og infrastruktur. Det kan vi gøre ved at forsinke vandet i ådale og andre lavtliggende områder, som derfor er yderst vigtige, når vi skal løse fremtidens udfordringer med oversvømmelser.

At bruge de naturlige forhold i det åbne land til at forsinke vandet, er ofte en billigere løsning end at lave tekniske tiltag inde i byen for at afværge oversvømmelse fra vandløbene. Samtidig vil en sådan naturbaseret klimatilpasning vil styrke natur og biodiversitet, tilbageholde CO₂ og give renere drikkevand. Det vil også bidrage til flere rekreative oplevelser, hvis vi kan sikre adgang til området uden at forstyrre sårbar natur. Naturbaseret klimatilpasning er derudover med til at gøre det naturlige vandkredsløb mere robust, fordi områderne ofte vil gå fra at være stærkt regulerede og menneskepåvirkede til at have en mere naturlig hydrologi.

Vi skal samtidig undgå at bygge ny by i områder, som

kan blive oversvømmet af vand fra vandløb og søer. I stedet kan vi med fordel tænke arealerne ind i en mere naturnær og/eller rekreativ udnyttelse langs vandløbene.

I de *Blå Strøg* er vand - enten nu eller historisk set - et fremtrædende element i landskabet, og derfor er det oplagt at anvende områderne til naturbaseret klimatilpasning. De blå strøg viser også, hvor vandet i særlig grad kan styrke de blå-grønne forbindelser eller tilføre værdi i friluftsområderne (begge udpeget i opslaget *Et grønnere Aarhus med mere blåt*).

Vi skal også passe rigtig godt på vores vandløb i Aarhus Kommuneset i et større og mere langsigtet perspektiv. De fleste af vandløbene har kvaliteter eller potentialer for et forbedret vandmiljø, og de er derfor omfattet af Statens Vandområdeplaner og af EU's vandrammedirektiv som 'målsatte vandløb'. I dette perspektiv skal vi være opmærksomme, når Aarhus vokser og nye byområder i nogle tilfælde bliver placeret tæt på de målsatte vandløb, blandt andet fordi det er attraktivt at bo tæt på naturen. Her er det ekstra vigtigt, at vi passer godt på vandløbene og på arealerne langs vandløbene. Ved at *friholde arealer nær vandløb* for bebyggelse, forbedrer vi muligheden for at opretholde eller skabe mere naturlige forhold omkring vandløbene. Dette er også til gavn for aarhusianerne, som får gode muligheder for at opleve vandløbene som grønt, rekreativt element, samtidig med at risikoen for oversvømmelse af nye byområder bliver mindre.

Støder vi på et *rørlagt vandløb*, når vi udvikler byen eller laver andre større anlæg, kan vi med fordel genåbne strækningen. Når vandløbet bliver genskabt som et naturelement bliver det vandløb mere robust, fordi rørene ofte er underdimensionerede til de øgede vandmængder. Samtidig forbedrer vi de fysiske forhold for dyr og

planter, og vi giver aarhusianerne en ny blå-grøn forbindelse i deres nærområde.

RETNINGSLINJER

Oversvømmelse fra vandløb og søer

- VLS.1. Der må ikke udlægges arealer til byudvikling, som ligger inden for eller berører områder truet af oversvømmelse fra vandløb og søer som udpeget på kortet *Vandløb og søer*.
- VLS.2. Tekniske anlæg, herunder infrastrukturanlæg, må ikke placeres i områder truet af oversvømmelse fra vandløb, med mindre det sikres, at anlæggene placeres og indrettes, så de er tilpasset oversvømmelsesrisikoen, og der ikke sker skade på omkringliggende bygninger, anlæg og infrastruktur.
- VLS.3. I eksisterende rammeområder til byudvikling, der omfatter arealer truet af oversvømmelse fra vandløb og søer, skal planlægningen foretages ud fra konkret viden om oversvømmelsesrisiko, byggeriets levetid, sårbarhed og funktion og deraf følgende behov for afværgeforanstaltninger både inden for planområdet og i tilgrænsende områder.

Friholdelseszoner omkring målsatte vandløb

- VLS.4. Ved planlægning for ændret anvendelse, herunder byudvikling langs åbne målsatte vandløb i landzone, bør en zone på 30 m fra vandløbets øverste kant, som vist på kortet *Vandløb og Søer*, friholdes fra ny bebyggelse og nye tekniske anlæg. Friholdelse af de 30 meter kan fraviges i mindre omfang, når det sikres, at den øvrige anvendelse af zonen i væsentlig grad styrker natur, vandløb og rekreative muligheder. Anlæg til håndtering af overfladevand og klimatilpasning kan placeres inden for friholdelseszonen under hensyn til vandløb, naturbeskyttelsesinteresser mv.
- VLS.5. Ved planlægning for ændret anvendelse, herunder byudvikling langs åbne målsatte vand-

løb i byzone, skal en zone på 15 meter fra vandløbets øverste kant friholdes for ny bebyggelse og nye tekniske anlæg. Samtidig bør en zone på yderligere 15 meter friholdes for ny bebyggelse og nye anlæg, hvilket kan fraviges i mindre omfang, når det sikres, at den øvrige anvendelse af zonen i væsentlig grad styrker natur, vandløb og rekreative muligheder. Anlæg til håndtering af overfladevand og klimatilpasning kan placeres inden for friholdelseszonen under hensyn til vandløb, naturbeskyttelsesinteresser mv.

- VLS.6. Rørlagte målsatte vandløb, der ligger i umiddelbar tilknytning til åbne målsatte vandløb, som vist på kortet *Vandløb og søer*, bør genåbnes ved planlægning for ændret anvendelse.

Blå strøg

- VLS.7. Byggeri og anlægsprojekter, der kan hindre en anvendelse til forsinkelse af vand og andre vandrelaterede projekter i de blå strøg, bør undgås. De blå strøg er vist på kortet *Vandløb og Søer*.
- VLS.8. Planlægning for ændret arealanvendelse, byudvikling og tekniske anlæg i de blå strøg skal ske under hensyn til vandet i landskabet. Planlægning og projekter til fordel for klimatilpasning, vandhåndtering og vandmiljø bør prioriteres. Ved etablering af områder til forsinkelse af vand i de blå strøg, skal der sikres et samspil med natur og friluftsliv.

REDEGØRELSE

OVERSVØMMELSE FRA VANDLØB OG SØER

Hensigt med udpegningen

Kortet er et opdateret screeningskort, der viser, hvilke arealer, der forventes at kunne blive oversvømmet af offentlige vandløb og søer ved ekstremt store afstrømninger.

Kortet er udarbejdet for at indarbejde nyeste viden om, hvordan klimaændringerne vil påvirke vandløb og søer, i kommunens plangrundlag. Kortet er en del af udpegningsgrundlaget, som skal implementere planlovens regler om planlægning for forebyggelse af skader ved oversvømmelse og erosion.

Retningslinjerne skal sikre, at fremtidig planlægning tager højde for nyeste viden om oversvømmelsesrisiko fra offentlige vandløb og søer. Byrådet ønsker f.eks. at friholde oversvømmelsestruede arealer i det åbne land fra ny byudvikling, fordi arealerne i fremtiden vil være

udsatte. Det er i forvejen lavtliggende arealer, som allerede i dag kan være vandlidende store dele af året. Samtidig vil det ofte være her, der er mulighed for at lave naturbaserede projekter, som holder vandet tilbage i det åbne land, inden det løber ind i byen og gør skade.

Kortene viser, at bebyggede områder midt i Aarhus og syd for Egå i fremtiden kan blive oversvømmet ved ekstreme vandføringer i åerne. Byrådet ønsker, at vi fortsat skal kunne udvikle i den eksisterende by tæt på vandløb uanset risikoen for oversvømmelse. Oversvømmelserne kan bedst håndteres ved at lave projekter, der forsinker vandet i oplandet til byerne. Uanset eventuelle afværgeforanstaltninger opstrøms på vandløbet er det stadig vigtigt, at man vurderer risikoen ved at byudvikle i de oversvømmelsestruede områder nedstrøms på vandløbet. Retningslinjen skal derfor sikre, at byudvikling i eksisterende by og i uudnyttede områder rammebelagt til byudvikling, hvor arealerne er truet af over-

svømmelse fra vandløb og søer, bliver planlagt ud fra en risikobaseret tilgang. Det vil sige, at der tages stilling til, hvordan og i hvilket omfang arealerne skal anvendes, baseret på viden om det ønskede byggeris levetid, sårbarhed og funktion holdt op imod risikoen for oversvømmelse. Den risikobaserede tilgang giver dermed også værdi til byudviklingen i samfundsøkonomisk perspektiv, idet mulige skadesomkostninger afvejes imod prisen for afværgeforanstaltningerne.

Redegørelse for sammenhænge med kommuneplanlægning i andre kommuner.

Kommuneplanen indeholder ikke krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der kan påvirke nabokommuner. Aarhus Kommune har derfor ikke involveret nabokommuner i forbindelse med udarbejdelse af opslaget om Vandløb og søer. Kommende beslutninger om konkrete afværgeforanstaltninger og projekter, der kan påvirke oversvømmelsesrisikoen i nabokommuner, vil blive taget i samarbejde med de pågældende kommuner.

Sådan er kortet udarbejdet

Oversvømmelseskortet er modelleret for en 100-års vandføringshændelse i 2100 efter FN's udlednings-scenarie RCP8,5 og ud fra lokale opmålings- og vandføringsdata. Envidan har modelleret kortet i Scalgo i 2020 og har anvendt GEUS' nye klimafaktorer for et middel klimascenarie.

Kortlægningen medtager ikke private vandløb, fordi der mangler opmålingsdata på de private vandløb. Samtidig er det kun få private vandløbsstrækninger langt opstrøms i vandløbssystemerne, der grænser op til byudviklingsområder og perspektivarealer. Dette er vurderet på baggrund af en gennemgang af private vandløb sammenholdt med perspektivarealer, ubebyggede rammeområder udlagt til bolig, erhverv, centerområder og områder til offentligt formål.

BLÅ STRØG

Hensigt med udpegningen

Udpegningen af de Blå Strøg er lavet for at styrke den strategiske og planmæssige opmærksomhed på vand i det åbne land.

Udpegningen giver en grov indikation af, hvor vandet spiller – eller historisk set har spillet - en vigtig rolle i landskabet. Udpegningen er derfor en overordnet strategisk udpegning, der viser, hvor i det åbne land, man skal være særlig opmærksom på vand i landskabet. De blå strøg indikerer, at her bør man være særlig opmærksom på en vandproblematik (oversvømmelse fra nedbør, vandløb, søer eller stigende grundvand), hvis man f.eks. ønsker at byudvikle eller etablere infrastrukturen i området.

De blå strøg viser også, hvor man med fordel kan undersøge potentialet for at etablere våd natur og klimatilpasningsprojekter.

Udpegningen har også bidraget til at kortlægge blå og grønne forbindelser og understøtter derfor udpegningerne i opslaget *Et grønnere Aarhus med mere blåt*.

Udpegningerne af Blå Strøg er principielle i deres afgrænsninger og skal derfor ikke betragtes som gældende på millimetermål. Den endelige afgrænsning findes ved efterfølgende detailplanlægning for eventuelle projekter.

Sådan er kortet udarbejdet

Der er lavet GIS-analyse, hvor der er lagt en 300 meter bufferzone omkring målsatte vandløb og en 300 meter bufferzone omkring rørlagte vandløb. Derpå er der foretaget en manuel udpegning af arealer i landzone, som ligger inden for bufferzonerne og som indeholder et eller flere af følgende temaer:

- Organogene jorde (NIRAS 2009) (Kulstofrige lavbunds-jorder)
- Potentielle lavbundsarealer (fra Kommuneplan 2017)
- Ådalsanalysen (NIRAS 2008)
- Analyse af fosforådale (Orbicon 2012)
- Arealer truet af oversvømmelse fra nedbør (DHI 2016 + Scalgo 2016)
- Arealer truet af oversvømmelse fra vandløb (Scalgo/Alectia 2016)

Temaerne er valgt, fordi de hver især indikerer lavtliggende områder med enten naturlig tilstedeværelse af

eller naturligt potentiale for vand i landskabet.

Selve udpegningen blev lavet før Envidans nye oversvømmelseskort for hhv. nedbør og for offentlige vandløb og søer blev færdige i 2020, men er efterfølgende sammenholdt med de ny oversvømmelseskort for at kvalitetssikre udpegningen.

Der er ikke foretaget konkrete arealudpegninger baseret på ejerforhold og nuværende arealanvendelser og der er heller ikke foretaget hydrologiske analyser forud for udpegningen. Derfor er der behov for yderligere analyser, når der skal besluttes konkrete projekter om forsinkelse og vandhåndtering i de blå strøg. Udpegningen omfatter flere og større arealer end udpegningen af potentielle lavbundsområder i KPI7, fordi der også er potentiale for at forsinke vand og lave vandrelaterede naturprojekter andre steder end i de potentielle lavbundsområder.

FRIHOLDSESZONER LANGS ÅBNE MÅLSATTE VANDLØB

Hensigt med udpegningen

Udpegningen af friholdelseszoner langs åbne målsatte vand er foretaget, fordi erfaringerne viser, at der brug for redskaber, der supplerer eksisterende lovgivning om anvendelsen af arealer langs vandløbene, hvis kommunen skal sikre gode forhold for vandløbene i forbindelse med byudvikling, der grænser op til vandløb.

De eksisterende lovgivningsmæssige redskaber ligger i Vandløbsloven og Naturbeskyttelsesloven og omfatter vandløbsregulativer, 2-meter dyrkningsfri bræmmer §3-beskyttelse og å-beskyttelseslinjer.

I vandløbsregulativerne for kommunens offentlige vandløb findes en bestemmelse, som siger, at: *"Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger, påfyldninger og lignende må ikke uden vandløbsmyndighedens godkendelse anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m."* Hensigten er at sikre et arbejdsbælte, så kommunen har adgang til at vedligeholde de offentlige vandløb med maskiner.

Der er ingen generelle lovmæssige krav om friholdelse af arealer langs private vandløb, ud over vandløbslovens bestemmelser om 2-meter bræmmerne, som er dyrkningsfri bræmmer.

Naturbeskyttelseslovens å-beskyttelseslinje medfører, at der inden for beskyttelseslinjerne ikke må ikke foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet og der må ikke placeres bebyggelse. Den gælder dog kun for de største af kommunens vandløb, dvs. Aarhus Å, Egå og Giber Å og kan dermed ikke anvendes langs de resterende vandløbsstrækninger i kommunen.

Naturbeskyttelseslovens § 3-bestemmelser om beskyttelse af de udpegede vandløb indeholder ikke en beskyttelseszone, men siger udelukkende, at man ikke må ændre tilstanden af vandløbene. Dvs. at bestemmelsen kun omfatter selve vandløbet og brinkerne.

Friholdelseszonerne supplerer derfor eksisterende lovgivning og er designet som en relativt restriktiv udpegning, der får anvendelse, når der sker store ændringer i form af byudvikling og placering af tekniske anlæg på vandløbsnære arealer.

Friholdelseszonerne er også udpeget som et forstærkende supplement til udpegningen af blå-grønne forbindelser, som også omfatter vandløb, hvorfor der vil være overlap mellem de to udpegninger. De blå-grønne forbindelser er ikke en decideret forbudszone, men en udpegning af et mulighedsrum, hvor de blå og grønne elementer i landskabet skal styrkes og sikres sammenhæng. Her supplerer friholdelseszonen langs vandløbene med en mere restriktiv tilgang for disse arealer.

Friholdelseszonerne er samtidig et forstærkende supplement til udpegning af beskyttede landskaber og økologiske forbindelser, hvor vandløbene spiller en særlig rolle for såvel landskab, som levested og spredningskorridorer. Zonerne får betydning ved byudvikling og nye infrastruktur anlæg på bar mark samt ved byomdannelse og andre lokalplanpligtige aktiviteter i eksisterende by, men ikke for enkeltstående byggesager. De får betydning for, hvordan bebyggelse og tekniske anlæg

disponeres i en lokalplan i forhold til blå, grønne og rekreative arealer, og de gælder uanset om arealet er truet af oversvømmelse fra vandløbet. Det vil være muligt at lave anlæg til håndtering af overfladevand og klimatilpasningsanlæg i zonerne.

Der forekommer strækninger med overlap mellem friholdelseszonerne og områder truet af oversvømmelse fra vandløb. Udpegningerne af oversvømmelsestruede områder skal primært regulere anvendelsen af et areal med henblik på at undgå skader som følge af oversvømmelse. Oversvømmelseskortlægningen omfatter dog kun offentlige vandløb, og derfor er der behov for at udvide beskyttelsen af arealer langs private vandløb, når der byudvikles.

Friholdelseszonerne kan have en indirekte effekt på vandløbenes tilstand, idet de giver mulighed for at skabe bedre fysiske forhold i vandløbet (f.eks. ved at sikre plads til genslyngning) via et vandløbsprojekt. På sigt vil den fysiske tilstand i vandløbene også kunne styrkes, idet friholdelseszonen gør det nemmere for vandløbet at genfinde en naturlig dynamik. Dette afhænger dog meget af, hvordan vandløbet ellers bliver vedligeholdt både på strækningen samt opstrøms og nedstrøms herfor.

Sådan er kortet udarbejdet

Kortet i kommuneplanen er genereret ved at lægge en buffer på 33 meter omkring midterlinjen på målsatte vandløb. Ved administration af retningslinjerne fastsættes bredden på zonen dog altid i de konkrete tilfælde med udgangspunkt i vandløbets øverste kant. Denne kan i de fleste tilfælde kun fastsættes præcist i felten.

RØRLAGTE VANDLØB I TILKNYTNING TIL ÅBNE MÅLSATTE VANDLØB

Hensigt med udpegningen

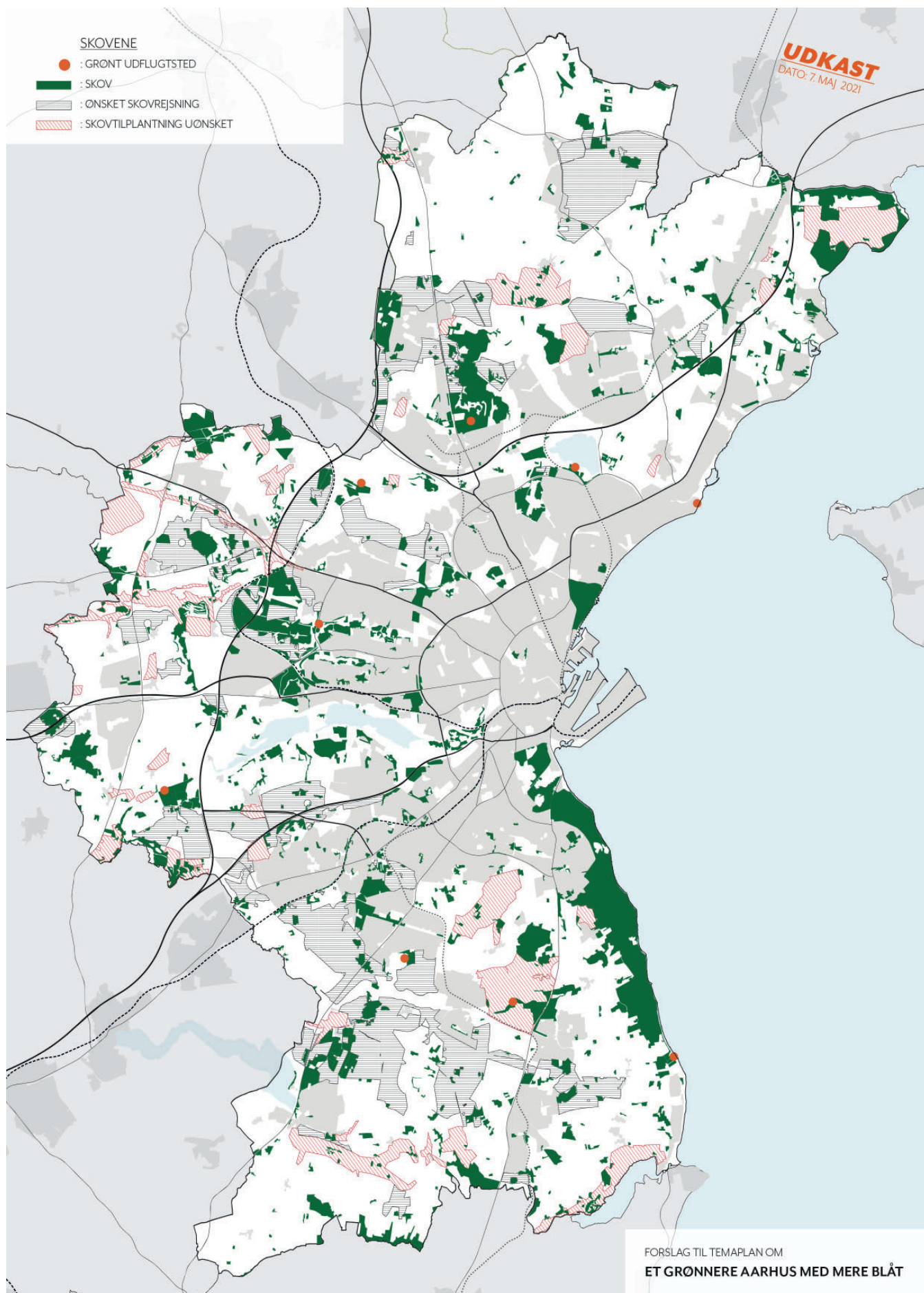
De rørlagte strækninger er udpeget for at tilskynde til, at man genåbner strækningerne ifm. f.eks. byudvikling eller andre projektaktiviteter. Genåbning af de rørlagte strækninger har i de fleste tilfælde positiv indvirkning på tilstanden i de målsatte vandløb, og samtidig

vil en genåbning/restaurering af rørlagte strækninger ofte gøre vandløbet mere robust ift. klimaændringerne. Samtidig vil en genåbning tilføre et nyt byudviklingsområde et blå-grønt rekreativt element og dermed gøre området attraktivt at bo i.

Sådan er kortet udarbejdet

I tilknytning til udpegning af friholdelseszoner er der udpeget rørlagte vandløbsstrækninger, som ligger i umiddelbar tilknytning til vandløb med friholdelseszoner. Strækningerne er en delmængde af kommunens samlede registreringer af rørlagte vandløb. Bemærk, at denne er foretaget af Aarhus Amt før 2007 og at den ikke er opdateret siden. Derfor kan registreringen i nogle tilfælde være upræcis.

SKOVENE

■ naturoplevelser ■ skovrejsning ■ plads til friluftsskove ■ udflugtssteder

Skovene har en vigtig funktion ikke alene som naturområder men også som rekreative områder der danner ramme om friluftstilbud og andre aktiviteter rettet mod den bymæssige nærhed. Skovarealet skal øges til 8.000 ha inden 2030 og prioriteres i højere grad til at sikre nye bynære friluftsmuligheder

Det åbne land skal bringes mere i spil, efterhånden som vi bliver flere aarhusianere, og de helt bynære skove ikke længere kan imødekomme behovet. Vi skal sammen udvikle nye sammenhængende skovområder, der egner sig til friluftslivet. I skovene udvikler vi nye steder, aarhusianerne kan tage på udflugt til. Udflugtsstederne får tilknyttet muligheder for aktiviteter, som tager udgangspunkt i det særlige ved stedet, det kan være shelterpladser, bålsteder og lignende. Udviklingen af friluftslivet i skovene understøttes af udbygningen af de rekreative stier, der forbinder byerne med skovene og friluftsområderne.

Der er et stort potentiale i at indarbejde friluftsliv som en ekstra kvalitet ved udviklings- og anlægsprojekter. Det gælder især ved nye skove, natur- og vandprojekter. I denne sammenhæng vil byrådet i højere grad end tidligere prioritere, at skovrejsning bidrager til at sikre nye bynære friluftsmuligheder.

Byrådets målsætning om at øge skovarealet til 8.000 ha inden 2030 svarer til en stigning på 2.700 ha fra 2019. Byrådet har nu afsat 4,5 mio. kr. om året til at rejse nye skove i Aarhus Kommune.

Senest er der plantet ny skov ved Kolt/Hasselager, Beder og Gedning. Sidstnævnte skovrejsning bliver udvidet fra 2021 og i årene frem med bl.a. bynær skov ved Tilst i 2021. Skoven ved Tilst bliver et eksempel på en skov med et særligt tema, skovbadning, med fokus på skoven som et sted, der både giver fysisk og mentalt velvære til aarhusianerne. Skovrejsning anvendes fortsat til at beskytte grund-

vands- og drikkevandsressourcer samt til at fremme den biologiske mangfoldighed og binde naturområder sammen. Derfor anlægges nye kommunale skove ikke med træproduktion for øje, og driften vil i høj grad fokusere på at understøtte skovens naturmæssige og rekreative potentiale. Skovrejsningsområderne er placeret geografisk spredt i kommunen og giver gode muligheder for nye skove i tæt tilknytning til de fritliggende byer. Skovrejsning kan også gennemføres uden for skovrejsningsområderne – undtagen i områder, hvor byrådet vurderer, at skovrejsning er uønsket, fordi den vil stride mod kulturhistoriske, geologiske, særligt landskabelige eller naturmæssige værdier samt byplanmæssige hensyn.

Der kan også være anden lovgivning som for eksempel Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer og diger beskyttet efter museumsloven mv., som bevirker, at der ikke kan rejses skov – også inden for et skovrejsningsområde.

Skovrejsningsområderne er ikke reserveret til skov. Selvom et område er udpeget til skovrejsning, kan det stadig anvendes til landbrugsformål, vejanlæg eller lignende efter de regler, der i øvrigt gælder for det åbneland.

Skovens naturværdier håndteres i regi af *Naturkvalitetsplanen og Skovudviklingsplanen*, mens *Et Grønnere Aarhus* sætter mål og retning sammen med handleplaner for skovnaturtyperne i Natura2000-områder.

RETNINGSLINJER

- SKV.1 Skovrejsningsområder samt områder, hvor skovrejsning er uønsket, er udlagt som vist på kortet *Skovene*.
- SKV.2 Ved skovrejsning skal det sikres via en særskilt analyse, at skovrejsningen tilgodeser eksisterende kulturhistoriske, geologiske, landskabelige og natur- og grundvandsinteresser

Rammeændringer

De følgende afsnit beskriver rammeændringer som følge af temaplanen 'Et grønnere Aarhus med mere blå'.

1. KRAV OM NYE PARKER TILFØJET I KOMMUNEPLANRAMMER

Det er præciseret at der skal udlægges minimum 5 % af områdets areal til bypark/grønt område ved større byudvikling og byomdannelse. Andel er baseret på kortlægning af den gennemsnitlige andel af byparker i kommunens bydele. De nye byparker skal supplere opholdsarealerne til den nye bebyggelse i området, og indgår dermed ikke til opfyldelse af opholdsarealkravet.

Kravet om, at minimum 5 % af byudviklings- og byomdannelsesområderne anvendes til 'Bypark og grønne områder' skal skrives direkte ind i kommuneplanrammen, når større områder fremover udlægges til byudvikling/byomdannelse i forbindelse med revision af kommuneplanen jf. retningslinje FOP.1. i afsnittet Fælles om pladsen.

Herudover er kravet skrevet ind i de rammer for større byudvikling/omdannelse, som bliver udlagt i forbindelse med temaplanerne for hhv. *Erhverv* og *Arealer til alle boligtyper* (begge kommuneplantillæg til KPI7).

For eksisterende større rammeområder udlagt til byudvikling/-omdannelse, som endnu ikke er udnyttet, tilføjes kravet også.

BYUDVIKLING PÅ BAR MARK

Rammetekst til enkeltvis rammer:

Når et byudviklingsområde er omfattet af én samlet ramme tilføjes følgende tekst under 'Supplerende bestemmelser':

For at sikre udviklingen til et blandet byområde, skal det samlede område disponeres, så minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til områ-

det for beboere og brugere.

Byparken kan indrettes til håndtering af ekstremregn, og op til max. 10 % af parkens areal kan anvendes til håndtering af hverdagsregn, når regnvandshåndteringen etableres med udgangspunkt i det eksisterende landskab og tilfører rekreativ, biologisk og æstetisk værdi til byparken. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende/byrådsvedtagne 'Administrationsgrundlag for opholdsarealer'.

Rammetekst til områder bestående af flere kommuneplanrammer:

Hvis det større byudviklingsområde omfatter flere kommuneplanrammer, tilføjes følgende under 'Supplerende bestemmelser' for hver enkelt ramme, hvori alle de berørte rammeområder nævnes i rammeteksten i stedet for XX/YY/ZZ:

For at sikre udviklingen til et blandet byområde, skal det samlede område bestående af kommuneplanramme XX og YY og ZZ disponeres, så minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til området for beboere og brugere.

Byparken kan indrettes til håndtering af ekstremregn, og op til max. 10 % af parkens areal kan anvendes til håndtering af hverdagsregn, når regnvandshåndteringen etableres med udgangspunkt i det eksisterende landskab og tilfører rekreativ, biologisk og æstetisk værdi til byparken. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende/byrådsvedtagne 'Administrationsgrundlag for opholdsarealer'.

For rammeområde 270610BL (NYE) anføres undtagelse for udviklingsetape 2 – se tekst i skema nedenfor.

Rammeteksten foreslås tilføjet til følgende områder, der alle er samlede arealer større end 10 ha, som i arrondering giver mulighed for en park og muliggør væsentlig boligtilvækst i området:

SOM FØLGE AF TEMAPLANEN AREALER TIL ALLE BOLIGTYPER.

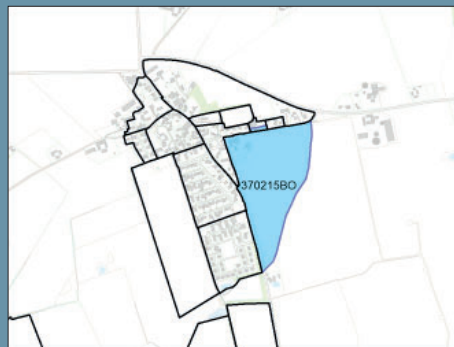
Eneste områder, der ikke tilføjes krav pga. størrelse og arrondering er Spørring og Trige. Sidstnævnte har allerede tilføjet RE-område som en del af planen.

MEJLBY

Ramme-områdenr.: 370216BO

10 ha

Ramme 370216BO tilføjes rammetekst til enkeltviserammer.

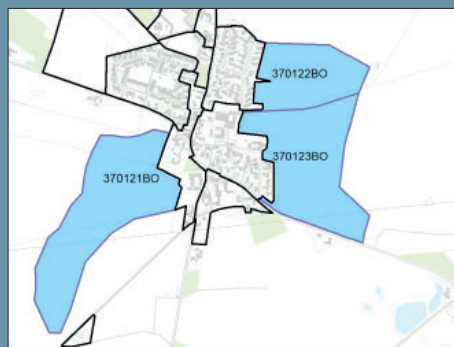
HÅRUP

Ramme-områdenr.: 370121BO - 370122BO - 370123BO

40 ha

Ramme 370121BO tilføjes rammetekst til enkeltviserammer.

Rammerne 370122BO og 370123BO tilføjes rammetekst til områder bestående af flere rammer.

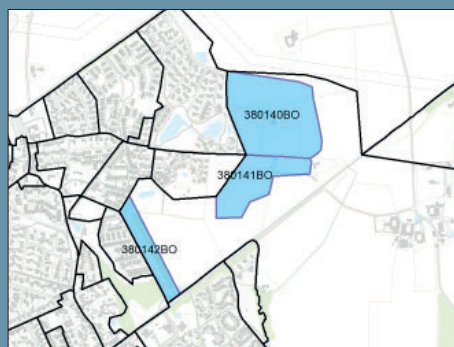
HJORTSHØJ

Ramme-områdenr.: 380140BO - 380141BO

Østligste arealer

Ca. 10 ha

Rammerne 380140BO og 380141BO tilføjes rammetekst til områder bestående af flere rammer.

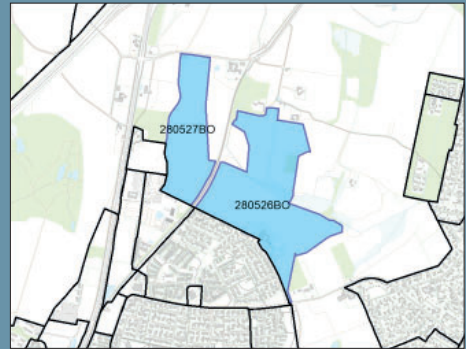

SKÆRING

Ramme-områdenr.: 280526BO - 280527BO

42 ha

Rammerne 280526BO og 280527BO tilføjes hver især rammetekst til enkeltvise rammer.

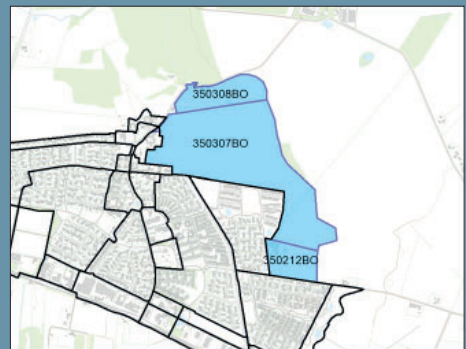

SABRO

Ramme-områdenr.: 350212BO - 350307BO - 350308BO

51 ha

Rammerne 350212BO, 350307BO og 350308BO tilføjes rammetekst til områder bestående af flere rammer.

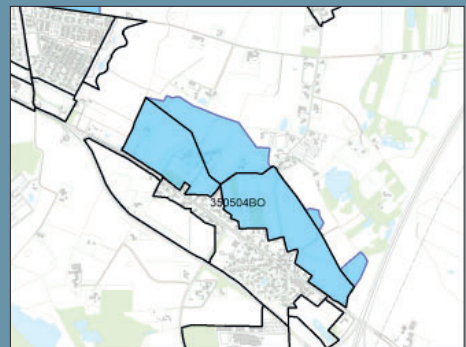

MUNDELSTRUP

Ramme-områdenr.: 350504BO

Nuværende rammeområde 350504BO udvides med 10 ha til ca. 40 ha.

Rammeteksten for enkeltvise rammer tilføjes til 350504BO, så den gælder for den samlede ramme.

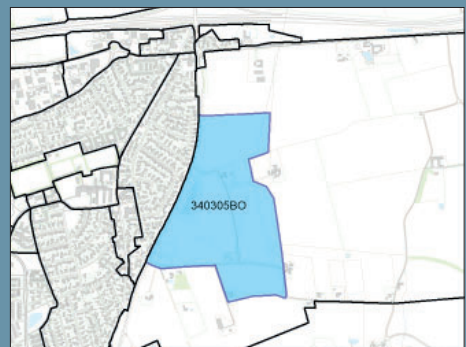

HARLEV

Ramme-områdenr.: 340305BO

40 ha

Ramme 340305BO tilføjes rammetekst til enkeltvise rammer.

TRANBJERG

Ramme-områdenr.: 210601BO

Vestligste areal

Ca. 30 ha

Ramme 210601BO tilføjes rammetekst til enkeltvise rammer.

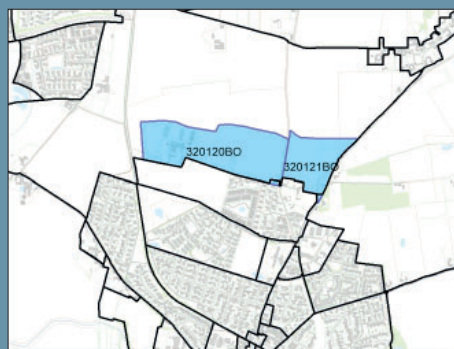

MÅRSLET

Ramme-områdenr.: 320120B - 320121BO

Ca. 23 ha

Rammerne 320120BO og 320121BO tilføjes rammetekst til områder bestående af flere rammer.

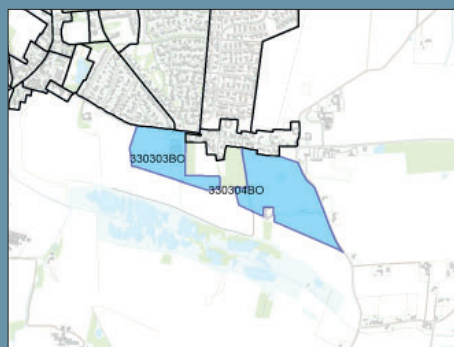

SOLBJERG

Ramme-områdenr.: 330303BO - 330304BO

21 ha

Rammerne 330303BO og 330304BO tilføjes hver især rammetekst til enkeltvise områder

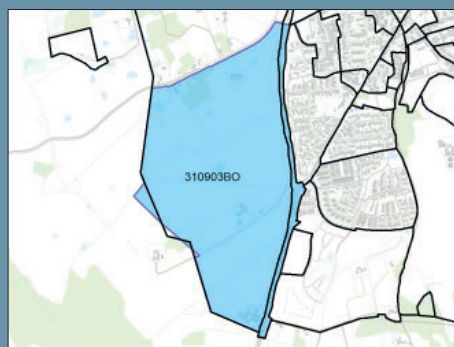

MALLING

Ramme-områdenr.: 310903BO

Ca. 80 ha

Ramme 310903BO tilføjes rammetekst til enkeltvise rammer.

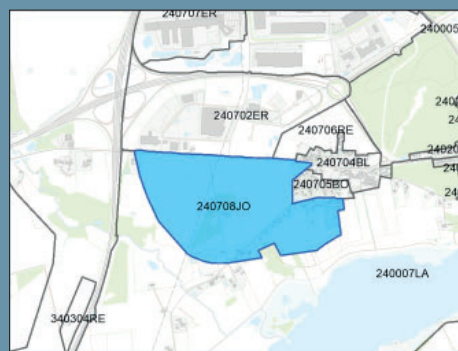

ÅRSLEV

Rammeområdenr.: 240708JO

Rammeområdenr. og afgrænsning tildeles med kommende kommuneplantillæg.

Kravet indarbejdes i forbindelse med kommuneplantillæg.

ERHVERVSOMRÅDER, DER ÆNDRER ANVENDELSE (BYOMDANNELSE MM.).

Rammetekst til enkeltvise rammer:

Når et byomdannelsesområde er omfattet af én samlet ramme tilføjes følgende tekst under 'Supplerende bestemmelser':

For at sikre udviklingen til et blandet byområde, skal det samlede område disponeres, så minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til området for beboere og brugere.

Byparken kan indrettes til håndtering af hverdagsregn og ekstremregn, når regnvandshåndteringen etableres med udgangspunkt i det eksisterende landskab og tilfører rekreativ, biologisk og æstetisk værdi til byparken. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende/byrådsvedtagne 'Administrationsgrundlag for opholdsarealer'.

Rammetekst til områder bestående af flere kommuneplanrammer:

Hvis det større byomdannelsesområde omfatter flere kommuneplanrammer, tilføjes følgende under 'Supplerende bestemmelser' for hver enkelt ramme, hvori alle de berørte rammeområder nævnes i rammeteksten i stedet for XX/YY/ZZ:

For at sikre udviklingen til et blandet byområde, skal det samlede område bestående af kommuneplanramme XX og YY og ZZ disponeres, så minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til området for beboere og brugere.

Byparken kan indrettes til håndtering af hverdagsregn og ekstremregn, når regnvandshåndteringen etableres med udgangspunkt i det eksisterende landskab og tilfører rekreativ, biologisk og æstetisk værdi til byparken. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende/byrådsvedtagne 'Administrationsgrundlag for opholdsarealer'.

Rammeteksten foreslås tilføjet til følgende områder, hvor de samlede arealer er større end 10 ha, og hvor der er lagt op til sammenhængende planlægning, samt hvor rammeændringen muliggør væsentlig boligtilvækst i området. For erhvervsområde i Lystrup, der er konverteret til blandet bolig og erhverv 270510BL, udgør det samlede areal 8,5 ha, men der foreslås at stille krav om bypark, da der ikke er parkarealer i Lystrup syd for banen:

SOM FØLGE AF TEMAPLANEN ERHVERVSAREALER.

Erhvervsområder over 10 ha, der ændrer anvendelse til hhv.:

- Byomdannelse
- Blandet bolig og erhverv
- Boliger

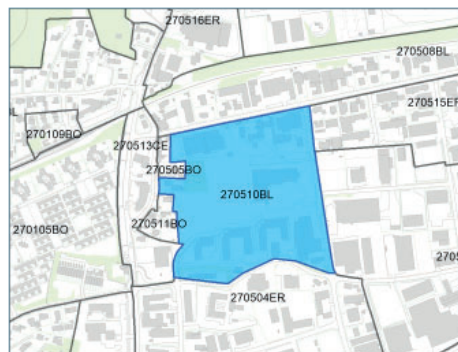
LYSTRUP

Ramme-områdenr.: 270510BL

Tidligere: 270510ER

8,5 ha

Ramme 270510BL tilføjes rammetekst til enkeltvise rammer.

EKSISTERENDE STØRRE, UUDNYTTEDE OMDANNELSESRAMMER.

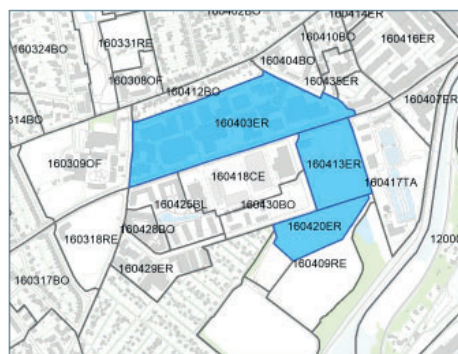
Eksisterende erhvervsområder udlagt til omdannelse, hvor omdannelsen ikke er påbegyndt.

FRAGTMANDSCENTRALEN

Ramme-områdenr.: 160403ER - 160413ER - 160420ER

14 ha

Ramme 160403ER tilføjes rammetekst for enkeltvise rammer og rammerne 160413ER og 160420ER tilføjes rammetekst til områder bestående af flere rammer.

HAVNEN

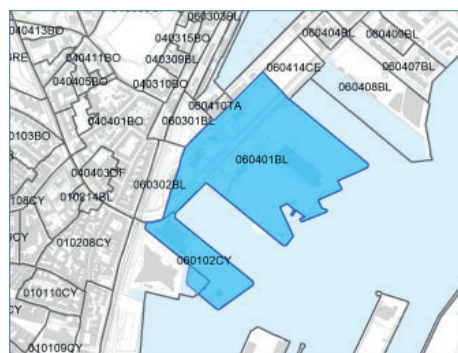
Ramme-områdenr.: 060401BL - 060102CY - 060101CY
for den del, der er beliggende på pier 2

Pier 2 og 3

19,6 ha

I de tre rammer 060401BL, 060102CY og 060101CY angives følgende tekst:

For at sikre udviklingen til et blandet byområde, skal området bestående af rammeområderne 060401BL, 060102CY samt den del af 060101CY, som er beliggende på Pier 2, disponeres, så minimum 5 % af områdets areal udlægges som en bypark/grønt område som supplement til områdets opholdsarealer. Byparken skal udformes som et stort, sammenhængende område inden for byudviklingsområdet og placeres under hensyn til at skabe nærhed og tilgængelighed til området for beboere og brugere. Byparken kan indrettes til

håndtering af hverdagsregn og ekstremregn, når regnvandshåndteringen etableres med udgangspunkt i det eksisterende landskab og tilfører rekreativ, biologisk og æstetisk værdi til byparken. Der skal sikres begrønning svarende til en Grøn Norm på 0,6 i henhold til metode fastsat i det til enhver tid gældende/byrådsvedtagne 'Administrationsgrundlag for opholdsarealer'.

RAMME.NR.	DISTRIKT
110001LA	Holme-Højbjerg-Skåde
110003LA	Holme-Højbjerg-Skåde
110004LA	Holme-Højbjerg-Skåde
111610LA	Holme-Højbjerg-Skåde
120002LA	Viby
120003LA	Viby
120004LA	Viby
120008LA	Viby
120010LA	Viby
120011LA	Viby
130001LA	Hasle
130002LA	Hasle
130003LA	Hasle
140001LA	Skejby-Christiansbjerg
140002LA	Skejby-Christiansbjerg
140003LA	Skejby-Christiansbjerg
140004LA	Skejby-Christiansbjerg
140005LA	Skejby-Christiansbjerg
150001LA	Vejlby-Risskov
150002LA	Vejlby-Risskov
150003LA	Vejlby-Risskov
150004LA	Vejlby-Risskov
150005LA	Vejlby-Risskov
150815LA	Vejlby-Risskov
160001LA	Åby
210005LA	Tranbjerg
210007LA	Tranbjerg
210008LA	Tranbjerg
210017LA	Tranbjerg
220004LA	Hasselager-Kolt
220010LA	Hasselager-Kolt
220012LA	Hasselager-Kolt
220015LA	Hasselager-Kolt
230001LA	Stavtrup-Ormslev
230003LA	Stavtrup-Ormslev
240004LA	Brabrand-Gellerup
240005LA	Brabrand-Gellerup
240006LA	Brabrand-Gellerup
240007LA	Brabrand-Gellerup
240230LA	Brabrand-Gellerup

RAMME.NR.	DISTRIKT
250001LA	Tilst
250002LA	Tilst
250003LA	Tilst
250005LA	Tilst
250006LA	Tilst
260004LA	Lisbjerg
270001LA	Lystrup-Elsted
270002LA	Lystrup-Elsted
270003LA	Lystrup-Elsted
270004LA	Lystrup-Elsted
270006LA	Lystrup-Elsted
270015LA	Lystrup-Elsted
280001LA	Skæring-Egå
280002LA	Skæring-Egå
280004LA	Skæring-Egå
280013LA	Skæring-Egå
310001LA	Beder-Malling
310002LA	Beder-Malling
310027LA	Beder-Malling
310030LA	Beder-Malling
320001LA	Mårslet
320002LA	Mårslet
320003LA	Mårslet
320004LA	Mårslet
320005LA	Mårslet
320006LA	Mårslet
320010LA	Mårslet
320011LA	Mårslet
330001LA	Solbjerg
330024LA	Solbjerg
330025LA	Solbjerg
340001LA	Harlev-Framlev
350013LA	Sabro
360008LA	Trige-Spørring
360010LA	Trige-Spørring
380001LA	Hjortshøj
380005LA	Hjortshøj
380012LA	Hjortshøj
380013LA	Hjortshøj
380020LA	Hjortshøj
390017LA	Skødstrup-Løgten

3. PLANLÆGNING FOR FOREBYGGELSE AF OVERSVØMMELSE

Jf. Planlovens § 11b, stk. 1, nr. 14 i Lov om Planlægning, Lovbekendtgørelse nr. 1157 af 01/07/2020, skal det noteres i kommuneplanrammen, hvis rammen omfatter arealer, der er udpeget med risiko for oversvømmelse. Derudover skal fremgangsmåden vedr. etablering af afværgeforanstaltninger ved fremtidig byudvikling noteres.

Alle kommuneplanens rammeområder med undtagelse af følgende tre områder omfatter oversvømmelses-truede arealer:

- 140708BO – Mindre del af Skejbyparken.
- 140918BL – Nedergårdsvej, Gl. Skejby.
- 240229BO – Villa på Høiriisgårdsvej.

Med undtagelse af disse tre rammeområder vil samtlige kommuneplanrammer få tilføjet følgende tekst under *Miljø*:

Der er kortlagt risiko for oversvømmelse i dele af området, jf. udpegninger af områder for hhv. 'Oversvømmelse fra ekstremregn', 'Oversvømmelse fra vandløb og søer' og 'Oversvømmelse ved stormflod'.

Ved fremtidig planlægning af området skal risikoen for oversvømmelse vurderes nærmere via undersøgelse af lokal hydrologi. Derefter skal det vurderes, om/hvordan området kan disponeres og afværgeforanstaltninger realiseres, så oversvømmelsen håndteres hensigtsmæssigt i forhold til at forebygge oversvømmelse af bygninger, infrastruktur og hotspots. Lokalplanlægningen skal herefter indarbejde bestemmelser om nødvendige afværgeforanstaltninger.

Vi hører gerne din mening

Forslag til temaplan om *Et grønnere Aarhus med mere blå* er fremlagt til offentlig høring i perioden 27. september 2021 til den 1. december 2021. Høringen sker i henhold til Planlovens § 23.

DELTA I DEBATTEN

Deltag i debatten på Aarhus Kommunes høringsportal deltag.aarhus.dk så bliver dine synspunkter og idéer forelagt Aarhus Byråd.

Har du ideer, forslag eller synspunkter til forslaget til temaplan om *Et grønnere Aarhus med mere blå* hører vi gerne fra dig inden den 1. december 2021.

Eventuelle spørgsmål til forslaget kan rettes til:

Lars Høeberg, Kommuneplanchef

Teknik og Miljø

Telefon 41 85 97 99

DEN VIDERE PROCES

Når den offentlige høring er gennemført, vil de bemærkninger, vi har modtaget blive forelagt byrådet sammen med indstilling om eventuelle rettelser til forslaget og en endelig vedtagelse af temaplanen om *Et grønnere Aarhus med mere blå*. Temaplanen bliver et tillæg til kommuneplanen.

OFFENTLIGE MØDER

I høringsperioden afholdes et digitalt orienteringsmøde den 3. november 2021 kl. 19.00 - 20.30.

På mødet orienteres om nedenstående tre temaplaner, som alle er i offentlig høring i samme periode:

- Landskabet i Aarhus
- Naturen i Aarhus
- En grønnere by med mere blå.

Se nærmere vedrørende tilmelding på høringsportalen.